

نهادهای مدنی و تخصصی در انتظار فصل تازه مدیریت شهری

۱۰

کنفرانس ایمن‌سازی شهرها و مدیریت ریسک؛

آغازگر توسعه
حاکمیت
است

۴۲

رئیس هیأت مدیره انجمن مهندسی ارزش ایران:

در مهندسی ارزش
صرفه جویی با بهبود کیفیت
اتفاق می‌افتد

۳۸

اقتصاددان:

۶ مشکل بزرگ
در اقتصاد
ایران

۲۶

عضو کمیسیون عمران مجلس:

جایگاه قانونی
برای سندیکا
تعریف شود

۱۶

فهرست مطالب

صاحب امتیاز: سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران

مدیرمسئول: مهندس جواد خوانساری

شورای سیاست‌گذاری:

- مهندس منوچهر ملکبانی فرد (نماینده هیأت مدیره)
- مهندس جواد خوانساری (مدیرمسئول)
- مهندس بهمن دادمان (رئیس هیأت مدیره)
- دکتر ایرج گلابتونچی (دبیر سندیکا)
- مهندس محمود مصطفی‌زاده (سردبیر)

رئیس کمیسیون انتشارات:

- مهندس علی ورزنده

سردبیر:

- مهندس محمود مصطفی‌زاده

کمیسیون انتشارات و تحریریه:

- مهندس علی ورزنده (رئیس کمیسیون انتشارات)
- مهندس محمدعلی پور شیرازی (کمیسیون عضویت و پیگیری)
- مهندس سیامک مسعودی (کمیسیون قوانین و مقررات)
- مهندس محمود مصطفی‌زاده (سردبیر)
- مهندس علاءالدین سادات باریکانی
- مهندس پرهام سیدین

همکاران این شماره:

- دکتر مسعود نیلی
- مهندس محمدرضا حاجی‌علیخانی

حروفچینی، امور بازرگانی و اشتراک: فریبا پورآقا
 خبرنگار: آرزو نوری
 عکس و صفحه‌آرایی: داود خانی
 لیتوگرافی و چاپ: پیمان نواندیش (۸۸۸۲۸۷۳۴)

تهران، خیابان طالقانی، بین میدان فلسطین و خیابان ولیعصر،
 خیابان شهید برادران مظفر (صبای جنوبی)، شماره ۸۶،
 ک.پ: ۱۴۱۶۹۶۶۹۱
 تلفن: ۶۶۴۶۴۲۶۱ - ۶۶۴۰۲۰۲۷ - فکس: ۶۶۴۶۴۰۸۴
 پست الکترونیکی: payam.abadgaran@acco.ir
 نشانی الکترونیکی: www.acco.ir

۱۰	نهادهای مدنی و تخصصی در انتظار فصل تازه مدیریت شهری - سرمقاله
۱۲	نامه حمایت سندیکا از وزیر پیشنهادی به مجلس
۱۶	دیدار هیأت مدیره سندیکا با عضو کمیسیون عمران مجلس
۲۲	مصاحبه با مهندس وفائی
۲۶	۶ مشکل بزرگ در اقتصاد ایران
۲۸	واقعی نبودن قیمت‌ها مانعی برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی
۳۴	تفکیک یا ادغام وزارتخانه راه و شهرسازی، مسئله کدام است؟
۳۶	دو توصیه مرکز پژوهش‌های مجلس برای تنظیم رابطه دولت و شهرداری
۳۸	مصاحبه با مهندس جلال‌زاده
۴۲	سومین میزگرد کنفرانس ایمن‌سازی شهرها و مدیریت ریسک
۴۸	مکاتبات
۵۶	پاگرد
۵۸	بیمه شخص ثالث، ماشین‌آلات پیمانکاری و ...

نوشته‌های نویسندگان، لزوما نظرات نشریه نیست. نقل مطالب نشریه فقط با ذکر ماخذ مجاز است.

کمیسیون انتشارات در رد یا قبول مقالات ارسالی مختار می‌باشد و در ویرایش علمی، ادبی و خلاصه‌سازی آن مجاز است. در ضمن مقالات ارسالی عودت داده نمی‌شود

نهادهای مدنی و تخصصی در انتظار فصل تازه مدیریت شهری

سر مقاله

پیام آبادگران
تیرماه ۱۳۹۶
شماره ۳۵۶

انتخاب شهردار برای همه شوراهای اسلامی شهرها اولین و چه بسا مهمترین رسالت این نهاد محسوب می شود. به سرانجام رساندن این مأموریت مهم شورای شهر به صورت مطلوب و رضایت بخش از پیچیدگی ها و ظرافت هایی برخوردار است. شورای شهر بر اساس فصل هفتم قانون اساسی و ۷ اصل از آن (اصول ۱۰۰ الی ۱۰۶) با تاخیر ۲۰ ساله نسبت به سایر ارکان اصلی کشور از سال ۱۳۷۸ شکل گرفته است، بنابراین هنوز نهادی نوپا در برابر چالش های دیرین و کهنه مدیریت شهرها محسوب می شود. از جمله این چالش ها مشکلاتی است که زندگی شهروندان را با دشواری ها (مثل حمل و نقل عمومی و بافت های فرسوده و...) و در برخی موارد با خطراتی (مثل آلودگی هوا) مواجه ساخته است. با توجه به نقش و جایگاهی که شوراها در اداره شهرها و نظارت بر عملکرد شهرداری به عنوان نهادی غیردولتی و غیرانتفاعی دارند، انتخاب شهرداران از سوی نمایندگان مردم نقطه عطفی در زیست شهری قلمداد می شود. حال آنکه تا پیش از تأسیس نهاد شورا، شهرداران از سوی دولت به نیابت از مردم تعیین می شدند که مردم در انتخاب راس و ذیل مدیریت شهری تأثیر و دخالت مستقیمی نداشتند، بر این سباق در طراحی سیستم اداره شهری و تعیین اولویت های اجرایی حضوری نداشتند. با ظهور شوراها این معادله تغییر کرده و هدف قانونگذار آن بوده است که دسترسی مردم به ساختار مدیریت شهری تسهیل شود. بی جهت نیست که در قریب به دو دهه اخیر، انتخاب شهردار جزو دغدغه های شهروندان و نهادهای مردمی و

مدنی هر شهری بوده است.

اکنون بعد از گذشت ۱۶ سال از تجربه مدیریت شورایی لازم است در آستانه آغاز به کار شورای پنجم کارنامه گذشته مرور شود. در این مقاله می کوشیم از جایگاه یک سندیکای قدیمی که هم وجه مدنی - صنفی و هم رویکرد تخصصی - علمی به مسائل مبتلابه شهری دارد به عملکرد گذشتگان و ضرورت های پیش رو بپردازیم. شایسته است آنچه در ذیل می آید به عنوان یک رویکرد تعاملی در رسیدن به آرمان شهری امن، سلامت محور و شهروندگرا قلمداد شده و فتح بایی برای بهره گیری افزونتر نهادها و سامانه مدیریت شهری از ظرفیت ها و سرمایه های علمی و تخصصی نهادهای مدنی شود.

۱- اگر برگزیدگان شورای شهر با یک تفکر سیاسی به اداره شهر و انتخاب شهردار بپردازند ممکن است در لیست چالش های شهری مواردی را اولویت بندی کنند که با خواسته عموم شهروندان تفاوت و چه بسا تناقض داشته باشد. یا اینکه شیوه انتخاب شهردار می تواند تکمیل کننده رای مردم در انتخاب اعضای شورای شهر باشد و بالعکس. شورای شهر تهران مهمترین و قدرتمندترین مصداق نهاد شهری در جغرافیای ایران است که هرگونه عملکرد آن بر حوزه پیرامونی و سایر شهرها اثر مستقیم دارد. به عبارتی الگوی مدیریت شهری پایتخت از ظرفیت بالایی برای اشاعه به نقاط دیگر برخوردار است و مردم مناطق دیگر به عنوان یک تجربه مدنی و سرمایه فکری و عقلانی به آن می نگرند. در چنین فضایی گرچه مدیریت شورای شهر پایتخت

محصور به مرزهای این کلانشهر است اما دامنه اثرگذاری آن از چنین محدودیت هایی تبعیت نمی کند. بنابراین اگر فرایند انتخاب شهردار و تنظیم چرخه نظارت شورا بر حوزه اجرایی شهرداری در تهران به کارآمدی و واگذاری اداره محیط شهری به نهادهای مدنی و تخصصی منتهی شود، قدم بزرگی در راستای گره گشایی از مشکلات مدیریت شهری در وسعت ایران برداشته می شود.

۲- شهرداری سازمانی غیردولتی و غیرانتفاعی و مردمی است که اداره و مسئولیت و مدیریت امور شهری را با مجوز دولت و با امکانات مردمی به دست آورده تا به منظور ایجاد و اداره کردن تأسیسات عمومی و وضع و اجرای نظامات شهری و تأمین نیازمندی های مشترک محلی فعالیت کند و هزینه خدماتی را که به آن واگذار گردیده با اسلوبی منطقی و عادلانه بین سکنه شهر تقسیم نماید. با توجه به وظایف شهرداری از قبیل احداث خیابان ها، معابر، میادین، الزام به رعایت مقررات ملی ساختمان و... پاسخگویی شهرداری و نهاد مدیریت شهری در برابر چالش های موجود و انتظارات عموم شهروندان کاملاً بدیهی و منطقی می نماید. به علاوه وظایف دیگر شهرداری مانند وظایف خدماتی، نظارت بر صدور پروانه ساختمان و نظارت بر کلیه ابنیه ای که در شهر ایجاد می شود و... اهمیت تعامل شهرداری با نهادهای صنفی و انجمن مربوطه در حوزه های تخصصی را آشکار می سازد. برکسی پوشیده نیست که تهران و سایر کلانشهرها و چه بسا برخی شهرهای کوچکتر با معضلات و مشکلات انباشته ای

مواجهند که یک دلیل انباشتگی آن به نحوه مدیریت‌های شهری و محروم ماندن آنها از ظرفیت‌های فکری و تجربی موجود در شهرها برمی‌گردد. اگر در حیطه ملی بهره‌گیری از ظرفیت‌های مردمی، امری دشوار و زمان‌بر است اما در محیط‌های محلی و شهری، شهروندان متخصص و صاحب دانش، انگیزه‌های مضاعفی در سهیم ساختن محیط سکونت و زندگی‌شان از دانش و توان خود دارند. هر چند نبود سیستم مدیریت یکپارچه شهری مانع از آن است که نهاد مدیریت شهری بتواند به همه وظایف مرسوم و معمول خود بپردازد و از همه امکانات و سرمایه‌های موجود بهره‌برد، اما ارزیابی‌ها نشان می‌دهد این ضعف صرفاً منحصر به محدودیت حوزه اختیارات مدیریت شهری نیست، چرا که در حوزه اختیارات میسوط آنها نیز اوضاع، مطلوب نیست. اکنون که در آستانه فصل دیگری از شکل‌گیری مدیریت شهری هستیم، برای پرهیز از چرخش در دایره تکرار، ضرورت دارد سنگ بنای مدیریت شهری با اسلوب علمی و تخصصی بنا شود.

۳ - در سابقه مدیریت شهری می‌توان از دو دوره مهم - قبل و بعد از دوره شورا - سخن گفت. در دوران حضور شورای شهر به مثابه یک پارلمان شهری، الگوهای چندگانه‌ای را تجربه کرده‌ایم. دوران شورای اول با فصل آزمون و خطا همراه شد و نمایندگان مردم نتوانستند مزیت‌های این نهاد را در اداره شیوه جدید شهری به منصف ظهور برسانند. نتیجه نبود آمادگی برای اداره شهر و همین‌طور سیطره رویکرد سیاسی آن شد که کام مردم در گام اول شورا تلخ شد و شهرداران انتخابی این دوره نامی در فهرست شهرداران موفق ندارند. انتخابات دوره دوم شورای تهران که با قهر اکثریت مردم برگزار شد، سبب حاکمیت جریان سیاسی دیگری بر پارلمان شهری شد. در این دوره شهردار انتخابی با سلیقه سیاسی آن جریان تعیین شد و در ادامه این روند در دوره‌های سوم و چهارم شورا نیز تداوم یافت. به عبارت دیگر مردم شاهد آن بودند که شورای شهر بر اساس گرایش سیاسی خود به انتخاب شهردار می‌پردازد و از معیارهای اصولی و تخصصی که مورد قبول نهادهای مدنی و تخصصی باشد در گزینش شهردار غفلت شد. در این شیوه مردم و نهادهای

مدنی نقش پررنگی در حوزه مدیریت شهری نداشتند. انجمن‌های صنفی و تخصصی نیز با دیده پیمانکارانی صرفاً برای سازه‌ها، مبلمان و زیرساخت‌های شهری دیده شدند و جایگاه آنها در بهبود حیات روانی شهرو از تقای دانش مدیریت شهری نادیده گرفته شد. حال آنکه این نهادها به واسطه اتصال به بدنه شهر و تغذیه مدام از ظرفیت بالایی در ارائه راهبردهای زندگی سالم و شهر سالم داشته و دارند.

۴ - رویه انتخاب شهردار به شیوه سیاسی، قرار است در دوره پنجم شوراها از دستور کار خارج شود و شورا بنا به اظهارات اعضای خود در پی آن است که به مکانیسم‌های شفاف و کیفی که قابلیت ارزیابی داشته باشد، روی آورد. این اتفاق البته در قیاس با عملکرد چهار دوره سابق شورا گامی به پیش است اما آنگونه که انتظار می‌رفت طرحی نو و شایسته پایتخت ده میلیونی ایران اسلامی نیست. تعیین مکانیسم علمی و تخصصی و بهره‌گیری از آرای نهادهای مرتبط شهری در تعیین کاندیداهای شهری می‌توانست تکمیل‌کننده گام اولیه شورای پنجم باشد. با این همه این قصد و قدم شورای پنجم را باید به فال نیک گرفت و امید است در فرایند تعیین شهردار از میان کاندیداهای موجود، شورای شهر معیارهای خود را مطابق انتظارات شهروندان تعیین کند و ملاک ارزیابی برنامه‌های ارائه تطابق آن با مطالبات شهروندان و چالش موجود شهری باشد. چرا که فرصتی مهیا می‌شود تا هر دو نهاد مدیریت شهری (شورا و شهرداری) با شبکه‌های اجتماعی و قدرتمند شهری مانند نهادهای مدنی و تخصصی در سیاست‌گذاری و ارائه راهبردها وارد تفاهم و تعامل شوند. این تعامل باید ملهم از رسالت مدیریت شهری برای ارتقا سبک زندگی شهروندان در مبارزه با چالش‌های واقعی شهر، کشف مکانیسم‌های درآمد پایدار باشد. نباید فراموش کرد که ناتوانی در تامین درآمدهای پایدار شهرداری در دو دهه اخیر چه آثار زیانباری بر کالبد و روح شهر داشته و زندگی شهروندان را با مخاطرات زیادی مواجه ساخته است. نبود درآمد پایدار زمینه نفوذ جریان‌های ناکارآمد بر اداره شهر را فراهم ساخته و شهرداران برای غلبه بر مشکلات کوتاه‌مدت خود دست به فروش حق زیست عادلانه و مناسب شهروندان در قالب

فروش تراکم زده‌اند. بر خلاف آنکه مدیریت شهری باید همت خود را معطوف به تامین پیش نیازهای حیات سالم شهروندان می‌کرد، سیاست‌های ناپایدار و متاثر از کمبودهای مالی شهرداری یا ضعف و ناکارآمدی آنها به کالبد شهر و کیفیت زندگی شهروندان لطمات زیادی وارد آورده است که نتیجه ملموس آنرا در بخش‌های غربی و شمال غربی تهران به وضوح می‌توان مشاهده کرد، به گونه‌ای که به عقیده برخی محافل کارشناسی، حتی محیط زیست و وضعیت آلاینده‌های تهران به دلیل ساخت و سازهای مسکونی ناشی از فشار تامین نقدینگی بغرنج تراز قبل ساخته است.

۵ - برای درک اهمیت و ضرورت حضور نگاه شهروندی در اداره شهر باید کالبد شهری را مانند یک محیط مشاع در نظر داشت که باید همه شهروندان از طریق نهادهای واسط در تغییرات و تحولات آن صاحب نظر و رای باشند. بدیهی است تحقق این اهداف و مأموریت‌ها بستگی به آن دارد که برگزیدگان شورای پنجم تنظیم سیاست‌های شهری را محدود به محیط ساختار موجود نکنند. به عبارت بهتر قدم اول آن است که بازخوانی یا بازنگری سیاست‌ها و قوانین و حتی مکانیسم‌ها و راهبردهای اجرایی از انحصار شورا خارج شود و این شورا خود را در جایگاه رصد مطالبات شهروندان و انتقال آن به نهاد مدیریت شهری قرار دهد و موفقیت مأموریت خود را منحصراً در تعیین سیاست‌های کارآمد و نظارت فنی و دقیق بر مکانیسم‌های اجرایی و حتی قوانین موجود بداند. در سایه چنین سیاستی می‌توان ظرفیت‌ها و سرمایه‌های بالقوه موجود در مهندسی سازه‌ای و اجتماعی و فرهنگی شهری را فعال کرد. سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران از جمله نهادها مدنی و تخصصی است که با کوله باری از کارنامه اجرایی در حوزه ساخت زیرساخت‌ها، عمران کشور و همین‌طور انبانی از دانش مدیریت شهری حاصل از نگاه اجتماعی نیروهای توسعه‌گرو آبادگر خود بر این رویکرد اشراف و اصرار دارد. در عین حال در جهت کمک به شورای شهر و شهردار منتخب آن برای هرگونه همفکری و همکاری در تمام زمینه‌ها آمادگی دارد. امید است فصل تازه مدیریت شهری با دوره جدیدی از خردورزی در اداره شهرها به خصوص مدیریت پایتخت ایران اسلامی همراه گردد.

سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران

تاسیس: ۱۳۲۶

تاریخ: ۹۶/۵/۲۱

شماره: ۹۶-۵۶۲۳۱

شماره ثبت: ۹۴

« بسمه تعالی »

نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی ایران

برداشتن گام نهائی در تکمیل حماسه بزرگ ۹۶ و تشکیل دولت کارآمد و برنامه‌محور به رأی شما نمایندگان محترم مردم شریف ایران سپرده شده است.

رأی قاطع و پشتیبانی بالای شما نمایندگان محترم برای هر یک از وزرا سرمایه‌ای مهم در راستای موفقیت و پیشبرد برنامه‌های ارائه‌شده ایشان خواهد بود.

سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران به عنوان قدیمی‌ترین تشکل مهندسی کشور همواره از کابینه‌ای متشکل از وزیران شایسته، با تجربه و کوشا و البته کارآمد و توانا برای خدمت به مردم نجیب و شریف و آبادانی میهن عزیزمان حمایت و پشتیبانی می‌نماید.

وزارتخانه‌های نیرو، راه و شهرسازی و نفت از جمله دستگاه‌های اجرائی هستند که سهم عمده در تأمین زیرساخت‌های توسعه و آبادانی کشور را به عهده دارند و برای جامعه مهندسی کشور از اهمیت والائی برخوردار هستند.

ریاست محترم جمهور در انتخاب و معرفی وزراء این وزارتخانه‌ها عملاً بر معیارهائی چون تحصیلات عالی در بهترین دانشگاه‌ها، تخصص، تجربه طولانی وزارت، پاکدستی، برنامه‌محوری، توسعه‌مداری، پایداری در سختی‌ها، کارآمدی و مدیریتی قوی تکیه و تأکید نموده‌اند.

در شرایط بسیار حساس کنونی سپردن مدیریت منابع آب و توسعه و بهبود مدیریت برق کشور به دستان توانای جناب آقای مهندس بیطرف که دارای برنامه و رویکرد جامع در مدیریت مصرف و کاهش تلفات آب و برق و افزایش بهره‌وری، تکمیل هرچه سریعتر طرح‌های نیمه‌تمام، تنوع‌بخشی به تأمین مالی طرح‌های زیربنائی آب و برق، حمایت از بخش خصوصی و توجه به ملاحظات زیست محیطی و تأکید بر گسترش استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر می‌باشد شایسته و قابل تقدیر است. ایشان برخوردار از مشی تکیه بر تصمیم‌گیری کارشناسی و قاطعیت در تصمیم‌گیری و استمرار در پی‌گیری و از محبوبیت زیادی در پرسنل زحمتکش وزرات نیرو برخوردار هستند.

برای وزرات راه و شهرسازی انتخاب و معرفی جناب آقای دکتر آخوندی مایه دلگرمی تلاشگران عرصه آبادانی کشور شد. دکتر آخوندی برنامه‌ای با محورهای اصلی توسعه یکپارچه شبکه حمل و نقل در قالب ۱۰ کریدور، افزایش سهم حمل و نقل عمومی، تأمین منابع مالی پایدار و تنوع بخشی به آن،

پیام‌آبادگران
تیرماه ۱۳۹۶
شماره ۳۵۶

افزایش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، رفع موانع و قابلیت زیست‌پذیری شهرها، توسعه و اعتلای مهندسی ساختمان را ارائه نموده‌اند ایشان با برخورداری از شیوه‌های مدیریتی روزآمد، توجه به تکنولوژی نوین جهت توسعه کیفی و نیز دوری کردن از تصمیمات لحظه‌ای و اتکا به تصمیمات کارشناسی و اهتمام به کنترل کیفی پروژه‌ها و توجه ویژه به ملاحظات زیست محیطی همواره به دنبال سرآمدی هستند.

تعیین جناب آقای مهندس زنگنه برای سکنداری وزارت نفت شادمانی تمامی علاقه‌مندان به توسعه کشور را به دنبال داشت غیرت و دلسوزی، پایداری و پایمردی مثال‌زدنی در کنار علم و تجربه گرانسنگ و نیز اعتقاد به برنامه و اصرار به تحقق آن و نیز سلامت و پاکدستی وافر، ایشان را به شخصیتی ویژه و بی‌نظیر بدل کرده است. موفقیت ایشان در برنامه‌های جذب سرمایه‌گذاری در صنعت نفت و نیز تلاش در برداشت متناسب از میادین مشترک آرزوی همه ایرانیان است.

موفقیت وزرای محترم فوق به پشتیبانی تیم اقتصادی کابینه بستگی دارد.

امیدواریم با حمایت ویژه بخش اقتصادی دولت وزرای پیشنهادی نیرو، راه و شهرسازی و نفت بتوانند در نیل به برنامه‌های ارائه شده موفق باشند.

سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران از شما نمایندگان محترم مردم درخواست می‌نماید در راستای تحقق اهداف متعالی ملت و دولت و توسعه پایدار کشور با رأی قاطع و بالای خود به وزرای محترم پیشنهادی نیرو، راه و شهرسازی و نفت موجبات تعالی ملی و رشد و شکوفائی هرچه بیشتر کشور عزیزمان را فراهم نمایند.

رونوشت: کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی

کمیسیون کشاورزی و آب مجلس شورای اسلامی

کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی

نزدیکای شرکتسای ساختمانی ایران

تاسیس: ۱۳۲۶

تاریخ: ۹۶/۵/۲۳

شماره: ۹۶-۵۶۲۶۴

حمایت‌سندیکا
از وزیرای پیشنهادی
دولت دوازدهم
به مجلس

شماره ثبت: ۹۴

« بسمه تعالی »

نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی ایران

جمع پرشمار خانواده بزرگ سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران - قدیمی ترین تشکل مهندس کشور- متشکل از کارگران، مدیران، کارشناسان و کارکنان سختکوش صنعت احداث این روزها با حساسیت به سرنوشت کابینه دوازدهم چشم دوخته اند. اکنون که رئیس جمهوری محترم مردان خود را برای انجام ماموریت ها و مسئولیت های دولت دوازدهم معرفی کرده، رای اعتماد نمایندگان محترم مجلس نقش مهمی در تداوم این امر خواهد داشت. از دیدگاه کارگران و کارکنان حوزه عمرانی و سازندگی کشور، پشتیبانی بالای نمایندگان محترم و معزز ملت از وزراء سرمایه ای مهم و اساسی در پیشبرد برنامه ها، اهداف و وعده های دولت به مردم خواهد بود.

ما به عنوان یک نهاد مدنی و تخصصی چون نمایندگان محترم و آحاد ملت، پشتیبان و حامی کابینه کارآمد، با تجربه و البته توانا در خدمت به مردم نجیب و آباد سازی میهن عزیزمان هستیم. از اینرو پس از بررسی ها و ارزیابی وسیع میدانی کارنامه جناب آقای دکتر علی ربیعی در وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی

در ۴ سال گذشته، از اینکه رئیس جمهور محترم بار دیگر برایشان برای تداوم تصدیگری این وزارتخانه نظر مثبت دارند، خرسند هستیم. بی گمان دکتر ربیعی در دولت یازدهم گام های بزرگی در زمینه حمایت از حقوق کارگران، صاحبان کار و رونق کسب و کار برداشته که البته این گام ها نیازمند آن است که در چرخه همفکری و هم اندیشی با نهادهای مدنی و صنفی تکمیل شود. باور داریم که وزیر پیشنهادی دولت از عزم کافی و درایت وافی برای حمایت از مشاغل و فعالیت های سازنده برای کشور برخوردار هستند.

اهمیت عملکرد وزیر پیشنهادی زمانی آشکار می شود که بدانیم وزارتخانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی از جمله وزارتخانه هایی است که سهم عمده ای در اشتغال، رفاه کارگران و کارآفرینان کشور عهده دار است. از آنجایی که ریاست محترم جمهور در انتخاب مقام عالی وزارت این دستگاه اجرایی بر معیارهایی چون تحصیلات عالی، تخصص، تجربه طولانی، برنامه محوری، کارآمدی و... توجه دارند، امیدواریم که این شاخص ها در بررسی رای اعتماد وزرا علی الخصوص جناب دکتر ربیعی مورد استناد و عنایت ویژه نمایندگان محترم قرار گیرد.

از دیدگاه ما در شرایط کنونی سپردن سکان مدیریت اشتغال، رفاه و حوزه روابط کار به جناب آقای دکتر علی ربیعی که از ابتدای فعالیت خود خدمات چشمگیری داشته اند و این وزارتخانه را به تکیه گاهی

پیام آبادگران
تیرماه ۱۳۹۶
شماره ۳۵۶

مطمئن برای کارگران کشور تبدیل کرده اند، تصمیمی شایسته تقدیر و حمایت است که رای اعتماد قوی و بالا ترجمان چنین تقدیری خواهد بود.

لازم است در این مجال اشاره شود که در دوره دولت یازدهم، مدیریت وزارت مذکور با سکنداری جناب ربیعی در سطوح عالی سازمان بین المللی کار و افزایش توان اقتصادی بنگاههای تولیدی کشور، ریاست شورای عالی اشتغال عملکرد قابل تحسینی داشته و اتخاذ رویکرد منطقی در حوزه مشاغل سخت و زیان آور، تدوین و ابلاغ بخشنامه های مربوطه از جمله اقداماتی است که جامعه کارگیری را خرسند و امیدوار ساخته است. مرور عملکرد ایشان می دهد که وزیر محترم پیشنهادی خوشختانه در مشی تصمیم گیری بر ضرورت توجه به نگاه کارشناسی و قاطعیت در تصمیم گیری و استمرار در پیگیری آن تاکید خاصی دارند.

سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران از شما نمایندگان محترم مردم درخواست می نماید در راستای تحقق اهداف متعالی ملت و دولت و توسعه پایدار کشور با رأی قاطع و بالای خود به وزیر محترم پیشنهادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موجبات تعالی ملی و رشد و شکوفائی هرچه بیشتر کشور عزیزمان را فراهم نمایند.

رونوشت: کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی

کمیسیون بهداشت، درمان مجلس شورای اسلامی

کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی

کمیسیون کشاورزی و آب مجلس شورای اسلامی

کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی

مهندس ملکشاهی راد عضو کمیسیون عمران مجلس در دیدار با هیات مدیره سندیکا:

جایگاه قانونی برای سندیکا تعریف شود

پالایشگاه، شبکه‌های آبیاری و ذهکشی، ابنیه صنعتی، اسکله، بندر، راه - آزاد راه و هر آنچه تحت عنوان زیرساخت‌ها مطرح است فعالیت دامنه‌داری داشتند و دارند. این شرکت‌های عمدتاً رتبه یک و نام آشنا حاصل اعتماد نظام جمهوری اسلامی هستند که در اثر سپردن کارهای کشور بعد از انقلاب به این سازمان‌های جوان مهندسی و تلاش آنها برای انجام با کیفیت و به موقع آنها، در نهایت در نتیجه این تجربیات آنها را به شکل سازمانهای کار با سابقه‌ای می‌بینند که امکانات متعدد مهندسی را اعم از تجهیزات و ماشین‌آلات دارا هستند.

وی افزود: مستحضر هستید که در طی سالیان گذشته - عمدتاً در ۱۲ سال گذشته - آهنگ تضعیف این حرفه شروع و به طور مستمر ادامه داشته است که ناشی از مشکلات متعددی بوده که اگر بخواهیم آنها را فهرست کنیم نیاز به فضا و وقت وسیع‌تری هست. در واقع چنانچه بخواهیم شرایط فعلی را به صورت خلاصه و محدود تصویر کنیم شرکت‌هایی که با ایستادگی

مهندس دادمان:

در سال ۱۳۹۱ نسبت بودجه عمرانی با بودجه هزینه‌ای به ۱۷ درصد رسیده بود و در سال ۱۳۹۴ به ۱۲ درصد رسید اما در سال ۱۳۹۵ زیر ۱۰ درصد شد. در حالی که در دولت سازندگی ۵۴ درصد بوده است.

روز چهارشنبه ۲۱ تیر ماه مهندس محمدرضا ملکشاهی راد عضو کمیسیون عمران مجلس همان هیات مدیره سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران بود. در دیدار مهندس ملکشاهی راد با اعضای این سندیکا به عنوان اولین تشکل فنی - مهندسی ایران، حاضران به بازخوانی مشکلات این حرفه، راه‌های برون رفت از آن و نقش مجلس در تسهیل فضای کسب و کار پرداختند. با توجه به اهمیت دیدگاه‌های عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی، ماهنامه آبادگران اظهارت مطرح شده در این نشست را برای آگاهی مخاطبان و اعضای سندیکا منتشر می‌نماید.

■ **مهندس بهمن دادمان** رئیس هیات مدیره سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران در آغاز این جلسه عنوان کرد: سندیکا با ۷۰ سال قدمت، قدیمی‌ترین تشکل مهندسی کشور است که قریب ۶۰۰ شرکت بزرگ کشور را دربر می‌گیرد، شرکت‌هایی که در حوزه سازه‌های اساسی اعم از سد، نیروگاه،

طی سال‌های قبل به شرایط خوبی برای تداوم فعالیت خود رسیده بودند در اثر این وضعیت شروع به کوچک شدن و از دست دادن نیروی انسانی مجرب، بدهکار شدن و از کف دادن دارایی‌ها از جمله تجهیزات و ماشین‌آلات موجود شده‌اند. شرایطی که عمدتاً بتوانیم آنها را مثال بزینم شامل موارد متعددی است از جمله موضوع مربوط به بودجه، تخصیص، پرداخت، تاخیر پرداخت، تبدیل پرداخت نقدی به پرداختی از جنس اوراق و اسناد خزانه، موضوع مربوط به محدودیتهای پیرامونی، قوانین غلیظ و شدیدی از جنس مالیات، مالیات بر ارزش افزوده، بیمه، مشاغل سخت و زیان‌آور، بسته شدن فضای مالی و اعتباری برای شرکت‌ها با توجه به معطلات سیستم بانکی ما، جرائم و سخت‌گیری‌های ناشی از تاخیرات که در اثر عدم وصول مطالبات برای بانک‌ها به وجود آمد، عدم رعایت قوانین و ضوابط توسط کارفرمایان در خصوص رسیدگی به مشکلات، مطالبات و حقوق پیمانکار، عدم رعایت تعهدات و وظایف مطرح در شرایط عمومی پیمان و تبدیل آن به انفعال و بعضاً نکول از تعهدات تأیید شده قبلی...

وی افزود: این موضوعات در کنار شرایط دیگر، بازار کار محدود نسبت به شرکت‌های دولتی و نظامی را به وجود آورده و فضا به دلیل عدم ارائه پروژه و ورود چنین شرکت‌هایی و سخت‌گیری در پروژه‌هایی که در دست شرکت‌ها است تنگ‌تر شده است. در عین حال عدم تعریف پروژه در کنار آن، مسئله مربوط به قانون مناقضات و ناقص اجرا کردن و دلخواهی انجام دادن آن رفتار مهندسی در مناقضات، اخیراً نیز با روش دیجیتالی کردن پакتهای مناقصه مواجه‌ایم که همه اینها شرایط را محدودتر کرده و ما را به جای سختی کشانده است. اینها شرایطی است که ما را از بابت خروج از کشور و صدور خدمات فنی مهندسی هم تضعیف کرده است. دلیل مشخص آن هم این است که شما وقتی در داخل تضعیف شوید نمی‌توانید بیرون از کشور هم قدم بگذارید. وی تصریح کرد: در داخل کشور این

تضعیف شامل گرفتاری بانکی که شما را از دریافت ضمانت‌نامه برای خروج منع می‌کند و همچنین عدم حمایت جدی سازمانهای مرتبط با این موضوع از جمله سازمان توسعه تجارت، وزارت خارجه، و سیستم بانکی است. نه در داخل راه به جایی داریم و نه می‌توانیم در خارج راهی پیدا کنیم. هر روز شرایط بغرنج‌تر و دشوارتر و قضایا به جای باریک‌تری می‌رسد، از جمله با پاس کردن تعهدات از این طریق که با اسناد خزانه زیر یک سال شروع شد و چون دیدند این امر تحمل می‌شود کار را به جایی رساندند که در آخرین مورد به یکی از پیمانکاران، گواهی دریافت اسناد خزانه اسلامی بانک ملی را دادند که قابلیت خرید

وضعیت معادل خواهد شد. فکرمی‌کنیم باید مسئله بازبینی شود. ما قبلاً موضوع مربوط به حفظ قدرت خرید از تاریخ مسجل شدن بدهی تا تاریخ انتشار را که آیین‌نامه اجرایی این قانون و خلاف روح قانون بود پیگیری کردیم و از نمایندگان به عنوان ناظران اجرای قانون توقع توجه ویژه داریم. این موضوع حفظ قدرت خرید از تاریخ مسجل شدن تا انتشار موضوع جدی بود که دنبال شد و همه ارکان تأیید کردند حق ما است ولی عملیاتی نشده است. اسناد خزانه به معنای پرداخت تعهدات و مطالبات است و از لحظه مسجل شدن بدهی تا تاریخ سررسید باید برای آن حفظ قدرت خرید لحاظ شود. در هر حال من فقط به گوشه‌ای از گرفتاری‌ها

و فروش وکالتی هم ندارند. این امور شرایط را بدتر از سال قبل می‌کند. تا سال قبل انصاف بیشتری به کار برده می‌شد و روی اسناد زیر یک سال کار می‌شد و امسال طی یک بند در قانون، می‌خواهند اسناد خزانه بالای ۱ سال را با ۸ درصد حفظ قدرت خرید اجرا کنند. که البته ما هر چه فکر کردیم این ۸ درصد چرا و چگونه مبنای عمل بوده است به نتیجه نرسیدیم. هیچ عددی پیدا نکردیم که بگوییم ۸ درصد از کجا آمده، که وقتی ما کار می‌کنیم و تعهدات خود را انجام می‌دهیم و پیش می‌افتیم و می‌شود مطالبات و اگر آنها مطالبات را به شکل اسناد به ما بدهند این

اشاره کردم و بیشتر تمایل داریم از نقطه نظرات کمیسیون عمران آگاه شویم.

■ **مهندس محمود مصطفی زاده** عضو دیگر هیات مدیره نیز عنوان کرد: علاوه بر پرداخت اوراق خزانه، اوراق مشارکت پرداختی مشکل اصلی است. این اوراق ۴ ساله هستند و در بازار با ۳۴ درصد تنزیل می‌شوند. دارایی از شما ۹ درصد ارزش افزوده می‌گیرد. خود دارایی موقع حساب و کتاب کل پول را به عنوان دریافتی شما می‌داند و سود ۸-۹ درصدی را به کل تعمیم می‌دهد یعنی عملاً طلب ما با اوراق مشارکت با ۴۲-۴۳

درصد تنزیل پرداخت می‌شود. حالا در این مملکت چه کسی می‌تواند چنین سودی ببرد که همچین رقمی را پرداخت کند. این امر عملاً از بین بردن سازمان‌هایی است که در طول مدت حاصل شده‌اند و از جمهوری اسلامی تغذیه کرده‌اند و تقویت شده‌اند و به جایی رسیده‌اند که می‌توانند پروژه‌های بزرگی چون آزادراه تهران - شمال را اجرا کنند و اگر اینها از عرصه سازندگی خارج شوند، طبیعتاً باید از خارجی‌ها تقاضا کنیم برای ما یک پل بسازند.

■ مهندس سالار علیاری عضو دیگر

هیات مدیره سندیکا عنوان کرد: شرکتهای عضو سندیکا بخش اعظم زیرساخت‌های این کشور را احداث کرده‌اند و تلاش ما برای حفظ و از بین نرفتن آنها است. مسئله مهم این است که ظرفیت ملی ما از بین نرود. شرکت‌های ما با وجود همه تحریم‌ها و جنگ‌ها رتبه سوم سدسازی جهان را دارد. متأسفانه درصد بیکاری در سطح کشور زیاد است. این درصد در جواترها، به خصوص جوان‌های تحصیل‌کرده بالاتر است. همه ملت در برابر جوان‌ها وظیفه تولید کار را دارند. زودبازده‌ترین روش ایجاد اشتغال از طریق این رشته است. از همه دست‌اندرکاران کشور خواهش دارم در برنامه‌ریزی و ایجاد وفاق، اقدام جدی به عمل آورند تا با ایجاد اشتغال پایدار جوان‌ها را از بیکاری نجات دهیم. در مورد اسناد خزانه، به طوری که همه می‌دانیم دولت از نظر تامین مالی طرح‌های زیربنایی و تولید مشکل دارد و به درستی می‌خواهد بخشی از مشکل مالی را از طریق انواع اوراق بدهی از جمله اسناد اسلامی حل نماید. این اوراق، ابزار شناخته شده در سطح کشورهای توسعه‌یافته هم هست؛ اما این راهکار با برنامه‌ریزی جامع و دقیق می‌تواند مؤثر باشد و با شرایط و روش اجرای فعلی احتمال عدم موفقیت و شکست آن زیاد می‌باشد چرا که اوراق بهادار صادر شده، بازار معامله متشکل و خریدار معین ندارد و اگر خریداری پیدا شود (که تعداد آنها کمتر

از انگلستان دست هستند) تعدادی از آنها را در حدود ۳۵ درصد تنزیل خریداری می‌کنند. با این شرایط اگر پیمانکاران منظر منطق عسر و حرج هم بخواهد آن را بفروشد. احساس وی اجازه فروش را نمی‌دهد. از طرفی توقف این ساز و کار به معنی توقف یک پروژه ملی است. ما خواهشمندیم مانند کشورهای دیگر شرایطی به وجود آید که بانک مرکزی ما به عنوان رگلاتور این اسناد وارد عمل شود و با این حضور حالت تعادل را ایجاد کند. اگر اعتماد ایجاد شود این ابزار به ابزار ملی تبدیل می‌شود و نقدینگی را از سطح جامعه جذب می‌کند. باید همه با هم برای موفقیت این طرح بکوشیم.

■ مهندس عین‌الله ظاهری عضو دیگر

سندیکا نیز عنوان کرد: اوراق بدون مطالعه در اختیار پیمانکاران قرار داده شده است. پیمانکار چگونه می‌تواند با اوراق، حق کارگر را بدهد یا پول کرایه حمل و نقل مصالح را پرداخت کند؟ لازم بود درصدی از بدهی‌ها به شکل پول نقد و درصدی از آن به شکل

دکتر گلابتونچی:

راه جذب سرمایه‌گذار خارجی، تقویت بخش خصوصی است. این نکته‌ای است که کمیسیون عمران مجلس باید به آن توجه ویژه کند. قوانین تسهیل‌گری باید به مجلس برود تا این کار انجام شود. ما اکنون ۵۰ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی داریم که برای رشد ۸ درصدی برنامه اصلاحی کافی نیست.

اوراق ارائه شود. مسئله دیگر این است که طبق آنچه سازمان برنامه اعلام کرده ما در پیمانکاری ۳۰ درصد اورهد (overhead) داریم که با محاسبه هزینه‌ها سود پیمانکار ما ۱۰ درصد است که ۲۵ درصد آن را دارایی به عنوان مالیات می‌گیرد و ما ۷/۵ درصد سود می‌بریم. با این ۷/۵ درصد سود می‌توان اوراق را بیرون برد و با ۳۵ درصد تنزیل برای کارگاه‌ها پول آورد.

■ مهندس پور شیرازی با بیان اینکه ۴۱۰

سال سابقه مهندسی دوران می‌زنشسته است، عنوان کرد: متأسفانه مشکلات ما یکی دو مورد نیست و مشکلات متعددی از قبیل اوراق، عدم پرداخت مطالبات، مناقصات، آغاز پروژه بدون مطالعه و برآورد هزینه ... وجود دارد که آسیب‌شناسی نمی‌شود. در ایران هر چه هست سایه دست جامعه مهندسی است که کمترین توجهی به آنها نمی‌شود.

■ دکتر ایرج گلابتونچی دبیر سندیکا نیز

عنوان کرد: از حضور شما در این جلسه با وجود روزهای پرکار در مجلس تشکر می‌کنم. من فکر می‌کردم از یک عضو مؤثر کمیسیون عمران مجلس به عنوان پیمانکاری که سال‌ها در بیابان‌های کشور زحمت کشیده چه بخواهم، وقتی فردی آشنا و شنوا پیدا می‌شود اولین چیزی که به ذهن می‌رسد درد دل است که مهندس دادمان بخش عمده‌ای از آن را گفتند. اما در بازه بازتری از این، باید دید چرا کمیسیون عمران ما وقتی دولت کسری بودجه دارد می‌گذارد بیشتر از همه از سهم بودجه عمرانی کم شود که تبعات آن روی اقتصاد دیده می‌شود. شاید مقاومت بیشتری در این باره لازم باشد. باید به عنوان قانونگذار ببینید چرا قوانین مترقی که تصویب می‌کنید کامل اجرا نمی‌شود مثلاً قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار که از ۱۶ بهمن ۹۴ در صحن علنی تصویب می‌شود تا سال ۹۶ کامل اجرایی نشده، و وقتی بررسی می‌کنیم با همه هم و غم دولت خدمتگزار یازدهم، فقط ۳۵ درصد این قانون

اجرا شده است. در فرمایش آقای روحانی خدمت مقام معظم رهبری در خرداد امسال عنوان شد برای رشد ۸ درصدی باید ۷۷۰ هزار میلیارد تومان جذب سرمایه شود، که حدود ۵۶ میلیارد آن جذب سرمایه خارجی است. غیرممکن است که ما سرمایه‌گذاری خارجی جذب کنیم و وضعیت پیمانکار ما این باشد.

وی افزود: راه جذب سرمایه‌گذار خارجی، تقویت بخش خصوصی است. این نکته ای است که کمیسیون عمران مجلس باید به آن توجه ویژه کند. قوانین تسهیل‌گری باید به مجلس برود تا این کار انجام شود. ما اکنون ۵۰ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی داریم که برای رشد ۸ درصدی برنامه اصلاحی کافی نیست. برای افزایش صدور صادرات غیرنفتی باید برویم دنبال بازاری که هزینه نکنیم ولی درآمد داشته باشیم. آن بازار این جا است که شما دانش صادر می‌کنید و به جای آن پول وارد می‌کنید. اما اگر شرکت‌ها زنده نباشند نمی‌توانند دانش صادر کنند. در شرایطی که عراق و سوریه درگیر جنگ هستند، دولت و وزارت دفاع موشک می‌سازند، و بچه‌های ما شهید می‌شوند، مهندسان ما باید بروند و آنجا را بسازند و برای کشور درآمد کسب کنند. تا پیامد آن، آثار خوب اقتصادی برای کشور باشند. دولت و نهادهای دولتی باید برنامه مشخصی برای صدور خدمات فنی و مهندسی داشته باشد. شما در مجلس قانون تصویب می‌کنید اما کارفرماهای دولتی قوانین را خوب اجرا نمی‌کنند. چرا پروژه‌ای که پول ندارد و سرنوشت آن معلوم نیست به مناقصه می‌رود. آیا نهادهای بازرسی ما اشکال دارند؟ آیا دولت نمی‌تواند قوانین را به خوبی پیاده کند؟ آیا کارفرماهای ما به قوانین اهمیت نمی‌دهند؟ پس باید کمیسیون عمران مجلس به عنوان عضوی که در جامعه پیمانکاری است همیشه از دولت بپرسد چرا قوانین ما درست اجرا نمی‌شود. نکته آخر اینکه، پیمانکارها مثل همه اعضای مملکت که به کشور خود علاقه دارند در شرایط سخت و بحرانی کار می‌کنند منتهی اگر شما بخواهید طبق برنامه به ۹۰۰

هزار شغل برسید راه حل آن تقویت بخش خصوصی است.

■ **دکتر گلابتونچی** تصریح کرد: قوانین حمایتی مانند مالیات بر ارزش افزوده، بیمه، مالیات تکلیفی و... لازم است. باید برای این قشر تسهیلاتی قائل شد که فضای کسب و کار خود را باز کنند. در شرایطی که دولت بیشترین فشار مالیاتی را به این بخش وارد می‌کند و بیمه فارغ از دریافت و عدم دریافت مطالبات ما از کارفرمایان دولتی، مطالبه بیمه می‌کند، و مالیات بر ارزش افزوده کاری ندارد که دولت مالیات خود را به پیمانکار داده یا نه و در صورت عدم پرداخت سازمان مالیات ارزش افزوده ما را به شدت جریمه می‌کند، در این فضا انتظار شما به عنوان یک قانونگذار از ما این است که بتوانیم کار کنیم؟ اگر ما نتوانیم کار کنیم شما قطعاً باید شرکت‌های خارجی مانند توتال را بیاورید و حتی کارهای کوچک خود را هم به آنها

بدهید، چون بسیاری شرکت‌ها در این سال‌ها تعطیل شده‌اند. باید بدانید وضعیت پیمانکاری ما خوب نیست، خوب نفس نمی‌کشد، و تقریباً با ادامه این وضع به نابودی نزدیک می‌شود. باید به ما کمک شود و مطالبه کنید که قوانین تسهیل‌کننده کسب و کار که جاری هستند به طور کامل اجرا شوند و قوانین ساده‌تری را هم پیشنهاد دهید که برای رونق بهتر و بیشتر کسب و کارها به تصویب برسد.

■ **مهندس محمدرضا ملکشاهی** راد عضو کمیسیون عمران مجلس نیز عنوان کرد: چهره حاضران نشان می‌دهد همه شما پیشکسوتید و تجربه دارید و راه را با سختی پیموده‌اید و به این نقطه رسیده‌اید. امروز افتخار ما هم همین است که خدمات فنی و مهندسی که شرکت‌های پیمانکاری ما ارائه می‌دهند نه تنها با شرکت‌های خارجی مقابله می‌کنند که برتر و بهتر هستند. در آزادراه تهران- شمال

کار پیمانکار ایرانی و چینی را دیدیم که خوشبختانه ساخت کل راه اکنون در دست ایرانی‌ها است. آزادراه خرم‌آباد-اندیمشک را باید هنرمهندسی ایران بدانید. ۲۵ کیلومتر تونل دارد و چه زیبا ساخته شده است. هر جا که شما دست بگذارید و بروید هنرمهندسان ایرانی نمایان است و امروز ما هیچ خدمات فنی و مهندسی خارجی نیاز نداریم و تکیه همه ما بر خدمات فنی و مهندسی ایرانیان است و شاید هم به جایی برسیم که این خدمات را صادر کنیم یعنی واقعا باید این دید و نگاه را داشته باشیم.

وی افزود: من در بخشی از مسائل شما را مقصر می‌دانم و در بخشی دیگر مجلس و دولت را. در اینکه امروز پیمانکاران بدترین شرایط را می‌گذرانند شک و شبهه ندارم. در حال حاضر خیل عظیمی از پیمانکاران در یک قدمی درب زندان هستند. ما خودمان و ام ۱۸ درصدی برای پیمانکاری می‌گیریم که چک کشیده و اعتبارش زیر سؤال رفته در حالی که بخش عمده سرمایه‌گذاری پیمانکار مربوط به اعتبار وی در بازار است. این چند

سالی که شما فرمودید اصلا سرمایه‌گذاری دولت در حوزه زیرساخت، پول ملت و پیمانکار بوده است. سال گذشته وزیر راه گزارشی می‌داد که طبق آن ۱۳۰ هزار میلیارد تومان پروژه به نام داشت و ۲۴۰۰ میلیارد تومان فقط توانسته بود بودجه بگیرد. اکنون دولت بالغ بر ۵۰۰ هزار میلیارد تومان به پیمانکاران بدهکار است. قرارگاه ۲۶ هزار میلیارد پول از دولت می‌خواهد و اگر پروژه‌ای در حال فعالیت است از جیب پیمانکار است نه دولت. در بودجه سال ۹۶ بیش از ۳۰ هزار میلیارد تومان اوراق قرضه صادر شد که معلوم نیست دولت چگونه می‌خواهد آن را تامین کند. همیشه کسری بودجه دولت در بودجه عمرانی می‌آید چون حق مردم را باید بدهد و معیشت آنها را تامین کند، هزینه روزانه دولت هم باید تامین شود. ۶۴ هزار میلیارد تومان بودجه عمرانی داریم اما اعتقاد نداریم ۲۰-۳۰ درصد تامین شود. با ادامه این روند قبل از هر چیزی دولت ضرر

می‌کند. ترمز توسعه کشیده می‌شود چون زیرساخت‌ها شرایط توسعه را فراهم می‌کنند و اگر نباشد سرمایه‌گذاری خارجی نیز محقق نخواهد شد. این عضو کمیسیون عمران مجلس افزود:

مهندس ملک‌شاهی‌راد:

ممکن است نمایندگان به طور پراکنده و انفرادی از پیمانکاران محلی حرف‌هایی شنیده باشند شما باید بیشترین تعامل و ارتباط و گزارش دهی را به طور مستمر با نمایندگان داشته باشید و آنها را پای کار بیاورید. توانمندی کنونی کشور حاصل زحمات شماست و بهترین قدردانی ما حمایت از شماست

اما شما چرا هویت و جایگاه قانونی برای خود طراحی نمی‌کنید. من دور هشتم هم در کمیسیون عمران بوده‌ام و تا کنون یک بار هم در کمیسیون عمران با مجموعه فنی که متخصص است و در این مسیر صاحب تجربه است مواجه نشده‌ام. این اشتباه از جانب ما هم هست. اگر ما در لایحه یا طرحی تصمیم می‌گیریم باید از دانش شما هم استفاده کنیم، اگرچه تجربه و دانشی هست اما به اندازه شما تجربه غنی نداریم. ما باید شما را ساختارمند کنیم. پیمانکاران باید ساماندهی و قانونمند شوند و در خیلی مسائل به عنوان مرجع مورد توجه قرار گیرند. در خیلی از مسائل اینها سرمایه دلسوز مملکت اند. هیچ خارجی برای ما دلسوزی نخواهد کرد. باید شرایطی فراهم کنیم که سرمایه‌گذار خارجی بتواند در ایران سرمایه‌گذاری کند. ما باید این کشور را با سرمایه بسیار زیادی بسازیم در نتیجه بخشی از آن هم باید سرمایه خارجی باشد اما اگر رشد فراهم نشود خود سرمایه‌گذاران داخلی هم دلخور می‌شوند و از بین می‌روند. وی افزود: من چند پیشنهاد دارم. در حال حاضر آمادگی دارم که مقدمات نشست هیات رئیسه کمیسیون عمران و آقای رضایی را با شما فراهم کنم. ما هم اطلاعاتی از شما نیاز

■ **آقای ملکشاهی راد** نیز عنوان کرد: یکی از مطالبات شما و کمیسیون عمران باید اجرای قانون هدفمندی باشد که ۲۰ درصد به زیرساخت و ۳۰ درصد به تولید تعلق می‌گرفت و ۵۰ درصد بین مسکن و ازدواج و بهداشت و نقدی و غیرنقدی تقسیم می‌شد. ۱۳ میلیارد بابت تولید می‌شد که اگر دولتمردان ما مصر بر این امر باشند و این قانون را بازنگری و اجرا کنند و سالانه ۸ میلیارد به صورت یارانه به شما بدهند اتفاق خوبی می‌افتد. وی ضمن سؤال درباره اساسنامه سندیکا عنوان کرد: ارتباط باید مستمر و هدفمند باشد. سه شنبه آینده اولین جلسه ما با حضور دو تن از نمایندگان شما برگزار شود. تا انشاء... به عنوان بازوی توانمند کمیسیون ورود پیدا کنید و کمیسیون برای ارتقای خود از وجود شما استفاده کند. شما باید در کمیته‌ها به عنوان کارشناس حاضر شوید.

■ **مهندس دادمان** از پیشنهاد آقای ملکشاهی راد استقبال کرد و درخواست کرد برنامه مستمر با کمیسیون عمران، بودجه و آب و کشاورزی برقرار باشد.

■ **در پایان مهندس ملکشاهی راد** اظهار داشت: البته پیشنهاد می‌کنم تمام اعضای کمیسیون عمران را به این سندیکا دعوت کنید و درباره فعالیت خود آنها را مطلع کنید. در حوزه مدیریت گریفین معتقد است ۲ وظیفه اضافه بر ۵ وظیفه اصلی مدیریت وجود دارد که یکی از آنها گزارش دهی است. گزارش دهی مساعدت فرادستان و مشارکت فرودستان را فراهم می‌کند. با این کار شما کمیسیون عمران متقاعد می‌شود مدافع حقوق شما باشد. ممکن است نمایندگان به طور پراکنده و انفرادی از پیمانکاران محلی حرف‌هایی شنیده باشد اما به طور جمعی شنیده‌اند.

شما باید بیشترین تعامل و ارتباط و گزارش دهی را به طور مستمر با نمایندگان داشته باشید و آنها را پای کار بیاورید. توانمندی کنونی کشور حاصل زحمات شماست و بهترین قدردانی ما حمایت از شما است.

جلسه‌ای در کمیسیون عمران بنشینیم و مسائل را مطرح و راه حل پیدا کنیم. مثلاً ما چند وقتی است روی آسفالت کشورهای دیگر حساس شده بودیم و متوجه شدیم استانداردسازی این کار نیاز به طراحی قانون دارد. گارانتی کردن راه یکی از کارهایی است که لازم است انجام شود و در قبال آن کارفرما باید به تعهدات خود از جمله تحویل قیر در زمان تعیین شده عمل کند. متأسفانه برای گرفتن ۳ میلیون تن قیر از وزارت نفت ما در کمیسیون تلفیق رنج زیادی بردیم اما اگر جایگاه شما مشخص شود می‌توانید این مباحث را مطرح و حل کنید. اگر همه جمع شویم و مسیر درست را بیابیم همه چیز حل و فصل خواهد شد. وی در پایان تأکید کرد: شما حق و حقوقی دارید که نباید نادیده گرفته شود مثلاً سود تأخیر پرداخت سرمایه‌گذاری پیمانکار یا سود اوراق. شما می‌توانید در جهت احقاق حقوق خود کمک کنید.

■ **در ادامه مهندس دادمان** به نسبت بودجه عمرانی با بودجه هزینه‌ای طی سال‌های گذشته و تحلیل رفتن آن اشاره کرد که در سال ۱۳۹۱ نسبت این دو بودجه ۱۷ درصد رسیده بود و در سال ۱۳۹۴ به ۱۲ درصد رسید و در سال ۱۳۹۵ زیر ۱۰ درصد شد. در حالی که در دولت سازندگی ۵۴ درصد بوده است.

داریم که بینیم سندیکا چه نوع ساختار و ارتباطی با شرکت‌های بخش خصوصی دارد. تا مفاهمی بین شما و کمیسیون عمران انجام شود و جایگاه قانونی برای سندیکا تعریف شود که بالاخره حرف کارشناسی شما پشتوانه تصمیم‌گیری قانونی ما باشد. نظام مهندسی هم سعی دارد جایگاه قانونی برای خود طراحی کند. ما هم به مشاوران نیاز داریم. سندیکا هم باید اعتبار بخشی شود و جایگاه قانونی خود را بیابد و مجموعه‌ای باید مدافع شما شود. دولت دلسوز خود است و می‌خواهد کار خود را راه بیندازد، حتی می‌گوید برای شما کار و ثروت ایجاد کرده است.

وی تأکید کرد: و اما در مورد اوراق، همه مسائل فنی اوراق زیر نظر آقای تاجگردون و در تخصص ایشان است که زمانی معاون سازمان برنامه و بودجه بوده است. باید از ایشان به عنوان رئیس کمیسیون بودجه و فردی مسلط دعوت شود. با انتقال مشکلات به ایشان، شما در مجلس راه حل می‌یابید. خیلی وقت‌ها اصلاح قانون هم لازم است. بیان گله مندی شما به من تأثیری ندارد و این گله مندی که حاصل نگاه شما است باید به نوعی در قانونگذاری وارد شود. بنده در خدمت شما هستم و برای دفاع از حقوق شما تعهد می‌دهم که در اولین فرصت طی

در سخت‌ترین دوران پیمانکاری به سر می‌بریم

مهندس عباس وفائی عضو هیات مدیره سندیکا در گفت‌وگو با «پیام آبادگران» مطرح کرد

شرکت‌های ساختمانی ایران و عضو هیات مدیره دو دوره اخیر انجمن راه سازی ایران در کنار سایر همکاران خود پیگیر مسائل مربوط به پیمانکاران بودم. اخیراً نیز با توصیه و پیشنهاد دوستان و همکاران خود در انتخابات اخیر هیات مدیره سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران شرکت کردم و به عنوان عضو هیات مدیره انتخاب شدم. من همیشه به قدرت جمع اعتقاد داشته‌ام و معتقدم با کار گروهی و تشکیلاتی می‌توان مشکلات را از پیش پای فعالان حرفه برداشت. شاید فعالیت در تشکل‌ها تاکنون ما را به آنچه که مطلوب بوده نرسانده باشد اما دستاوردهای بزرگی را به همراه داشته است.

به نظر من تنها عشق و علاقه به کار صنفی، در نهایت به بهبود فضای کار برای تک‌تک شرکت‌ها می‌انجامد و این تنها انگیزه‌ای است که می‌تواند افراد را به سمت حضور در تشکل‌ها سوق دهد و گرنه هر کدام از ما به طور انفرادی شرکت و کار خود را داریم و گذران زندگی می‌کنیم. در هر حال امیدوارم بتوانم در این جایگاه به پیشرفت کشور خدمت کنم.

■ شما به عنوان متخصصی که در بخش خصوصی و پیمانکاری فعالیت دارید چه برداشتی از موانع پیش‌رو در عرصه اجرایی و عمرانی دارید؟

شرایط کنونی یکی از سخت‌ترین دوران‌های پیمانکاری را رقم زده، تا آنجا که موانع پیش‌رو در عرصه اجرایی و عمرانی، بسیاری از فعالان و صاحبان سابقه در این زمینه را میوس ساخته و از میدان خارج نموده است. عدم تخصیص بودجه عمرانی، نبود نقدینگی و به تبع آن، رکود و تعطیلی کارگاه‌ها و عدم تعریف

۱۳۸۷ شرکت مهندسی کیهان ابنیه را احیا و مستقلاً مشغول به کار شدم.

در این مدت، کیهان ابنیه با حضور پرسنل دلسوز خود و با انجام پروژه‌های متعدد خصوصاً در زمینه ابنیه و آب، سعی در سهیم بودن در آبادانی مملکت خود داشته است. این شرکت ضمن عضویت در انجمن بتن ایران، در سندیکای صنایع آسانسور و پله برقی ایران نیز عضو است و پروانه صلاحیت خود را نیز در زمینه طراحی و مونتاژ آسانسور، از وزارت صنعت، معدن و تجارت دریافت کرده است.

بنده به عنوان مدیرعامل شرکت کیهان ابنیه از سال ۱۳۸۶ در کنار فعالیت‌های پیمانکاری به فعالیت‌های صنفی پرداختم و به عنوان عضو کمیسیون‌های فنی و قوانین سندیکای

شرایط کنونی یکی از سخت‌ترین دوران‌های پیمانکاری را رقم زده، تا آنجا که موانع پیش‌رو در عرصه اجرایی و عمرانی، بسیاری از فعالان و صاحبان سابقه در این زمینه را میوس ساخته و از میدان خارج نموده است. عدم تخصیص بودجه عمرانی، نبود نقدینگی و به تبع آن، رکود و تعطیلی کارگاه‌ها و عدم تعریف پروژه‌های جدید عمرانی یکی از این مشکلات است. عدم بسترسازی مناسب جهت جذب سرمایه‌گذاران خارجی نیز مزید بر علت گردیده و تعداد پروژه‌های عمرانی و امکان فعالیت در این زمینه را محدودتر می‌سازد

در بهمن ماه سال ۱۳۹۵ انتخابات هیات مدیره برگزار شد و چهره‌های تازه نفس قدم به هیات مدیره سندیکا نهادند، افرادی که قبل از این با فعالیت در کمیسیون‌ها و کمیته‌های تخصصی سندیکاشیستگی خودشان داده‌اند.

مهندس عباس وفائی یکی از این چهره‌های جدید هیات مدیره است. وی متولد سال ۱۳۴۷ تهران و فارغ‌التحصیل سال ۱۳۷۱ رشته مهندسی عمران از دانشگاه پلی‌تکنیک تهران است که در سال ۱۳۷۲ شرکت کیهان ابنیه را بنا نهاد و در راستای مسئولیت اجتماعی خود در کنار فعالیت‌های پیمانکاری، در کمیسیون‌های فنی و قوانین سندیکا و هیات مدیره انجمن راه‌سازی ایران نیز فعال بود. ماهنامه پیام آبادگران در راستای رسالت خود برای معرفی اعضای جدید هیات مدیره به شرکت‌های عضو سندیکا اقدام به مصاحبه با آنان کرده است. مشروح مصاحبه این ماهنامه را با مهندس وفائی بخوانید.

■ ضمن تشکر از فرصتی که در اختیار ما گذاشتید در ابتدا از ورود خود به عرصه سازندگی بگویید؟ و از روندی که شما را به عضویت در هیات مدیره سندیکا رساند؟

پس از فارغ‌التحصیلی از دانشگاه در سال ۱۳۷۲ به منظور ورود به عرصه سازندگی، اقدام به تاسیس شرکت مهندسی کیهان ابنیه نمودم. از آنجا که تجربه را عامل مهمی در پیشبرد اهداف و پیشرفت حرفه‌ای می‌دانستم، از سال ۱۳۷۴ در شرکت ساختمانی زیان مشغول به کار شدم و این همکاری تا سال ۱۳۸۶ به عنوان عضو هیات مدیره و سهامدار ادامه داشت و از سال

پیام آبادگران
تیرماه ۱۳۹۶
شماره ۳۵۶

اما مسئله اصلی نحوه برخورد و راهکار دولت برای مواجهه با این مشکل می باشد.

دولت به منظور مرتفع ساختن مشکل کمبود نقدینگی، مبادرت به انتشار اوراق مشارکت و خزانه نموده است، پیمانکاران مجبور به پذیرش این اوراق در ازای طلب خود می باشند که تبدیل این اوراق به نقدینگی، با نرخ تنزیل حدود ۳۵ درصد، خسارات زیادی را به توان مالی پیمانکاران وارد می سازد. ضمن اینکه به دلیل نبود نقدینگی، این اوراق جوابگوی مسائل پیمانکاران نیست. پیگیری انجمن ها و تشکل های مختلف برای حل مشکلات این اوراق، ادامه دارد. همچنین انتشار این اوراق، به منزله از پیش خرج کردن درآمدهای آینده دولت می باشد که باعث خلق مشکلات شاید به مراتب بزرگتر از مشکلات کنونی گردد که بایستی این امر توسط دولت مردان مدیریت گردد.

به عنوان مطلب دیگر می توان به اصلاح و بازنگری در بخشنامه ها اشاره نمود. علی رغم اینکه همکاران ما در سازمان برنامه و بودجه کشور واقعاً کاربلد، دلسوز و پاسدار منافع ملی کشور می باشند، گاهی اوقات با وجود آنکه موضوع هدف را به درستی انتخاب نموده اند، متأسفانه با تدوین بخشنامه هایی فشار را ناخواسته به بخش خصوصی وارد می نمایند که این امر تضعیف بخش خصوصی را به دنبال خواهد داشت. برای مثال در بخشنامه دستورالعمل نحوه ارائه پیشنهاد قیمت به تفکیک فصل های فهرست بها، پیمانکاران هیچ نقشی در تهیه برآورد اجرای کار ندارند و تنها ضریب خود را با توجه به اطلاعات داده شده که توسط مهندس مشاور تهیه و توسط کارفرما کنترل و تصویب گردیده ارائه می نمایند، حال آنکه برای فصولی که ضریب جزا ضریب کل بیشتر باشد، در صورت افزایش مقادیر بیش از ۲۵٪ در فصل مذکور تحقق یابد، برای افزایش بیش از آن، ضریب پیشنهادی کل ملاک است. در حقیقت اشتباهی که توسط مشاور و کارفرما صورت گرفته پیمانکار جریمه می گردد، و حق او پرداخت نمی گردد.

بقا و حفظ نیروی انسانی شاغل در این حرفه و بی توجهی کارفرمایان به عاقبت پروژه رخ می دهد.

■ به عنوان یکی از شرکتهایی که با وجود تمام فراز و نشیبها به فعالیت خود ادامه داده است، رفع کدام دسته از مشکلات مربوط به رونق بخش خصوصی را در ادامه فعالیت و موفقیت شرکت خود دخیل می دانید؟

اجازه دهید این سؤال را با ذکر مثالی به صورت شفاف تر پاسخگو باشم. مسیر پیشرفت را می توان به جاده و شرکت های پیمانکاری را به اتومبیل تشبیه نمود. مشکلات و موانع یاد شده در پاسخ سوال قبلی، همگی به مثابه دست اندازها و موانع موجود در جاده می باشند، لیکن نقدینگی حکم بنزین خودرو را دارا می باشد. هر چند هریک از این موانع به نوبه خود طی طریق را با صعوبت و کندی در پیشرفت مواجه می سازد، اما می بایست در وهله اول بنزین در خودرو موجود باشد تا بتوان پیش رفت و با هریک از موانع مواجه شد و در صدد رفع آن برآمد. لذا در شرایط کنونی مسئله نقدینگی و رفع کمبود آن شاید از مهمترین مسائل باشد.

■ آیا اصلی ترین مسائل تان مربوط به مشکلات داخلی شرکت مثل کمبود سرمایه است یا عوامل بیرونی مثل رکود، مقررات و قوانین دست و پاگیر، کارفرمایان قانون گریز و ...؟

عواملی چون رکود و تورم که از جمله عوامل بیرونی می باشد، علی رغم تاثیر بسیار زیاد آن بر فعالیت های اقتصادی، اجتناب ناپذیر بوده و حتی بسیاری از کشورهای توسعه یافته نیز با آن مواجه می باشند. در شرایطی که عوامل بیرونی به صورت روز افزون عرصه را بر صنف پیمانکاری تنگ نموده است، نقش عواملی چون مدیریت و بهره گیری از نیروهای متخصص کارآمد بسیار پررنگ و حیاتی خواهد بود.

طی سال های اخیر بودجه تخصیصی به پروژه های عمرانی، هر ساله روندی کاهشی داشته که شاید با توجه به شرایط اقتصادی و سیاسی کشور امری اجتناب ناپذیر می باشد،

پروژه های جدید عمرانی یکی از این مشکلات است. عدم بسترسازی مناسب جهت جذب سرمایه گذاران خارجی نیز مزید بر علت گردیده و تعداد پروژه های عمرانی و امکان فعالیت در این زمینه را محدودتر می سازد. در کنار موارد ذکر شده، ورود شرکت های وابسته به نهادهای نظامی به عرصه پیمانکاری و بهره گیری از امکانات آن نهادها، قدرت رقابت با ایشان را از بخش خصوصی سلب می نماید.

تدوین و صدور آیین نامه ها و بخشنامه های ناکارآمد و گاه مغایر با منافع به حق پیمانکاران از دیگر موارد قابل اشاره است. البته در بسیاری از موارد نیز با آنکه قوانین و بخشنامه های مفیدی تدوین شده، اما عدم پایبندی به آنها و رعایت نکردن آنها موجب ایجاد مشکلاتی برای پیمانکاران گردیده است.

عدم پایبندی دقیق سازمان تامین اجتماعی به قوانین و بخشنامه های جاری و عملکرد سلیقه ای و خود مختار این سازمان، مواجهه با این سازمان را - که پیمانکاران ناگزیر به آن می باشند - به یکی از مشکلات پیش روی این صنف تبدیل نموده است.

از دیگر موانع پیش رو در عرصه عمرانی و اجرایی می توان به فارغ التحصیلی بیش از حد نیروی انسانی از دانشگاه ها - در حالی که فاقد مهارت های کافی هستند - رکود، تحریم ها و فساد اداری حاکم از جمله عوامل مشکل زای پیش روی پیمانکاران و ... اشاره کرد.

■ در کنار آنچه از آن به عنوان موانع پیش روی پیمانکاران سخن گفتید، آیا نقطه ضعف هایی در خود این بخش هم وجود دارد؟

شاید بزرگترین نقطه ضعف کمبود کار و بیکاری و یا کار با حداقل ظرفیت پیمانکاران است که گاهی و شاید در اکثر مناقصات قیمت های نامعقول توسط همکاران ارائه می شود. هویت شرکتهای پیمانکاری، وابسته به پروژه های در دست اجرا می باشد، چرا که فقدان پروژه جاری منجر به تعطیلی و انحلال شرکت خواهد گردید. لذا پیمانکاران به منظور اجتناب از این امر، مجبور به ارائه پیشنهاد های غیرمنطقی در مناقصات می گردند که این روند به تدریج انحطاط مالی شرکت ها را به دنبال خواهد داشت. در صورت ضابطه مند بودن شرکت و عدم ارائه پیشنهاد قیمت پایین (خارج از منطق) شرکت موفق به اخذ پروژه نخواهد گردید و لذا چاره ای جز منحل نمودن شرکت نخواهند داشت. به عبارت دیگر کار پیمانکاری در حال حاضر به یک بازی دوسر باخت تبدیل گردیده است. این اتفاق نه از عملکرد خود خواسته این صنف، بلکه از سرناچاری برای ادامه

آیا در فعالیت خود با رقابت‌های ناسالم و هزینه‌های ناشی از قاعده‌مند نبودن فعالیت‌های عمرانی مواجه هستید؟ نظر شما درباره فعالیت روزافزون شرکتهای خصوصی در عرصه اقتصاد ایران چیست؟

شاید ذکر این نکته در اینجا ضروری باشد که اقتصاد ما در دهه‌های گذشته بیش از ۹۰ درصد دولتی بوده و کمتر از ۱۰ درصد آن خصوصی بوده است، تصمیم گرفتن برای خصوصی سازی در شرایطی که سهم اقتصاد خصوصی ۷-۸ درصدی توان جذب به یکباره ۹۰ درصد از اقتصاد دولتی را نداشت باعث شد شرکت‌های خصوصی پیش از پیش وارد عرصه اقتصادی شوند. در سال‌های اخیر ورود شرکت‌های خصوصی، نظامی و نهادهای دارای رانت به عرصه پروژه‌های عمرانی فضای رقابتی را ناسالم نموده که این امر شرکت‌های خصوصی را در مضیقه قرار داده است.

در مقام مقایسه، شرکت‌های خصوصی به دلیل محدود بودن منابع مالی و پرهیز از هزینه اضافی مربوط به تطویل پروژه، سعی می‌کنند پروژه را در زمان تعیین شده به اتمام برسانند و برای باقی ماندن در فضای رقابت کار را با کیفیت مطلوب ارائه دهند. در حالی که شرکت‌های خصوصی هیچ کدام از این خط کشی‌ها را ندارند. آنها هزینه‌ای از جیب خود پرداخت نمی‌کنند، به منابع مالی دولت دسترسی دارند و از اطلاعات و رانتهای دولتی بهره‌مندند. در هر صورت اگر بخواهیم اصل ۴۴ را درست اجرا کنیم و کشور رو به توسعه برود باید شرکت‌های خصوصی از عرصه اقتصاد کنار بروند و به بخش خصوصی به صورت واقعی بها داده شود. تجارب کشور های توسعه یافته نشان می‌دهد که جهت پیشرفت، راهی جز خصوصی سازی وجود ندارد، چرا که اگر اشتباهی بارها تکرار شود، نمی‌توان منتظر حصول نتیجه متفاوت بود.

در ماده ۹ برنامه پنج‌ساله ششم توسعه (۱۴۰۰-۱۳۹۶) دولت متعهد گردیده به جهت شفافیت و امکان رقابت همه ذینفعان و قاعده‌مند شدن مناقصات، تا پایان سال دوم (۱۳۹۷) اجرای قانون برنامه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت را برای اجرای تمامی مراحل انواع معاملات متوسط و بزرگ دستگاه‌های مشمول قانون برگزاری مناقصات را تکمیل نماید و کلیه دستگاه‌های مشمول مکلف به استفاده از این سامانه می‌باشند. در صورت جدیت در اعمال این قانون و نظارت بر اجرای صحیح آن، کمک زیادی به شفافیت در مناقصات خواهد شد که این امر کاهش استفاده از رانت و تزییع حقوق

شرکت‌های خصوصی را در پی خواهد داشت. همچنین مطابق ماده ۱۹ قانون بهبود محیط کسب و کار، اجرای کامل پایگاه اطلاع‌رسانی جامع معاملات بخش عمومی، کمک شایانی در پیشبرد این هدف خواهد داشت.

آقای مهندس وفائی عدم توانایی بخش خصوصی در جذب به یکباره اقتصاد ۹۰ درصدی دولتی و به حاشیه رانده شدن بخش خصوصی در برابر شرکتهای خصوصی از کجانشان گرفته است؟

ضعف از سیستم بوده است. اقتصاد ایران همیشه اقتصادی دولتی بوده است. و طی این سال‌ها هیچ بستر مناسبی برای فعالیت بخش خصوصی فراهم نشده است. زمانی هم که سیاست‌های اصل ۴۴ ابلاغ شد درصدد خصوصی کردن اقتصاد بودیم که به نتیجه مطلوب نرسید. البته اخیرا گام‌هایی برداشته شده، اما اقدام جدی در این زمینه دیده نشده است. در برنامه ششم توسعه سهم بخش تعاون از اقتصاد تا پایان برنامه، ۲۵ درصد تعیین گردیده که باید دید تا چه اندازه محقق می‌شود.

در این شرایط بزرگترین کاری که بخش خصوصی باید انجام دهد توانمند کردن مدیران خود و رساندن نیروی انسانی شرکت‌ها به استانداردهای جهانی است. داشتن اتحاد و مواضع مشترک انجمن‌ها و تشکل‌ها نیز برای مطالبه بسترهای مناسب فعالیت از دولتمردان یکی دیگر از فعالیت‌های راهگشا است. نکته اساسی در مورد توانمند شدن بخش خصوصی تجمیع توان مالی شرکت‌ها در قالب شرکت‌های سرمایه‌گذار است تا شرکت‌ها

برای مثال در بخشنامه دستورالعمل نحوه ارائه پیشنهاد قیمت به تفکیک فصل‌های فهرست بها، پیمانکاران هیچ نقشی در تهیه برآورد اجرای کار ندارند و تنها ضریب خود را با توجه به اطلاعات داده شده که توسط مهندس مشاور تهیه و توسط کارفرما کنترل و تصویب گردیده ارائه می‌نمایند، حال آنکه برای فضولی که ضریب جز از ضریب کل بیشتر باشد، در صورت افزایش مقادیر بیش از ۲۵٪ در فصل مذکور تحقق یابد، برای افزایش بیش از آن، ضریب پیشنهادی کل ملاک است. در حقیقت اشتباهی که توسط مشاور و کارفرما صورت گرفته پیمانکار جریمه می‌گردد، و حق او پرداخت نمی‌گردد.

را از سیستم سنتی پیمانکاری و گیرافتادن در هزارتوی تامین منابع مالی دولتی جهت اجرای پروژه‌ها نجات دهد.

این امر میسر نخواهد شد مگر با اصلاح سیستم بانکی به صورتی که بانک‌ها به جای دلالتی و سرمایه‌گذاری در املاک و دادن وام با بهره‌های بالا که منجر به ورشکستگی کارآفرینان خواهد شد، به سرمایه‌گذاری در پروژه‌ها که اشتغال و کارآفرینی را به دنبال دارد، روی آورند.

به نظر شما تعدد تشکل‌های فنی و مهندسی، به موازی کاری در تلاش برای رفع مسائل منجر نشده است؟ و کوشش برای اتحاد این تشکل‌ها در قالب تشکیلاتی بالاتر از قبیل شورای هماهنگی، فدراسیون و کنفدراسیون و... تاکنون توانسته است گام مؤثری در رساندن صدای صنعت احداث به دولتمردان باشد؟ آیا این ساختار سازی‌ها ما را به نتایج دلخواه رسانده است؟

در ماده ۵ قانون بهبود مستمر فضای کسب و کار، اتاق بازرگانی مکلف شده است که همه تشکل‌ها را شناسایی و ضمن به روز آمد کردن آنها، در فعالیت‌هایی که تشکل‌های موازی وجود دارد زمینه ادغام، شبکه‌سازی، یکپارچه سازی و انسجام تشکل‌های موازی را فراهم نمایند. البته از آنجایی که در کشور ما فرهنگ کار گروهی و تشکیلاتی جانیافته و همیشه عواملی باعث تفرق بوده، یک سری موازی کاری‌ها انجام شده، که در همین مسیر طی شده به مرور یاد گرفتن با عبور از هماهنگی‌ها به نقطه تعادل برسیم. دولتمردان، اتاق بازرگانی را پارلمان بخش خصوصی می‌دانند اما در دوره‌ای غلبه تاجران بر کارآفرینان و صنعت‌گران در ساختار و کرسی‌های این اتاق مشهود بود که طی سال‌های اخیر با حضور پررنگ تر فعالان صنعت احداث از این حالت خارج شده است. در حال حاضر تشکل‌های مختلف صنعت احداث در قالب شورای هماهنگی و ساختارهای تعریف شده‌ای مانند فدراسیون و کنفدراسیون در صدد پیگیری مطالبات خود هستند. همچنین از مهم‌ترین وظایف کنونی اتاق، دبیرخانه شورای گفتگو می‌باشد. فعالان بخش خصوصی هر خواسته‌ای را می‌توانند از طریق اتاق بازرگانی پیگیری کنند و به شورای گفتگو ببرند تا در هیات دولت مورد بحث قرار گیرد.

به نظر شما گفت و گوی دولت و بخش خصوصی که در سال‌های اخیر به صورت نهادی در آمده است چه دستاوردی داشته، آیا کمکی به بهبود اوضاع داشته است؟
شورای گفتگو به منظور تبادل نظر دولت و

عضو با مطرح نمودن مشکلات و مسائل خود و از همه مهم تر ارائه راه حل برای غلبه بر مشکلات و حضور در جلسات هیأت مدیره به منتخبین خود برای حل مشکلات صنف کمک نمایند. و همچنین استفاده از ظرفیت های بند الف و ب ماده ۱۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور که همان شورای گفتگو و کمیته ماده ۱۲ در خصوص شناسایی قوانین مخل کسب و کار می باشد. می توان یکسری از مشکلات پیمانکاران را حل نمود.

■ و سخن پایانی؟

بهترین راه شکست خوردن انجام ندادن کار است و بهترین راه پیشرفت، شروع کار است. در شرایط کنونی کشور ما بیش از هر زمانی به حضور و فعالیت حرفه مندان در عرصه اقتصاد کشور و پیگیری مطالبات به حق خود نیازمند است. هر کدام از ما فارغ از نظر و دیدگاه سیاسی و اقتصادی خود باید در بهبود شرایط کسب و کار و حرفه خود قدم برداریم، هر قدم مثبتی در هر کدام از زوایای اقتصاد کشور به بهبود کل اقتصاد می انجامد و بهبود فضای اقتصادی به بهتر شدن کیفیت زندگی و رضایتمندی تک تک ایرانیان خواهد انجامید. در این مسیر بخش خصوصی به حمایت دولت نیاز دارد. در چند سال گذشته دولت تدبیر و امید نشان داده به حمایت از بخش خصوصی علاقمند است، و شاید لازم باشد با اقدامات جدی و تعریف ساختارهای مناسب این کار را انجام دهد.

نهادهای تصمیم گیر و تصمیم ساز با احراز نمایندگی صنعت احداث در شورای عالی فنی، بر نقش پررنگ خود صحنه گذاشته است. بی شک موفقیت سندیکا در حقیقت موفقیت اعضای آن و رفع مشکلات آنها می باشد. سندیکا می تواند با ایجاد بستر لازم و شناسایی و هموار نمودن راههای تامین منابع مالی پروژه ها، جهت ایجاد اشتغال اعضای خود گامهای موثری بردارد. در این زمینه توجه به صدور خدمات فنی و مهندسی و مذاکره با سفرا و دولتمردان برای بستر سازی مناسب در داخل و خارج کشور برای فعالیتهای برون مرزی ضروری به نظر می رسد. علاوه بر این از وظایف عمده سندیکا مطالبه اجرایی شدن قوانینی است که وجود دارند اما در مرحله اجرا مورد بی مهری قرار گرفته اند، از جمله در ماده ۱۰ قانون برگزاری مناقصات (مصوب سال ۱۳۸۲)، بایستی موضوع پیش بینی نحوه ضمانت تاخیر تعهدات در اسناد مناقصه قید شود که تا کنون اجرایی نشده است. اخیراً نیز در تبصره ذیل ماده ۱۰ قانون برنامه توسعه ششم، دولت ملزم گردیده از ابتدای اجرای برنامه (۱۳۹۶) در قراردادهای خود بندی پیش بینی نماید تا در صورت عدم پرداخت بدهی خود در زمان مقرر، معادل نرخ تورم تا حداکثر نرخ سود سپرده بانکی به طلبکاران پرداخت نمایند. جهت استفاده از ظرفیت های عضو سندیکا انتظار می رود مدیران شرکت های

بخش خصوصی، اولین بار در قانون برنامه پنج ساله پنجم توسعه، پیش بینی گردید. متعاقب آن در قانون بهبود محیط کسب و کار استمرار آن پس از پایان برنامه پنج ساله پنجم نیز تصریح گردید و اخیراً در ماده ۱۲ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور، مصوب ۱۳۹۵/۱۲/۰۱ مجلس شورای اسلامی، مجدداً اصلاح و مورد تصویب قرار گرفته است.

دبیرخانه این شورا، در اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران است و از وظایف آن تسهیل فعالیت های اقتصادی، بررسی و رفع موانع کسب و کار و اتخاذ تصمیم موثر می باشد. قابل ذکر است بر اساس این قانون، مصوبات شورا حداکثر ظرف سی روز در دستور کار هیات دولت قرار می گیرد تا در خصوص آن تصمیم گیری شود.

اصولاً تصویب این قانون که دائمی هم شده است، حرکت بسیار مثبتی بوده و دستاوردهای ارزشمندی از قبیل حل پاره ای از مشکلات در خصوص اوراق خزانه اسلامی، شرایط عمومی پیمان، تشخیص صلاحیت و مالیات بر ارزش افزوده در حوزه پیمانکاری را به دنبال داشته است و امید است با ایجاد انسجام بیشتر بین فعالان و تشکل های صنفی صنعت احداث و انرژی، با استفاده صحیح از این ظرفیت قانونی به اهداف بزرگتری نایل آمد.

■ آیا امید دارید که شرایط موجود به سمت شرایط مطلوب تغییر وضعیت دهد؟ اگر امیدوارید الزامات این تغییر چیست؟

امید شرط لازم جهت بقا و پیشرفت در هر زمینه ای می باشد. با انتخاب مجدد آقای دکتر روحانی به عنوان رئیس جمهور دوازدهم و استمرار دولت تدبیر و امید، امید هائیز بیشتر شده است. تغییر وضعیت در جهت بهبود شرایط، مستلزم همفکرو همگام شدن تمامی تشکل های صنفی جهت پیگیری مطالبات صنفی خود و اجرای درست اصل ۴۴ قانون اساسی و کم رنگ تر شدن و حذف شرکت های خصوصی و نظامی در فعالیت های اقتصادی می باشد.

■ شما به عنوان عضو جدید هیات مدیره سندیکا چه نگاهی به فعالیت این نهاد دارید؟ توقعاتان چیست، آیا ظرفیتهایی وجود دارد که بتوان آنها را برای موفقیت بیشتر سندیکا فعال ساخت؟ در این باره برنامه و نگاه شما چیست؟

سندیکای شرکت های ساختمانی ایران به عنوان یک تشکل خصوصی نقش خود را جهت دفاع از اعضای خود و دیگر پیمانکاران صنعت احداث و دفاع از منافع ملی به خوبی اجرا نموده و علاوه بر حضور پررنگ در

پیمانکار شرکت کیهان ابنیه

بلوار اصلی اسکله لافت جزیره قشم ۱۳۸۸

۶ مشکل بزرگ در اقتصاد ایران

دکتر مسعود نیلی

رئیس ستاد هماهنگی اقتصادی دولت

کندی حرکت سیر می‌کند و از طرف دیگر، بعد از بحران مالی ۲۰۰۸، سختگیری‌ها و احتیاط‌های بانکی به شدت افزایش پیدا کرده که برای نظام بانکی ما با پیشینه بی‌احتیاطی‌های زیاد، بسیار محدود کننده است. در مجموع، در مقایسه با ۱۵ تا ۲۰ سال گذشته، فرصت‌های بهره‌گیری از منابع جهانی بسیار کمتر و نامطمئن تر و تهدیدهای آن بسیار بیشتر و قطعی‌تر شده است.

۳- مسائل منطقه‌ای پیرامون ما مسائلی بسیار جدی همراه با عواقب غیرقابل پیش‌بینی از نظر گستره و عمق خشونت ناشی از پدیده داعش و نیز تضادهای رو به رشد منطقه‌ای و تحولات سیاسی مترتب بر آن است.

۴- در حوزه اجتماعی، بعد از توقف اشتغالزایی اقتصاد در فاصله زمانی سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۱، همزمان با به سن کار رسیدن موج متولدین دهه ۱۳۶۰، مشکلات بزرگی از قبیل به تعویق افتادن سن ازدواج، افسردگی و اعتیاد جوانان، طلاق، جرم و جنایت و بسیاری دیگر از ناهنجاری‌های اجتماعی گریبان کشور را گرفته است که همچنان نیز ادامه دارد.

۵- در حوزه نظام مدیریتی و اجرایی، ظرف ده سال گذشته به سمت ضعیف‌تر شدن این سرمایه مهم و حیاتی حرکت کرده‌ایم. حوادث سیاسی داخلی، جدای از ماهیت و محدودتر شدن توان مدیریتی کشور شده است. به گونه‌ای که امروز، پیدا کردن افراد واجد صلاحیت مدیریت ارشد به کاری بسیار دشوار تبدیل شده است. نتیجه آن است که توان حل مشکلات در مسیر مقابل ابعاد مشکلات حرکت کرده است.

۶- تصویر موارد ذکر شده در پهنه جغرافیای وسیع و متنوع کشور در استان‌های مختلف به ویژه از نظر فقر و نرخ بیکاری جوانان تحصیل‌کرده، در کنار مسائلی از قبیل بحران آب و ریزگردها و غیره، متأسفانه بسیار نا متوازن و هشدار دهنده است.

ابرجالش‌هایی هستند که همچون چسبی غلیظ و قوی به آینده کشور چسبیده‌اند و جز آنکه با تدبیر و صبر و متانت حل شوند راه دیگری ندارند. این در حالیست که حلال همیشگی مشکلات، یعنی درآمدهای نفتی نیز در وضعیت پر رونقی به سر نمی‌برد.

۲- در حوزه روابط بین‌الملل، برخلاف سال‌های نیمه دوم دهه ۱۹۹۰ و نیمه اول ۲۰۰۰، از نظر سیاسی فضای جهانی با عدم قطعیت‌های بسیاری مواجه شده است و شاید هیچ زمانی را در گذشته نتوان سراغ گرفت که امنیت داخلی طیف گسترده‌ای از کشورهای جهان تا این اندازه به چالش کشیده شده و بهره‌گیری از فضای جهانی برای حل مسائل داخلی کشورها تا این اندازه دشوار شده باشد.

آمریکا در دوره ترامپ، در حال تبدیل شدن به یک بازیگر برهم‌زننده قواعد توافق شده جهانی است. از نظر اقتصادی نیز از یک طرف پیش‌بینی‌های موجود از رشد اقتصاد چین بیانگر آن است که یک موتور مهم رشد تقاضای جهانی و بخصوص انرژی، در مسیر

دکتر مسعود نیلی استاد اقتصاد در دانشگاه و مشاور رئیس جمهور روحانی در یادداشتی که در سایت عصر ایران منتشر کرده، به مشکلات اصلی در مسیر سازماندهی اقتصاد ایران و نیاید‌های آن پرداخته است. با توجه به اهمیت دیدگاه‌های وی به عنوان مشاور ارشد ریاست محترم جمهوری این مقاله را ذیل منتشر می‌شود. به عقیده این چهره مهم اقتصاد سیاسی دولت، سیاست، به طور طبیعی عرصه اختلاف نظر و واگرایی دیدگاه‌ها است. بنابراین، اصل وجود اختلاف اجتناب‌ناپذیر است. آنچه اهمیت دارد نحوه برخورد با این اختلافات است.

۱- فشار سنگین انبوه متقاضیان شغل و ظرفیت محدود اقتصاد برای ایجاد اشتغال در مقیاس مورد نیاز، کاهش کم‌سابقه سطح درآمد خانوارهای شهری و به ویژه روستایی طی سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۲ و دشوار بودن ترمیم این کاهش در بازه زمانی میان‌مدت، مشکلات صندوق‌های بازنشستگی، نظام بانکی، مسائل جدی زیست محیطی و بحران منابع آب، عمده‌ترین مسائل یا همان

پیام‌آبادگران
تیرماه ۱۳۹۶
شماره ۳۵۶

خلاصه آنکه هر کارشناسی با یک بررسی اولیه در زمینه مشکلات مختلف چند بعدی کشور، بلافاصله به این نتیجه می‌رسد که مسائلی بزرگ و تعیین‌کننده بر سر راه آینده آن قرار گرفته است. از یک طرف تهدیدهای بیرونی بر فرصت‌های آن غلبه کرده و از طرف دیگر، ابعاد مسائل داخلی نیز شرایط دشواری را ایجاد نموده است.

در یک برخورد کاملاً منطقی، اولین نتیجه‌ای که در چنین شرایط پیچیده‌ای به ذهن می‌رسد، آن است که حتی اگر قوای موثر کشور با انسجام کامل و در فضایی آرام و مسالمت‌آمیز بطور کامل و منحصر بر حل این مشکلات متمرکز شوند، رسیدن به شرایط مطلوب و عبور بدون مسئله از این گردنه‌های سخت، بسیار دشوار خواهد بود. پیدا کردن راه حل‌ها دشوار است، رسیدن به توافق بر سر آنها دشوارتر و اجرای آنچه بر سر آن توافق می‌شود از هردو دشوارتر! پس قاعدتاً هیچ اولویتی مهم‌تر از این نیست که همه متانت و تدبیر داشته باشیم تا بتوانیم از این گذرگاه سخت عبور کنیم.

اما مسئله این است که لزوماً همیشه برخوردها در چارچوب منطقی مورد انتظار شکل نمی‌گیرد و آنچه امروز در فضای عمومی و در رفتار سیاستمداران کشور مشاهده می‌کنیم با آنچه به آن نیاز داریم فاصله‌ای بزرگ دارد. بنابراین شاید بتوان به حداقل‌هایی که در شرایط موجود ضرورت اجتناب‌ناپذیر قلمداد می‌شود بسنده کرد و آنهم مواردی را شامل می‌شود که بیش از آنکه ایجابی باشد سلبی است. شاید ما در مرحله‌ای هستیم که هنوز هم باید بیشتر به "چه نباید کردها" فکر کنیم.

از نظر نگارنده موثرترین سیاستمداران کشور در سطوح ملی و استانی، این نکته را که خود و مخالفانشان، هردو در یک کشتی قرار دارند کمتر مورد توجه قرار می‌دهند و اگر حداقل‌هایی را که متضمن سلامت اولیه کشتی است را فراموش کنند، هم خود و هم مردم صبور و فهیم کشورمان را به ورطه خطر خواهند انداخت. در اینجا در نهایت تواضع، سه رویکرد سلبی را پیشنهاد می‌کنم که اگر نتواند مبنای کار نیروها و گروه‌های موثر سیاسی قرار گیرد، تداوم وضعیت موجود را

به طور جدی نگران‌کننده خواهد کرد.

اول: کینه‌زدایی از فضای سیاسی

سیاست، به طور طبیعی عرصه اختلاف نظر و واگرایی دیدگاه‌ها است.

بنابراین، اصل وجود اختلاف اجتناب‌ناپذیر است. آنچه اهمیت دارد نحوه برخورد با این اختلافات است. اگر اختلاف نظر در سیاست، شکل عقیدتی و ارزشی به خود گرفته و هر طرف، خود را در جبهه حق و طرف مقابل را از لشکریان باطل تصور کند، مبارزات سیاسی به خشونت خواهد گرایید و عاقبتی تلخ و ناگوار خواهد داشت.

سیاست نه عرصه خصومت بلکه عرصه رقابت است. دو تیم فوتبال که با هم مسابقه می‌دهند رقیب یکدیگرند نه دشمن هم. مسابقه داور می‌خواهد و قبل از آن قانون و مقررات. در مسابقات رفتار پرخاطر تعریف شده است. ضمن آنکه شکست و پیروزی هم در آن تعریف شده است. دو تیم ورزشی به قصد نابودی یکدیگر با هم مسابقه نمی‌دهند.

عرصه سیاست‌ورزی در ایران اگر قاعده‌مند نشود به سمت خشونت حرکت خواهد کرد. اگر پای خشونت به سیاست باز شود، مشکلات و زخم‌هایی سرباز می‌کند که مانند باتلاق، "همه" را خواهد بلعید.

دوم: سیاست‌زدایی از اقتصاد

سیاست‌ورزان اهل ریسک‌اند و مخاطره‌پذیری جزء ذات کار آنها است. در

همیشه برخوردها در چارچوب منطقی مورد انتظار شکل نمی‌گیرد و آنچه امروز در فضای عمومی و در رفتار سیاستمداران کشور مشاهده می‌کنیم با آنچه به آن نیاز داریم فاصله‌ای بزرگ دارد. بنابراین شاید بتوان به حداقل‌هایی که در شرایط موجود ضرورت اجتناب‌ناپذیر قلمداد می‌شود بسنده کرد و آنهم مواردی را شامل می‌شود که بیش از آنکه ایجابی باشد سلبی است.

مقابل، بازار و سرمایه بسیار محتاط و گریزان از ریسک‌های سیستماتیک است.

اقتصاد اگر مستاجر سیاست شد، از آنجا که می‌داند هر لحظه ممکن است از مالک حکم تخلیه بگیرد دستش به کار نمی‌رود و تنها به روزمرگی و امور کوتاه‌مدت بسنده می‌کند. چیزی که هیچ تناسبی با راه حل‌های مربوط به مشکلات بزرگ حال و آینده کشور ندارد.

سوم: سخنرانی‌زدایی از سیاست‌گزاری

شاید کمتر کشوری را بتوان در این جهان پهناور یافت که تا این اندازه سخنرانی در آن اهمیت داشته و اصولاً، خود به عنوان یک نهاد کارکرد داشته باشد!

بسیاری از مطالبی که لازم است در جلسات تصمیم‌گیری و پشت میزهای سیاستگذاری به بحث گذاشته شود، از طریق تریبون‌های مختلف بیان می‌شود. ادبیات شفاهی و رویکرد مونولوگ، در مقابل فرهنگ مکتوب و رویکرد گفتگو، حجم بزرگی از ارتباطات سیاسی ناکارآمد را در کشور ما اشغال کرده و گویی قرار نیست تغییری در این رویه داده شود.

خلاصه آنکه، آنچه از مردم در پای صندوق‌های رای و در اجتماعات و راهپیمایی‌های ملی شنیده و دیده می‌شود، مسالمت‌جویی، آرامش‌طلبی، صلح‌خواهی، امنیت‌طلبی و عزت‌مداری و غرور ملی است. اما متأسفانه آنچه از تریبون‌ها و سخنرانی‌ها شنیده می‌شود، دعوا و کینه‌توزی و به کارگیری زبان غیرمسالمت‌آمیز برای بیان مطالبی است که بیان آنها در تریبون‌های عمومی ضرورتی ندارد و نه تنها در جهت حل مشکلات کارساز نیست بلکه با ایجاد تشتت در ذهن فعال جامعه، مشکلی دیگر بر مشکلات قبلی می‌افزاید. در چنین فضایی، اعتماد به سیاست‌گزار و اطمینان به آینده از کشور رخت برمی‌بندد و اگر چنین شد، زبان نگارنده از بیان عواقب آن قاصر است.

پایان کلام؛ وقت آن است که همه قوای مؤثر در اداره کشور، در جهت حل مشکلات اصلی و احتراز از حاشیه‌ها تلاش کنند و به تعبیر برگرفته از حافظ لسان‌الغیب، «دست به کاری زنند که غصه سرآید»

واقعی نمودن قیمت‌ها می‌توان با سوق دادن نقدینگی زیاد جامعه به سمت سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها، انباشت نقدینگی در اقتصاد را از یک تهدید به فرصت تبدیل نمود که این امر هم موجب رشد اقتصادی شده و همچنین موجب ایجاد اشتغال برای شرکت‌های مهندسی، تامین‌کنندگان و کلاً نیروی کار کشور خواهد شد.

انتظار عمومی این است که در ایران با داشتن منابع نفت و گاز فراوان، سوخت با قیمت پایین عرضه شود. ولی به جز معدودی کشورها (که درآمد نفتی زیاد و جمعیت کم دارند و لذا درآمد سرانه نفت و یا گاز آنها زیاد است مانند ونزوئلا، عربستان، کویت، ترکمنستان و غیره)، سایر کشورهای دارای نفت و صادرات آن مانند روسیه، قزاقستان، کانادا، عراق، مکزیک، برزیل، انگلستان، آمریکا، آذربایجان، امارات، نروژ، نیجریه، اکوادور، عمان، الجزایر، آنگولا، قطر، هند، اندونزی، کلمبیا، استرالیا، مالزی، ویتنام، دانمارک، آرژانتین و... نیز علیرغم داشتن منابع نفت و گاز، انرژی رایج قیمت‌های بین‌المللی و حتی بالاتر (با اخذ مالیات) عرضه می‌کنند و این امر باعث شده سرمایه بخش خصوصی به سمت تولید و توزیع آنها سوق داده شود که به رشد اقتصادی و اشتغال کمک می‌نماید.

مقایسه بین قیمت‌ها در ترکیه برای سال ۲۰۱۵ (که کشوری تقریباً با مشخصات جمعیتی و اقتصادی ایران است و البته بدون داشتن منابع نفت و گاز)، نشان می‌دهد که دستمزد حداقل در ترکیه حدود ۱,۷ برابر ایران بوده ولی قیمت بنزین با مالیات حدود ۱,۶ دلار در لیتر (۶ برابر ایران)، قیمت گازوییل با مالیات حدود ۱,۳ دلار در لیتر (۱۲ برابر ایران) و قیمت هر کیلووات ساعت برق خانگی حدود ۱۵ سنت (۱۰ برابر ایران) است. قیمت هر مترمکعب آب خانگی در سال ۲۰۱۵ در ترکیه حدود ۱,۵ دلار بوده (علی‌رغم این که سرانه آب شیرین تجدید شوند در ترکیه حدود ۲ برابر ایران است) که حدود ۲۰ برابر ایران بوده است. از سوی دیگر عوارض عبور سواری در آزادراه‌های متعارف

واقعی نبودن قیمت‌ها مانعی برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی

مهندس محمدرضا حاجی‌علیخانی

با کمک به بودجه عمومی کشور، موجب ایجاد اشتغال و رونق اقتصادی می‌گردد. از سوی دیگر نیز بودجه دولت می‌تواند برای بخش‌های مهمتری چون آموزش و پرورش و محرومیت‌زدایی صرف گردد. اما واقعی نبودن قیمت‌ها باعث شده که این زمینه چندان مورد اقبال بخش خصوصی قرار نگیرد. در مواردی نیز که بخش خصوصی با شرط پرداخت مابه‌التفاوت قیمت توسط دولت ورود پیدا کرده (مانند نیروگاه‌های برق خصوصی)، به دلیل کمبود بودجه و معوقات زیاد، عملاً سرمایه‌گذاری موفق نبوده است.

مقدمه

آمارها نشان می‌دهد که در اتحادیه اروپا، هر ساله حدود ۷۰٪ سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های فوق‌الذکر توسط بخش خصوصی انجام می‌شود. اما در ایران ارزانی نسبی قیمت (نسبت قیمت به دستمزد حداقل) برای برخی کالاهای پر مصرف مانند آب، برق، سوخت و غیره و همچنین برخی خدمات مانند عوارض آزادراه‌ها، موجب عدم جذابیت کافی این بخش برای سرمایه‌گذاران شده است. با

در اتحادیه اروپا، سرمایه‌گذاری سالانه در زیرساخت‌ها (شبکه‌های تولید و توزیع آب، فاضلاب، برق، سوخت، راه و راه‌آهن، فرودگاه‌ها، بنادر، ارتباطات، پالایشگاه‌ها و مراکز توزیع سوخت، مراکز درمانی و بیمارستان‌ها، مراکز آموزشی و...) حدود ۵٪ تولید ناخالص داخلی است. این نسبت برای ایران نیاز به سرمایه‌گذاری سالانه حدود ۱۰۰ هزار میلیارد تومان در طرح‌های زیرساختی را نشان می‌دهد، که بیش از دو برابر بودجه مصوب طرح‌های عمرانی کشور و چند برابر بودجه پرداخت شده طرح‌های عمرانی است. در حالی که با توجه به عقب بودن زیرساخت‌های ایران نسبت به اروپا، حتی سالانه باید مبلغ بیشتری نیز سرمایه‌گذاری گردد.

در بسیاری از کشورها، بخش زیادی از زیرساخت‌ها توسط بخش خصوصی سرمایه‌گذاری و ساخته شده و بهره‌برداری می‌گردد که به نوبه خود هم از انباشت نقدینگی خصوصی در بخش‌های غیرمولد اقتصاد (معاملات سکه، ارز، سفته بازی در املاک و غیره) جلوگیری می‌کند و هم

بدون داشتن تعداد زیاد پل‌ها و تونل‌های خاص) در آن کشور به طور متوسط حدود ۷ سنت در کیلومتر بوده ولی در ایران برای چنین آزادراه‌هایی متوسط کمتر از یک سنت بوده است.

به عبارت دیگر قیمت نسبی (قیمت به دستمزد حداقل) در ترکیه برای بنزین حدود ۳,۵ برابر ایران، برای برق خانگی حدود ۶ برابر ایران، برای آب خانگی حدود ۱۲ برابر ایران، و برای عوارض بزرگراه حدود ۷ برابر ایران است. اما می‌بینیم که آن کشور بدون درآمد نفتی، طرح‌های متعدد عمرانی و توسعه‌ای را با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی (داخلی و خارجی) انجام داده و ضمن اشتغال و رشد اقتصادی مناسب، شرکت‌های توانمند خود را راهی سایر کشورها برای سرمایه‌گذاری و اجرای طرح‌های عمرانی نموده است.

اما در ایران علی‌رغم وجود بسترهای قانونی برای این سرمایه‌گذاری‌ها، به دلیل ارزانی این کالاها و خدمات سهم سرمایه‌گذاری خصوصی بسیار کم بوده است. ارزانی نسبی کالاها و خدمات بالا اگرچه با نیت حمایت از طبقات کم درآمد جامعه بوده، ولی نتیجه آن به کام طبقه متوسط به بالا بوده و موجب مصرف بی‌رویه، هدرروی و اسراف، قاچاق سوخت، عدم ارتقای فناوری در مصرف انرژی، آلودگی هوا و سایر آسیب‌های اقتصادی شده است. از همه مهمتر به جای افزایش بهره‌وری در مصرف منابع، ایرانیان با شدت بالای مصرف انرژی و آب، در حال کاستن از ذخایر نسل‌های آتی هستند. این در حالی است که کشوری مثل ترکیه با داشتن آب فراوان‌تر از ایران، با فروش بسیار گران آن جامعه را به صرفه‌جویی سوق داده و در عین حال با انرژی بسیار گرانتر از ایران، کالاهای خود را تولید نموده و بازار کشورهای دیگر (و حتی ایران) را تصاحب نموده است. به عنوان مثال ایران سال‌ها واردکننده بنزین بوده و منابعی که می‌توانست صرف توسعه اقتصادی و اجتماعی گردد، صرف واردات سوخت شده و یا آسیب‌های زیادی از جانب قطع برق و گاز در تابستان‌ها و زمستان‌ها

به صنایع وارد آمده، در حالی که با واقعی شدن قیمت این منابع قطعاً صرفه‌جویی حاصل می‌شد. از سوی دیگر در صورت اصلاح قیمت‌ها و توجیه‌پذیری اقتصادی آن، از سال‌ها قبل کشور می‌توانست با جذب سرمایه خصوصی، تولید بنزین داخلی را افزایش داده و به صادرکننده بنزین تبدیل شود و ارزش افزوده کسب کند.

از سوی دیگر سرمایه‌گذاری ۱۰۰ هزار میلیارد تومان سالانه توسط بخش خصوصی در زیرساخت‌ها می‌تواند در مجموع حداقل یک میلیون شغل مستقیم و غیرمستقیم موقت در دوره ساخت پروژه‌ها ایجاد نماید. با توجه به این که هر ساله بخشی از این پروژه‌ها به بهره‌برداری می‌رسد، مشاغل دائمی کمتری نیز هر ساله برای بهره‌برداری اضافه می‌شود ولی اشتغال یک میلیونی به طور پیوسته به سال‌های بعد منتقل خواهد شد. همان طور که ذکر شد نیاز به توسعه زیرساخت‌ها در ایران بیش از اروپای توسعه یافته است، لذا در صورت سودده بودن این سرمایه‌گذاری برای بخش خصوصی، می‌توان امیدوار بود که مبلغ بیشتری از نقدینگی داخلی برای زیرساخت‌ها صرف شده و منافع آن از جمله رشد اقتصادی، اشتغال و غیره بیشتر از اعداد بالا باشد.

باید بدانیم که قرار نیست چرخ را از نو اختراع کنیم و استفاده از تجربیات عموم کشورهای دنیا باید مدنظر قرار گیرد. بجز چند کشور عربی و ونزوئلا که درآمد نفت و گاز آنها به نسبت جمعیت نجومی بوده و به دلایل مختلف سیاسی و اجتماعی منابع خود را بسیار ارزان در کشور مصرف می‌کنند، سایر کشورها با اهرم قیمت، بهره‌وری را بالا برده و از اتلاف منابع جلوگیری نموده‌اند. حتی کشورهای نفت‌خیزی مانند روسیه، قزاقستان، آذربایجان، مکزیک نیز انرژی را با قیمت نسبی (قیمت نسبت به دستمزد حداقل) بسیار بالاتری از ایران در داخل کشور خود به فروش می‌رسانند.

در این نوشتار مقایسه‌ای بین قیمت نسبی منابع فوق در ایران و برخی کشورهای جهان شده که لزوم اصلاح قیمت‌ها برای

جذب سرمایه‌گذاری خصوصی جهت اجرای زیرساخت‌ها و افزایش اشتغال را نشان می‌دهد.

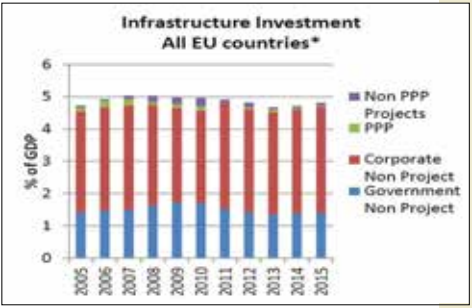
تاریخچه مشارکت بخش خصوصی

در زیرساخت‌های ایران

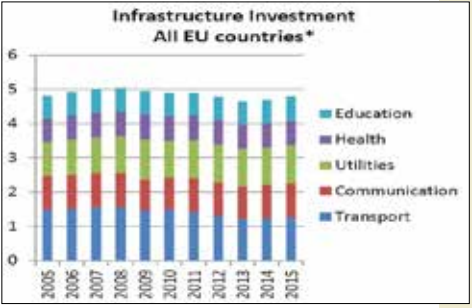
در قرن نوزدهم اکثر خطوط راه‌آهن و شبکه‌های برق در اروپا و آمریکا توسط شرکت‌های خصوصی احداث شده است [۱]. چهارچوب قراردادهای امتیازی قرن ۱۹ به تدریج تا اواسط دهه ۱۹۸۰ به قراردادهای ساخت-بهره برداری-انتقال (BOT) تبدیل شد [۲].

مشارکت بخش غیردولتی سابقه طولانی در ارائه خدمات عمومی و عام‌المنفعه در ایران دارد مانند وقف و ساخت کاروانسراها، پل‌ها، آب انبارها، مدارس، مساجد، حمام‌ها. برخی کارهای عمرانی از دوره قاجار با توجه به پیشنهادات سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی به صورت واگذاری امتیاز و بهره‌برداری انجام شد، مانند اعطای امتیاز ساخت راه‌آهن سراسری به بارون دورویتر انگلیسی (۱۸۷۱ م / ۱۲۵۰ خ) (که انجام نشد)، ساخت راه‌آهن تهران به ری توسط سرمایه‌گذار بلژیکی (۱۸۸۸ م / ۱۲۶۷ خ)، ساخت نخستین کارخانه برق تهران (۱۹۰۵ م / ۱۲۸۴ خ) با سرمایه بخش خصوصی، کشف نفت در مسجد سلیمان (۱۹۰۸ م / ۱۲۸۷ خ) توسط دارسی انگلیسی و تاسیس شرکت نفت ایران و انگلیس (۱۹۰۹ م / ۱۲۸۸ خ) (بریتیش پترولیوم کنونی)، ساخت راه‌آهن جلفا به تبریز توسط روسیه (۱۹۱۵ م / ۱۲۹۴ خ)، ساخت راه‌آهن بوشهر به برازجان توسط انگلیسی‌ها (۱۹۱۸ م / ۱۲۹۷ خ) (که بعداً جمع شد)، ساخت راه‌آهن زاهدان به میرجاوه توسط انگلیس (۱۹۱۹ م / ۱۲۹۸ خ) و ساخت راه‌آهن ۵۲ کیلومتری خزیمه به مسجد سلیمان توسط شرکت نفت انگلیس و ایران (۱۹۲۴ م / ۱۳۰۳ خ). اما کشف نفت و ورود درآمد آن به بودجه دولت از اوایل دوره پهلوی موجب شد که دولت از سرمایه بخش خصوصی بی‌نیاز شده و عملاً سیاست‌ها به طرف عدم توجیه اقتصادی

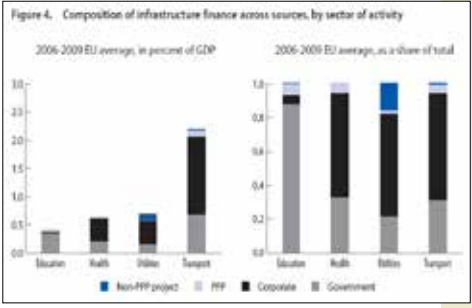

(شکل-۱)

(شکل-۲)

با توجه به عبور نقدینگی اقتصاد ایران از مرز ۱۰۰۰ هزار میلیارد تومان که تهدیدی برای اقتصاد و یک عامل تورم زا معرفی می گردد، در صورت جذب بخشی از این نقدینگی برای زیرساختها، می توان این تهدید را به فرصت تبدیل نمود.

(شکل-۳)

(شکل-۴)

طرح ها و عدم رغبت بخش خصوصی به سرمایه گذاری پیش رفت.

سرمایه گذاری بخش خصوصی در زیرساخت های اروپا

در تمام دنیا، زیرساخت ها (Infrastructures) زیربنای رفاه اقتصادی و اجتماعی هستند. آنها تامین کننده حمل و نقل مناسب، تاسیسات آب و فاضلاب، نیرو، تحصیل و سلامت هستند. کشوری که به طور مداوم سرمایه کافی برای زیرساخت ها نداشته باشد، در رقابت اقتصادی دچار مشکل می گردد. سرمایه لازم جهانی برای جبران کمبود زیرساخت ها تا سال ۲۰۳۰ حدود ۴۰ تا ۵۰ هزار میلیارد دلار تخمین زده می شود. [۳] در اکثر کشورهای جهان بجز دولت (Government)، بخش خصوصی سهم قابل که در انواع قراردادهای تحویل پروژه، اجرایی می شود، از جمله:

- سرمایه گذاری از محل منابع داخلی شرکتها (Corporate Finance)
- مشارکت عمومی-خصوصی (Public-Private Partnership-PPP)
- فرمهای غیر از مشارکت عمومی-خصوصی (Non-PPP)
- بانک سرمایه گذاری اروپا (European Investment Bank)
- تراپری (Transportation) مانند راه، راه آهن، فرودگاه و...
- ارتباطات (Communication) مانند شبکه مخابرات، اینترنت و ...
- تاسیسات (Utility) مانند تامین و توزیع آب، انرژی، فاضلاب و ...
- بهداشت و درمان (Health)
- آموزش (Education)

نمودار زیر روند نسبت سرمایه گذاری سالانه در زیرساخت های اتحادیه اروپا به نسبت تولید ناخالص داخلی را در سال های ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۵ به نقل از گزارش بانک سرمایه گذاری اروپا است که نشان دهنده نسبت حدوداً ۵ درصدی سرمایه گذاری سالانه در

زیرساخت ها به تولید ناخالص داخلی اتحادیه اروپا است: [۴] (شکل-۱)

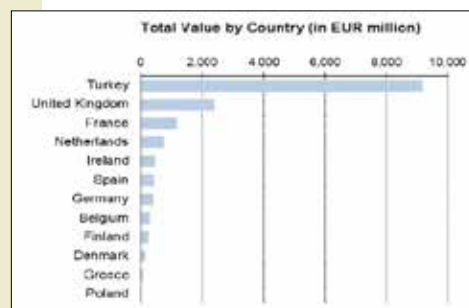
مشاهده می گردد که در تمام این سال ها، حداقل ۷۰٪ از سرمایه گذاری زیرساخت ها در اتحادیه اروپا توسط بخش خصوصی و حدود ۳۰٪ توسط دولت ها انجام شده است.

با توجه به تولید ناخالص داخلی سالانه ایران (حدود ۵۰۰ میلیارد دلار به قیمت اسمی) حداقل نیاز سالانه سرمایه گذاری در زیرساخت های ایران با فرض ۵٪ بالا، حدود ۲۵ میلیارد دلار (معادل ۱۰۰ هزار میلیارد تومان) خواهد بود. در صورت لحاظ سهم ۳۰ درصدی دولت در سرمایه گذاری مذکور، بودجه طرح های سالانه عمرانی کشور در حدود ۳۰ هزار میلیارد تومان باید باشد و ۷۰٪ نیز توسط بخش خصوصی در زیرساخت ها باید سرمایه گذاری گردد. با عنایت به این که کشورهای اروپایی از سال های خیلی دور زیرساخت های خود را اجرا نموده اند و با توجه به رشد کم جمعیت آنها، سرمایه گذاری زیرساخت ها عمدتاً برای بازسازی زیرساخت های مستهلک شده و با طرح های توسعه ای می باشد. اما با عنایت به کمبود زیرساخت های کشور نسبت به استانداردهای جهانی و رشد جمعیت سال های گذشته، نیاز سالانه سرمایه گذاری در زیرساخت ها بیش از ۵٪ تولید ناخالص داخلی می باشد. با جمع بندی مطالب بالا، ایران نیاز سرمایه گذاری بخش خصوصی در زیرساخت ها به میزان حداقل سالانه ۱۰۰ هزار میلیارد دارد.

در صورتی که تعداد کارکنان شاغل در یک پروژه عمرانی با هزینه کرد سالانه ده میلیارد تومان را حداقل ۵۰ نفر فرض کنیم و ۵۰ شغل نیز به صورت غیرمستقیم بابت خدمات جنبی پروژه و در کارخانه های تولید مصالح لازم برای پروژه در نظر بگیریم، با ۱۰۰ هزار میلیارد تومان سرمایه گذاری در سال، حدود یک میلیون شغل ایجاد می شود. با توجه به این که هر ساله بخشی از این پروژه ها به بهره برداری می رسد، مشاغل دائمی کمتری نیز هر ساله برای بهره برداری اضافه می شود ولی اشتغال یک میلیونی به طور پیوسته به سال های بعد منتقل خواهد شد. همان طور که ذکر

(شکل ۵-)

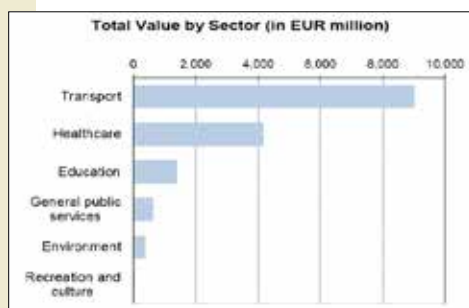

(شکل ۶-)

مبلغ حدود ۴ میلیارد یورو در مقام دوم انعقاد قراردادهای مشارکت عمومی- خصوصی بوده است. (شکل ۷-)

اهمیت زمینه قانونی جذب سرمایه‌گذاری خصوصی در زیرساخت‌ها

در بسیاری از کشورها به دلیل کمبود منابع مالی عمومی، از قراردادهای امتیازی و BOT استفاده می‌شود، لذا وجود زیرساخت‌های قانونی اهمیت زیادی در زمینه‌سازی حضور بخش خصوصی در پروژه‌های زیرساختی دارد. تغییرات ناشی از عدم کفایت زمینه‌های قراردادی موجب عدم قطعیت و سردرگمی شده و هزینه اقتصادی پروژه و احتمال شکست را افزایش می‌دهد. مخالفت و مقاومت در مورد نوع قراردادهای جدید بسیار مهم است، و ذهنیت‌های قبلی بر مدل‌های ذهنی سیاست‌گذاران و

(شکل ۷-)

سال ۲۰۰۷ به این طرف کاهش داشته است. همچنین نشان‌دهنده این است که کشورهای اروپایی علی‌رغم توان مالی بهتر، استفاده بهتری نیز از این راهکار نموده‌اند. [۶] (شکل ۵-)

پنج مورد اول بزرگترین پروژه‌های نهایی شده در سال ۲۰۱۵ در اروپا عبارتند از: [۶]

۱- فرودگاه سوم استانبول (به ارزش ۶ میلیارد یورو) در ترکیه که بزرگترین پروژه مشارکت عمومی- خصوصی اروپا از سال ۲۰۰۲ به این طرف است

۲- مجموعه درمانی (Health Campus) اتلیک-آنکارا (به ارزش ۱/۱ میلیارد یورو) در ترکیه

۳- مجموعه درمانی (Health Campus) بیلکنک (به ارزش ۱/۱ میلیارد یورو) در ترکیه

۴- بندر Calais and Boulogne - sur - Mer (به ارزش ۸۶۳ میلیون یورو) در فرانسه

۵ - قفل دریایی Ijmuiden sea-lock (به ارزش ۵۰۸ میلیون یورو) در هلند برای افزایش ظرفیت بندر آمستردام

جالب توجه است که از بین پنج مورد بالا در سال ۲۰۱۵ در اروپا، ۳ مورد در ترکیه قرار است اجرا شود که نشان‌دهنده توان بالای این کشور همسایه در جذب سرمایه‌گذاری خصوصی در زیرساخت‌ها است. همچنین دو مورد از پروژه‌های ترکیه نیز در زمینه درمان است که نشان‌دهنده عزم جدی آن کشور در کسب سهم بزرگی از بازار درمان منطقه است.

نمودار ۶، رقم کلی ارزش مالی قراردادهای مشارکت عمومی- خصوصی در اروپا را نشان می‌دهد که نشان‌دهنده انعقاد حدود ۹ میلیارد یورو قرارداد در ترکیه برای زیرساخت‌ها می‌باشد. [۶]. بریتانیا با بیشترین تعداد قرارداد نهایی شده، به لحاظ مالی با ارزش قراردادهای ۲/۴ میلیارد یورویی در مقام دوم قرار گرفته که نسبت به سال ۲۰۱۴ (به ارزش ۶/۶ میلیارد یورو) کاهش زیادی را نشان می‌دهد. (شکل ۶-)

براساس این گزارش، بخش ترابری با ارزش قراردادهای حدود ۹ میلیارد یورویی بزرگترین مشتری مشارکت عمومی و خصوصی در سال ۲۰۱۵ بوده است و پس از آن بخش درمان با

شد نیاز به توسعه زیرساخت‌ها در ایران بیش از اروپای توسعه یافته است، لذا در صورت سودده بودن این سرمایه‌گذاری برای بخش خصوصی، می‌توان امیدوار بود که مبلغ بیشتری از نقدینگی داخلی برای زیرساخت‌ها صرف شده و منافع آن از جمله رشد اقتصادی، اشتغال و غیره بیشتر از اعداد بالا باشد.

نمودار ۲- از همان گزارش، سهم هریک از بخش‌های پنج گانه زیرساخت‌ها از سرمایه‌گذاری زیرساخت‌ها را نسبت به تولید ناخالص داخلی نشان می‌دهد. بخش ترابری و بعد تاسیسات زیربنایی (آب و انرژی و...) سهم قابل توجهی در زیرساخت‌ها را داشته‌اند. (شکل ۲-)

گزارش دیگری از آن بانک مربوط به سال ۲۰۱۰، سهم سرمایه‌گذاری بخش خصوصی دولت در هر یک از بخش‌های ترابری، تاسیسات زیربنایی، بهداشت و آموزش را در فاصله سال‌های ۲۰۰۶ تا ۲۰۰۹ نشان می‌دهد. [۵] (شکل ۳-)

نکته شایان توجه این است که در آن دوره سهم سرمایه‌گذاری خصوصی در زیرساخت‌های بخش آموزش اتحادیه اروپا حدود ۱۰٪، و در بخش بهداشت و درمان و همچنین ترابری حدود ۶۵٪، بوده است. سهم بخش خصوصی در تاسیسات زیربنایی (تامین و توزیع آب، فاضلاب، انرژی و...) نزدیک به ۸۰٪ بوده است.

از بین روش‌های ذکر شده سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، مشارکت عمومی- خصوصی مورد اقبال زیادی در دنیا قرار گرفته است. نمودار ۴ روند تعداد پروژه‌های مشارکت بخش خصوصی در دنیا را در فاصله سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۵ به نقل از گزارش سال ۲۰۱۵ «مشارکت عمومی- خصوصی و چالش‌های جهانی زیرساخت‌ها» منتشر شده توسط مؤسسه مالی و بیمه‌ای بین‌المللی EY نشان می‌دهد. [۵] (شکل ۴-)

مشاهده می‌گردد که در سال ۲۰۱۴ بیش از ۲۲۰ پروژه با استفاده از مشارکت عمومی- خصوصی در جهان اجرایی شده است.

براساس گزارش سال ۲۰۱۶ «مرکز کارشناسی مشارکت عمومی- خصوصی اروپا» در سال ۲۰۱۵ قرارداد تعداد ۴۹ پروژه با برآورد ۱۵/۶ میلیارد یورو به روش مشارکت عمومی- خصوصی نهایی شده و آماده اجرا شدند که البته به دلیل بحران مالی جهانی، از

مامورین محلی اثر دارد. تغییر قوانین برای مالکیت و حاکمیت پروژه سؤالاتی در بین ذینفعان قوی پروژه ایجاد می‌کند. به عنوان مثال پروژه سد و نیروگاه برقابی ۶۷۲ مگاواتی و شبکه آبیاری بیریسیک بر روی رود فرات در ترکیه) که با برآورد حدود ۲ میلیارد مارک آلمان توسط یک کنسرسیوم اروپایی انجام شد)، برای چهار سال توسط دادگاه قانون اساسی و دادگاه عالی ترکیه متوقف ماند، زیرا اولین قرارداد BOT در ترکیه بود و روشهای موجود را به چالش کشیده بود، لذا محیط قانونی که پروژه های خصوصی قابل سرمایه‌گذاری و اجرا باشند، وجود نداشت. قانون اساسی ترکیه الزام می‌نمود که کلیه قراردادهای شبیه واگذاری امتیاز به دادگاه قانون اساسی ارائه شود و دولت قدرت قانون گذاری برای تصویب امتیاز نداشته باشد. آن دادگاه مرجع نهایی قضاوت در خصوص بروز اختلاف بوده و راه را بردآوری نهادهای بین المللی بسته بود که این مسئله باعث بن بست مذاکرات شده بود. دولت قصد داشت پروژه هایی را به سرعت اجرایی کند و لذا یک قانون BOT را گذراند که قراردادهای با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، قراردادهای تجاری محسوب شوند نه امتیازی، اگرچه دادگاه قانون اساسی با این طرح مخالف بود. بعد از سال‌ها مذاکره و فشار، بالاخره دادگاه عالی ترکیه پروژه بیریسیک را به عنوان یک قرارداد تجاری شناسایی کرد، با این الزام که هر قراردادی به صورت جداگانه بررسی گردد. [۱]

زمینه قانونی جذب سرمایه‌گذاری خصوصی در زیرساخت‌های ایران

با توجه به کشف نفت و درآمد زیاد دولت‌های مختلف از این محل، مشارکت بخش غیردولتی ایران کم‌رنگ شد، ولی در سال‌های اخیر این مسئله باز مورد توجه قرار گرفت. خوشبختانه در سال‌های اخیر زمینه‌های قانونی نیز برای استفاده از سرمایه بخش خصوصی در طرح‌های عمرانی و زیربنایی ایجاد شده است که عبارتند از:

- قانون حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی (FIPPA) (۱۳۸۱)
- قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱۳۸۴)

- انتشار موافقت نامه ساخت - بهره برداری - واگذاری (۱۳۸۷)
- قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۰-۱۳۹۴)
- قوانین بودجه سال ۱۳۹۱، سال ۱۳۹۲ و سال ۱۳۹۳
- همچنین انتشار پیش نویس چهارچوب موافقت نامه مشارکت عمومی - خصوصی در مرداد ۹۳ و اصلاحیه‌های آن در آبان ۹۳ و اسفند ۹۳.
- بخش عمده این قوانین برای جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری (۱۳۹۴ - ۱۳۹۰) تبلور یافته که برخی مواد مهم آن عبارت است از: [۷]
- جذب سرمایه خصوصی برای تکمیل پالایشگاه‌های موجود (ماده ۱۲۸)
- ساخت نیروگاه‌های برق (ماده ۱۳۳)
- خرید آب استحصالی، پساب تصفیه شده، آب مزاد ناشی از صرفه جویی حقابه داران و هزینه‌های انتقال آب توسط بخش غیردولتی (ماده ۱۴۲- الف)
- سرمایه‌گذاری، مالکیت، مدیریت و بهره‌برداری سدها و شبکه‌های آبرسانی (ماده ۱۴۲- ب)
- ساخت پایانه های حمل و نقل (ماده ۱۶۳)
- حمل و نقل ریلی (ماده ۱۶۴)
- سرمایه‌گذاری مشترک با بخشهای غیردولتی تا سقف ۴۹٪ برای توسعه منابع آب و کشاورزی (ماده ۱۹۴- م)
- به کارگیری روش‌هایی از قبیل «تأمین منابع مالی، ساخت، بهره‌برداری و واگذاری»، «تأمین منابع مالی، ساخت و بهره‌برداری»، «طرح و ساخت کلید در دست»، «مشارکت بخش عمومی - خصوصی» و یا «ساخت، بهره‌برداری و مالکیت» برای تکمیل پروژه های عمرانی و پیاده سازی ساز و کار تأمین مالی آنها (ماده ۲۱۴)
- واگذاری مالکیت یا حق بهره‌برداری طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای جدید و نیمه‌تمام و تکمیل شده و آماده بهره‌برداری به بخش غیردولتی (ماده ۲۲۰)
- همچنین انتشار پیش نویس چهارچوب موافقت نامه مشارکت عمومی - خصوصی در اسفند ۹۳ که مانند شرایط عمومی پیمان برای قراردادهای مشارکت عمومی و خصوصی است، بخشی از راه را برای انعقاد این قراردادها هموار نموده است [۸].

مشکلات جذب سرمایه‌گذاری خصوصی در زیرساخت‌های ایران

همان طور که ذکر شد، علیرغم مشارکت سرمایه‌گذاری‌های خصوصی (داخلی یا خارجی) در طرح‌های زیرساختی کشور از دوره قاجار، به دلیل مخالفت‌ها با قراردادهای امتیازی (که در دوران ضعف سیاسی کشور یک طرفه بودند) و همچنین ورود نفت به بودجه دولت، رغبت بخش دولتی به جذب سرمایه خصوصی و رغبت بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری کاهش یافت. اما با توجه به گرایش روزافزون جهانی به جذب سرمایه خصوصی و علیرغم وجود بسترهای قانونی، هنوز پروژه‌های زیرساختی کشور آمار قابل قبولی در جذب سرمایه غیردولتی نداشته اند و در قیاس با ظرفیت و نیاز عظیم موجود در کشور برای توسعه زیرساخت‌ها و علیرغم وجود نقدینگی فراوان، تعداد این سرمایه‌گذاران اندک است. برخی مشکلات را به صورت زیر می‌توان نام برد:

- واقعی نبودن قیمت محصول پروژه‌ها به دلیل حمایت دولت از قیمت گذاری و نداشتن توجه اقتصادی (هنوز هم قیمت‌ها یارانه ای است).
 - فعال نبودن مشاوران مجرب سرمایه‌گذاری برای تهیه و توجه طرح‌های سرمایه‌گذاری زیرساخت‌ها جهت ارائه مشاوره و ایجاد ارتباط بین سرمایه‌گذاران و پیمانکاران
 - نبود تضمین برای سرمایه‌گذار در خصوص عدم ارائه خدمات موازی ارزان قیمت دولتی
 - کمبود تجربه‌های مشابه موفق کافی در کشور و سایر عوامل دیگر
- این نوشتار در خصوص موارد اول بحث می‌نماید.

واقعی نبودن قیمت محصول پروژه‌ها در ایران

در اکثر کشورها نه تنها قیمت کالاها واقعی است و هیچگونه یارانه‌ای پرداخت نمی‌شود، بلکه قیمت برای مصرف‌کننده با دریافت مالیات‌های سنگین بسیار بالاتر از قیمت تمام شده تولید یا واردات آن کالا است (به جز برخی کشورهای دارای منابع نفت و گاز و جمعیت کم مانند کشورهای عربی حوزه خلیج فارس). این امر موجب جذابیت طرح‌های زیرساختی برای سرمایه‌گذاران می‌گردد. اما در ایران قیمت بسیاری کالاها نسبت به سایر کشورها ارزانتر است (حتی پس از هدفمندی یارانه‌ها) دولت اقداماتی از جمله تضمین قیمت خرید

سال	پایه حقوق (ریال)	سال	پایه حقوق (ریال)	سال	پایه حقوق (ریال)
۱۳۴۸	۱,۶۵۰	۱۳۴۴	۲,۱۶۰	۱۳۸۰	۵,۶۷,۹۰۰
۱۳۴۹	۱,۶۵۰	۱۳۴۵	۲,۱۶۰	۱۳۸۱	۶,۹۸,۴۵۰
۱۳۵۰	۱,۹۵۰	۱۳۴۶	۲,۲۸۰	۱۳۸۲	۸۵۳,۳۸۰
۱۳۵۱	۱,۹۵۰	۱۳۴۷	۲۴,۹۰۰	۱۳۸۳	۱,۰۵۶,۰۲۰
۱۳۵۲	۲,۴۰۰	۱۳۴۸	۲۴,۹۰۰	۱۳۸۴	۱,۲۲۵,۹۲۰
۱۳۵۳	۲,۹۳۰	۱۳۴۹	۳۰,۰۰۰	۱۳۸۵	۱,۵۰۰,۰۰۰
۱۳۵۴	۴,۵۶۰	۱۳۵۰	۵۰,۰۰۰	۱۳۸۶	۱,۸۳۰,۰۰۰
۱۳۵۵	۴,۲۳۰	۱۳۵۱	۶۸,۰۰۰	۱۳۸۷	۲,۱۹۰,۶۰۰
۱۳۵۶	۵,۴۰۰	۱۳۵۲	۸۹,۸۲۰	۱۳۸۸	۲,۶۳۵,۲۰۰
۱۳۵۷	۶,۶۳۰	۱۳۵۳	۱۱۶,۸۲۰	۱۳۸۹	۳,۰۳۰,۰۰۰
۱۳۵۸	۱۷,۰۰۰	۱۳۵۴	۱۶۰,۰۰۰	۱۳۹۰	۳,۳۰۳,۰۰۰
۱۳۵۹	۱۹,۰۰۰	۱۳۵۵	۲۰۷,۲۱۰	۱۳۹۱	۳,۸۹۷,۰۰۰
۱۳۶۰	۱۹,۰۰۰	۱۳۵۶	۲۵۴,۴۵۰	۱۳۹۲	۴,۸۷۱,۲۵۰
۱۳۶۱	۱۹,۰۰۰	۱۳۵۷	۳۰۱,۵۳۰	۱۳۹۳	۶,۰۰۹,۱۰۰
۱۳۶۲	۱۹,۰۰۰	۱۳۵۸	۳۶۱,۸۳۰	۱۳۹۴	۷,۱۲۴,۲۵۰
۱۳۶۳	۱۹,۰۰۰	۱۳۵۹	۴۵۸,۰۰۰	۱۳۹۵	۸,۱۲۱,۶۵۰

(جدول ۱)

سال	بن خواروبار (نسبت به حقوق پایه)	حق مسکن (نسبت به حقوق پایه)	حق اولاد (نسبت به حقوق پایه)	عیدی و سنوات (پایان کار)	پایه (نسبت به حقوق پایه)
۱۳۲۵-۱۳۲۷	-	-	-	-	۷ روز
۱۳۲۸-۱۳۲۹	-	-	-	-	-
۱۳۳۰-۱۳۳۱	۲۶٪	۵٪	-	-	۱۵ روز
۱۳۳۲-۱۳۳۳	۲۶٪	۲۴٪	-	-	۱۵ روز
۱۳۳۴-۱۳۳۵	۲۱٪	۲۱٪	۱۰٪	۲ ماه	نوبت ماه
۱۳۳۶-۱۳۳۷	۲۷٪	۲۸٪	۱۰٪	پایان هر	یک ماه
۱۳۳۸-۱۳۳۹	۲۱٪	۲۱٪	۱۰٪	اولاد	یک ماه

(جدول ۲)

قیاس با درآمد حداقل، باز هم قیمت نسبی بسیاری از کالاها در ایران ارزانتر از عموم کشورهای دنیا است (به جز کشورهایی که درآمد نفتی زیاد و جمعیت کم دارند و لذا درآمد سرانه نفت و یا گاز زیادی دارند مانند ونزوئلا، عربستان، کویت، امارات، ترکمنستان، قطر و غیره). حتی مقایسه قیمت برخی کالاها مانند بنزین و گازوئیل نشان می‌دهد که در ۵۰ سال گذشته نیز قیمت نسبی این کالاها (نسبت به دستمزد حداقل) در ایران ارزانتر شده که در ادامه به آن خواهیم پرداخت. با توجه به وابسته بودن این مقایسه به حقوق حداقل قانون کار، نخست به مقایسه حداقل حقوق طبق قانون کار در ایران و برخی کشورها پرداخته شده است.

حداقل دستمزد در ایران

جدول ۱- روند تغییر حقوق پایه ماهانه طبق قانون کار از سال ۱۳۴۸ تاکنون را نشان می‌دهد. [۹] (جدول ۱)

اما پایه حقوق تمام دستمزد را تشکیل نمی‌دهد. در قانون کار ایران پرداخت مزایای جانبی طبق قانون اجباری است که در اکثر کشورهای دنیا وجود ندارد و یا آن که اجباری نیست و پرداخت آنها (حتی در کشورهای توسعه یافته اروپایی و آمریکای شمالی) در برخی شرکت‌ها به صورت توافق بین کارفرما و کارمند انجام می‌پذیرد. این مزایا عبارتند از بن خواروبار، حق مسکن، حق اولاد و همسر، عیدی و پاداش پایان سال، سنوات پایان خدمت که عمده آنها بعد از انقلاب اسلامی و از سال ۱۳۵۸ به دریافتی‌های حقوق بگیران اضافه شد. طبق قانون از سال ۱۳۴۳ کارگران در سود شرکت‌ها سهیم بودند که به دلیل مشکلات اجرایی به جای آن از سال ۱۳۵۹ مقرر شد هر سال به صورت ثابت دو ماه حقوق به عنوان عیدی و پاداش پایان سال پرداخت گردد. این مزایای اضافی بین ۳۰ تا ۵۰ درصد (در سال‌های مختلف) به دریافتی حقوق پایه اضافه نموده است. از دیماه سال ۱۳۸۹ نیز بارانه به هر ایرانی با پرداخت می‌گردد که در عموم کشورها مرسوم نیست و در واقع به دستمزد حداقل اضافه شده است. لذا برای مقایسه واقعی حداقل دستمزد بین کشورها باید این موارد نیز در دستمزد لحاظ گردد. حتی این موارد نیز در ایران نیز در طول زمان ثابت

محصول را برای برخی سرمایه‌گذاران انجام داد (مانند برق) که موجب ساخت تعدادی نیروگاه برق خصوصی شده است، ولی به دلیل بروز مشکلات اعتباری در سال‌های گذشته، دولت نتوانسته تعهدات خود را به انجام برساند و لذا باعث شده که نیروگاههای برق بخش خصوصی تولید را کم یا متوقف نمایند. در حالی که در صورت واقعی بودن قیمت‌ها، سرمایه‌گذار تمام بهای کالا را از مصرف‌کننده دریافت می‌نماید (مستقیم یا غیرمستقیم) و حتی دولت نیز درآمد مالیاتی کسب می‌نماید، و لذا وضعیت بودجه دولت اثر منفی بر سرمایه‌گذار نخواهد گذاشت.

مقایسه در خصوص تولید و انتقال کالاهایی مانند بنزین، گازوئیل، آب، برق، گاز طبیعی و همچنین برخی خدمات مانند ساخت راه‌ها و آزادراه‌ها نیز صدق می‌کند. در اکثر کشورهای توسعه یافته (علی‌رغم بالا بودن درآمد دولت‌ها) و بسیاری کشورهای در حال توسعه، عمده سرمایه‌گذاری برای تولید سوخت (بنزین، گازوئیل، گاز طبیعی و...)، گردآوری، ذخیره‌سازی، تصفیه و انتقال آب، تولید و انتقال برق، ساخت و بهره‌برداری راه‌ها، آزادراه‌ها، راه‌آهن، فرودگاه‌ها، تونل‌ها و پل‌های بزرگ و... از طریق سرمایه‌گذاری خصوصی انجام شده و نه تنها باری از دوش دولت‌ها برداشته و به ایجاد اشتغال کمک نموده، بلکه با جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و هدایت آن به پروژه‌های زیرساختی از نقدینگی جامعه استفاده بهینه نموده‌اند (به جای انحراف آن به سمت بورس‌بازی در زمینه ارز و طلا و ملک و...) و در واقع تهدید نقدینگی زیاد جامعه به فرصت تبدیل شده است.

قیمت نسبی

ایرادی که همواره به مسئله واقعی کردن قیمت‌ها گرفته می‌شود این است که در سایر کشورها درآمد بالاتر است (مثلاً کشورهای اروپایی) و لذا قیمت‌ها نیز بالاتر است. این حرف درست است و در واقع باید قیمت کالاها با مبنای درآمدی جامعه (مثلاً حداقل حقوق طبق قانون کار آن کشور) سنجیده شود تا درک درستی از ارزانی یا گرانی کالا به دست بدهد. لذا مفهوم قیمت نسبی (Relative Price) مورد توجه قرار می‌گیرد. در این نوشتار قیمت نسبی کالاها به دستمزد حداقل مورد بررسی قرار گرفته است. بررسی این مقاله نشان می‌دهد که حتی در

نبوده و در سال‌های مختلف تغییر نموده است که خلاصه آن در جدول ۲ ارائه شده است.

(جدول ۲)

ادامه دارد

منابع:

- [1] Miller, R., and Lessard D., The Strategic Management of Large Engineering Projects, Shaping Institutions, Risks, and Governance, with the participation of IMEC Research Group, Massachusetts Institute of Technology, 2000 - p. 51
- [2] Mintz, J. M., and Preston, R. S. 1994. "Infrastructure and Competitiveness", Kingston, Ontario: John Deutsch Institute
- [3] EY, 2015. Public-private partnerships and the global Infrastructure challenge
- [4] European Investment Bank. 2016. EIB Working Papers 2016/01. Infrastructure Investment in Europe and International Competitiveness
- [5] European Investment Bank. 2010. EIB Papers, Vol. 15. No1. Public and private financing of infrastructure
- [6] European PPP Expertise Centre (EPEC), 2016. Review of the European PPP Market in 2015
- [7] قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰)، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور، اسفند ۸۹
- [8] چهارچوب موافقنامه مشارکت عمومی - خصوص، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور - اسفند ۱۳۹۳
- [9] یزدانی، فرشید، حداقل دستمزد در ایران، فصلنامه گفتگو شماره ۵۵، ص ۱۵۵-۱۶۸

وزارت راه و شهرسازی؛ تفکیک یا ادغام مسئله اصلی کدام است؟

پیام آبادگران
تیرماه ۱۳۹۶
شماره ۳۵۶

سلطنت ناصرالدین شاه وزارت فوائد عامه تأسیس شد و امور مربوط بر احداث راه، پل و راهداری برعهده وزارت خانه مذکور گذاشته شد. از سال ۱۳۰۱ اداره‌ای به نام «اداره کل طرق و شوارع» در وزارت فلاح و تجارت و فوائد عامه به منظور اقدام مؤثر برای ساختمان راه‌ها، نگهداری و بهره‌برداری تشکیل گردید. در سال ۱۳۰۸ به موجب قانونی که از مجلس شورای ملی گذشت، اداره کل طرق و شوارع به وزارت طرق و شوارع تبدیل شد. در سال ۱۳۱۵ این وزارتخانه به وزارت راه تغییر نام داد و بحث ترابری و حمل و نقل به حاشیه رانده شد، اگرچه در ده سال آخر دوره پهلوی دوم نیز به بحث ترابری توجه شد و با مصوبه مجلس وقت، وزارت راه به وزارت راه و ترابری تغییر نام داد. این وزارت مسئول اداره امور حمل و نقل زمینی، دریایی و هوایی در محدوده داخلی کشور و ارتباطات ترابری میان ایران و دیگر کشورهای جهان بود.

تفکیک ادغام‌های صورت گرفته شده است. بر این اساس اواخر اردیبهشت ماه امسال دولت یازدهم موضوع تفکیک سه وزارتخانه از جمله وزارت راه و شهرسازی را به تصویب هیأت دولت رساند و لایحه آن را به مجلس ارسال کرد. قوه مقننه نیز در سومین هفته خردادماه یک فوریت این لایحه را به تصویب صحن علنی رساند و به کمیسیون عمران مجلس ارسال کرد. در صورت تصویب در کمیسیون عمران، لایحه ایجاد دو وزارتخانه «راه و ترابری» و «مسکن و شهرسازی» به صحن علنی مجلس خواهد آمد تا در صورت تصویب و تایید شورای نگهبان به دولت ابلاغ شود. ماهنامه پیام آبادگران نگاهی به اما و اگرهای این ادغام دارد که نظر شما را به خواندن مشروح آن جلب می‌نماییم.

تاریخچه

در سال ۱۲۹۸ هجری قمری و در دوران

کمیسیون انتشارات: وزارت راه و شهرسازی در دولت دهم از ادغام وزارت راه و ترابری و وزارت مسکن و شهرسازی تشکیل شد. پیش از ادغام این دو وزارتخانه مجلس در قانون برنامه پنجم توسعه، دولت را مکلف کرده بود که تعداد وزارتخانه‌ها را به عدد ۱۷ برساند، دولت دهم نیز با استناد به این قانون ۷ وزارتخانه (تعاون، رفاه و تامین اجتماعی، کار، راه و ترابری و مسکن و شهرسازی، صنایع و معادن، بازرگانی) را در سه وزارتخانه ادغام کرد که از جمله آنها تشکیل وزارت راه و شهرسازی بود. این ادغام از همان زمان با انتقادهایی نیز مواجه بوده و برخی از کارشناسان معتقدند که مطالعات آن به درستی صورت نگرفت و دولت وقت بیش از آنکه قصد اجرای قانون را داشته باشد به صورت شتابزده دست به حذف برخی از وزرای ناهمسوزده است. اکنون پس از دو دوره تجربه ادغام وزارتخانه‌های مذکور، دولت یازدهم با ارائه لایحه‌ای به مجلس خواهان

هدف از ادغام دو وزارتخانه کوچک کردن بدنه دولت و کم کردن از هزینه جاری بود. به نظر می‌رسد که در این زمینه اتفاق خاصی نیافتد بلکه فقط یک نفر به عنوان وزیر از سیستم اجرایی دولت کم شده بقیه هزینه‌ها نه تنها کم نشده بلکه در مواردی افزایش هم پیدا کرده است. آنچه مسلم است این است که دولت چه بخواهد دو وزارتخانه را از هم تفکیک نماید و چه بخواهد همین شرایط موجود ادامه پیدا کند باید به فکر کم کردن هزینه و تبدیل وزارتخانه به عنوان یک ستاد و سپردن امور اجرایی به بخش خصوصی باشد این تفکر در دولت قبلی مشاهده نشد هر چند آقای دکتر آخوندی در مواضع و اظهاراتش از کوچک کردن سیستم دولت حمایت کرده‌اند ولی در عمل این اتفاق نیفتاده است.

بخش خصوصی به ویژه سندیکای شرکت‌های ساختمانی ایران از دولت دوازدهم انتظار دارد ضمن کاهش از هزینه‌های جاری و بوروکراسی موجود در سیستم اداری کشور که خود عامل انواع و اقسام مشکلات است، یک سیستم چابک و کارآمد ایجاد کند. در غیر این صورت ادغام یا تفکیک وزارتخانه‌ها نمی‌تواند لزوماً چاره مشکلات باشد. کوچک کردن سیستم و کم کردن از بوروکراسی نیازمند یک جراحی است و این جراحی حتماً درد و عوارضی خواهد داشت. دولت دوازدهم این درد و عوارض را باید به جان بخرد تا درد بزرگی که سال‌های سال است گریبان کشور را گرفته، درمان شود.

آورد. ضمن اینکه بی‌ارتباطی وظایف ذاتی این دو دستگاه و احتمال نادیده گرفته شدن هر یک از دو بخش مسکن و حمل و نقل در اثر تصمیمات و سیاست‌گذاری‌های وزیر مربوطه خطرآفرین است.

در مقابل این دو گروه، گروه سومی هم وجود دارند که معتقدند همانگونه که ادغام وزارتخانه‌ها شتاب زده و بی‌مطالعه بود، تصمیم دولت یازدهم مبنی بر انتزاع وزارت دو حوزه «راه و ترابری» و «مسکن و شهرسازی» از یکدیگر نیز به همین شکل بوده و بدون مطالعه در حال انجام است که در این خصوص دولت نباید عجله می‌کند.

آنچه مسلم است این است که دولت چه بخواهد دو وزارتخانه را از هم تفکیک نماید و چه بخواهد همین شرایط موجود ادامه پیدا کند باید به فکر کم کردن هزینه و تبدیل وزارتخانه به عنوان یک ستاد و سپردن امور اجرایی به بخش خصوصی باشد

در خردادماه سال ۱۳۹۰ با ادغام وزارت راه و ترابری و مسکن و شهرسازی، وزارت راه و شهرسازی فعلی شکل گرفت که ناچار است در زمینه حمل و نقل، و راه و شهرسازی فعال باشد. آنچه در نام وزارتخانه جدید یعنی وزارت راه و شهرسازی مشهود بود بی‌توجهی به امر حمل و نقل بود. اگرچه در دولت قبل به حوزه حمل و نقل توجه ویژه‌ای شد.

این روزها صحبت از تفکیک مجدد این وزارتخانه‌ها است اما سوال اینجاست که آیا تفکیک و ادغام دو وزارتخانه بزرگ کار آسان و بی‌حاشیه‌ای است.

برخی‌ها معتقدند در شرایط فعلی و با وجود میزانی از همبستگی و ارتباط مسائل شهرسازی، و راه با یکدیگر، تفکیک شتاب‌آلود این حوزه‌ها از یکدیگر ناهماهنگی ایجاد می‌کند و مغایر با اصل چابک‌سازی و کوچک‌سازی است. آنها معتقدند در این دو بخش توانایی یافتن نقاط اشتراک برای گسترش «شهرنشینی مدرن» و «شهرسازی توسعه یافته» وجود دارد چنانچه وزیر فعلی راه و شهرسازی توانسته با تأکید بر نقاط اشتراک این دو مانند شهرسازی ریل پایه (اشتراک بخش شهرسازی با حمل و نقل ریلی)، شهرسازی ساحل محور (اشتراک بخش توسعه مسکن با حمل و نقل دریایی)، اصلاح ساختار ایجاد شهرهای جدید بر پایه حمل و نقل ترکیبی به خصوص ریلی و موارد بسیار دیگری از این دست، ارتباطات معاونت‌ها و دستگاه‌های اجرایی تابعه در بخش‌های مسکنی و حمل و نقلی را با یکدیگر بیشتر کند. ادغام دو حوزه حمل و نقل و مسکن سبب شده بود تا همکاری‌های بین بخشی که قبلاً به هیچ عنوان امکان پذیر نبود و تصمیم‌گیری در خصوص آنها، کاملاً جزیره‌ای و درون دستگاهی بود، امکان اجرا بیابند.

در مقابل آنانی که ادغام وزارتخانه‌ها را علت اصلی تحلیل رفتن حوزه‌های راه، حمل و نقل و مسکن شهرسازی می‌دانند عنوان می‌کنند که در حال حاضر نیز بدنه این حوزه‌ها از هم جداست و هر کدام تحت امر یک معاونت به فعالیت مشغول است، و جداسازی وزارتخانه‌ها مشکل چندانی به وجود نخواهد

توصیه‌های مرکز پژوهش‌های مجلس برای جلوگیری از ورشکستگی شهرداری‌ها

**تنظیم روابط مالی دولت و شهرداری با اصلاح برخی مواد قانونی و اختصاص
برخی مالیات‌ها به شهرداری‌های کشور باید در دستور کار قرار گیرد**

دنیای اقتصاد: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با استناد به تاکیدات دولت و مجلس به سه شاخص بدهی‌های انباشته و بی‌قاعده شهرداری‌های کلان‌شهرها، فروش بی‌ضابطه اموال شهرداری‌ها برای پوشش بازپرداخت اصل و فرع این بدهی‌ها و تعداد قابل توجه پروژه‌های شهری فاقد توجیه اقتصادی، در قالب یک تحقیق و پژوهش از روشن شدن چراغ هشدار بحران مالی و خطر ورشکستگی شهرداری کشور خبر داده است. نتایج این تحقیقات که تحت عنوان «مناسبات مالی دولت و شهرداری‌ها» منتشر شده و وضعیت نظام مالی شهرداری‌های کشور در مقایسه با ۷ کشور پیشرفته و در حال توسعه را بررسی کرده است، نشان می‌دهد: مسیری که شهرداری‌های ایران در آن قرار دارند اگر در دو منظر مرزبندی و تقسیم وظایف دولت‌های محلی و مرکزی در امور شهری و همچنین روابط مالی دولت محلی و مرکزی مطابق با الگوی موفق سایر کشورها اصلاح نشود، می‌تواند به ورشکستگی شهرداری‌ها منجر شود. دولت و مجلس با اتفاق نظر بر سر ساماندهی این نظام می‌توانند این راه را به کمک جعبه ابزار مالی-مدیریتی

به مسیر اصلی و صحیح بازگردانند. این مطالعات با بررسی الگوی موفق ۷ کشور شامل آمریکا، آلمان، فرانسه، استرالیا، هند، چین و اندونزی به عنوان کشورهای پیشرفته و در حال توسعه نشان می‌دهد از منظر مرزبندی و تقسیم وظایف دولت‌های محلی و مرکزی در امور شهری، در این کشورها بخش قابل توجهی از مسئولیت‌های مدیریتی و خدماتی شهرها در اختیار دولت‌های محلی (شهرداری‌ها) قرار دارد و به تعبیر دیگر دولت‌های محلی سکان اداره امور خدمات مربوط به شهرها را در اختیار خود گرفته‌اند. نتایج بررسی‌های مرکز پژوهش‌های مجلس ۵ مسئولیت و وظیفه مرتبط با شهر در ۷ کشور مورد بررسی را شناسایی کرده که به صورت کامل در اختیار دولت‌های محلی یا منطقه‌ای (استانداری‌ها) قرار دارد و برخی از آنها به صورت مشترک بین دولت‌های محلی، منطقه‌ای و مرکزی اداره می‌شود. پس از بررسی محدوده اختیارات دولت‌های محلی در امور مرتبط شهری در کشورهای مورد بررسی، مرکز پژوهش‌های مجلس در بخشی از جعبه ابزار مالی-مدیریتی برای حل بحران شهرداری‌ها مربوط به واگذاری برخی

وظایف دولت به شهرداری‌ها پیشنهاد داده است تصدی‌گری دولت در ۶ حوزه به نفع مدیریت یکپارچه شهری و افزایش مسئولیت شهرداری‌ها کاهش پیدا کند. همچنین مطابق با الگوی تجربه شده و موفق در نظام مدیریت شهری سایر کشورهای مورد بررسی زمینه لازم برای ایجاد مشارکت شهرداری‌ها در مطالعه، برنامه‌ریزی و اجرای طرح‌های آب و فاضلاب شهری، مالکیت و اداره واحدهای این حوزه با اتخاذ رویکردهای توانمندسازی شهرداری‌ها باید فراهم شود. به گزارش «دنیای اقتصاد» در حال حاضر وظایف و مسئولیت‌های شهرداری در ۱۳ سرفصل خلاصه می‌شود که در مقایسه با وظایف دولت‌های محلی که در سایر کشورها وجود دارد، محدود و ناچیز است. ایجاد و توسعه تاسیسات فاضلاب شهری، احداث و ترمیم خیابان‌ها و معابر، نگهداری و تسطیح معابر، خدمات حمل‌ونقل مترو، تاکسی و اتوبوس، تاسیسات حفاظتی شهرها و آتش‌نشانی از جمله این وظایف است. مرکز پژوهش‌های مجلس در این بررسی تاکید کرده با انتقال وظایف دولت در امور مرتبط شهری به شهرداری باید اعتبارات مالی و بودجه‌ای مربوط به دستگاه‌ها و سازمان‌های مرتبط با این حوزه‌ها به شهرداری‌ها منتقل شود که می‌تواند منابع مالی جدید و درعین حال سالم و پایدار را برای شهرداری‌ها ایجاد کند و جایگزین منابع ناسالم کنونی در بودجه سالانه شهرداری‌ها شود. در عین حال یکی از نکات مهم دیگری که در این مطالعه به آن توجه شده، این است که دولت‌های محلی ۷ کشور مورد بررسی چه کانال‌هایی را برای مباحث تامین مالی و شهری در اختیار دارند و روابط مالی دولت‌های مرکزی و محلی به چه شکل است. نتایج این بررسی نشان می‌دهد دامنه اختیارات و تنوع ابزارهای مالی دولت‌های محلی در این ۷ کشور به مراتب گسترده‌تر از آن چیزی است که شهرداری‌های ایران در اختیار دارند. بدین معنی که منابع مالی دولت‌های محلی در این کشورها عمدتاً از بهای خدمات و عوارض شهری، مالیات‌های مشترک دولت مرکزی و محلی، کمک‌های بلاعوض دولتی و بازارهای مالی (انتشار اوراق قرضه شهری) تامین می‌شود. نکته جالب آنکه در اغلب کشورهای مورد بررسی اختیار

وضع مالیات به دولت‌های محلی و منطقه‌ای در سطح گسترده واگذار شده طوری که دامنه دخالت دولت مرکزی در این حوزه محدود است. این در حالی است که در نظام مدیریت شهری ایران اختیار لغو یا ایجاد عوارض شهری محدود است. در این مطالعات مشخص شده است که بخش قابل توجهی از منابع مالی شهرداری‌های کشورهای مورد بررسی از محل مالیات‌های مشترک بین دولت‌های محلی و مرکزی در چهار حوزه شامل مالیات بر درآمد، مالیات بر کسب و کار، مالیات بر مستغلات و مالیات بر وسایل نقلیه تعریف شده است. اما در ایران تنها مالیات مشترک میان دولت و شهرداری، مالیات بر ارزش افزوده است که همین یک مورد نیز به نسبتی نابرابر میان دولت و شهرداری تقسیم می‌شود. به این معنا که مطابق قانون مالیات بر ارزش افزوده، سهم شهرداری‌ها و دولت از این مالیات در مورد تمامی کالاها و خدمات به ترتیب ۱/۵ و ۱/۵ درصد است. از آنجا که مطابق با قانون برنامه چهارم توسعه، نرخ مالیات بر ارزش افزوده باید هر ساله یک درصد افزایش پیدا کند و در سال آخر برنامه به ۸ درصد برسد، نرخ مالیات بر ارزش افزوده در سال ۹۰ به ۴ درصد و سهم شهرداری‌ها و دولت از این مالیات به ترتیب به ۱/۸ و ۲/۲ درصد افزایش یافته است. برخلاف تجربه ایران در مورد نحوه تقسیم مالیات‌های مشترک دولت و شهرداری، در آمریکا نحوه تقسیم مالیات بر عهده دولت‌های محلی است یا آنکه در کشورهای ژاپن و فرانسه به جای مالیات مشترک، پایه‌های مالیات مشترک وجود دارد. به عنوان مثال سهم بخش‌های مختلف از یک ردیف مالیاتی همچون مالیات بر مستغلات به ترتیب ۱۰،۵ و یک درصد است. اما در ایران اساساً چنین پدیده‌ای وجود ندارد و اشتراک پایه‌های مالیاتی تا به حال اجرا نشده است.

همین‌طور یکی دیگر از منابع مالی پایدار دولت‌های محلی در سایر کشورها، کمک‌های بلاعوض دولت است که به شکل مشروط و غیرمشروط به شهرداری‌ها پرداخت می‌شود. در همه کشورهای مورد مطالعه که در تحقیق مرکز پژوهش‌های مجلس به آنها اشاره شده است، کمک‌های بلاعوض دولتی به شهرداری‌ها برای تامین منابع مالی موردنیاز برای سرمایه‌گذاری در پروژه‌های زیرساختی شهر و عمدتاً حمل و نقل عمومی

مصرف می‌شود. علاوه بر این، مطالعات مرکز پژوهش‌ها نشان می‌دهد: اگرچه در ایران همچون سایر کشورها شهرداری‌ها از کمک‌های دولتی سهم دارند اما این نوع کمک‌ها در ایران دارای سه اشکال بزرگ است. این اشکالات به این دلیل است که میزان این کمک‌ها اندک بوده و فقط به شهرداری‌های کوچک پرداخت می‌شود. دوم آنکه این کمک‌ها از محل بودجه عمرانی راساً از سوی خود دولت خرج می‌شود و سوم آنکه سهم این کمک‌ها در بودجه سالانه شهرداری‌ها ناچیز است. براساس نتایج این تحقیق یکی از محل‌های دیگر برای تنظیم روابط مالی دولت و شهرداری، استفاده از بازارهای مالی است که عمدتاً در سایر کشورها برای توسعه حمل و نقل عمومی استفاده می‌شود. استفاده از این ابزار اگر چه در ایران هم وجود دارد اما به دلایلی همچون فقدان بسترهای قانونی مناسب و ارزش اعتباری پایین شهرداری‌ها از نظر وام‌دهندگان چندان متداول نیست. مرکز پژوهش‌های مجلس در قالب بخش دوم جعبه ابزار مالی-مدیریتی پیشنهاد می‌دهد از طریق اصلاح و بازتنظیم روابط دولت و شهرداری، دامنه اختیار و ابزارهای موردنیاز شهرداری، با هدف ایجاد شفافیت مالی، جداسازی منابع ناسالم از بودجه شهرداری‌ها و دوری از مسیر منتهی به بحران مالی غیرقابل کنترل، متنوع شود. مسیر اول برای بازآرایی روابط مالی دولت و شهرداری، اصلاح برخی مواد قانونی شورای شهر در تعیین بهای خدمات و عوارض شهری است. براین اساس

مرکز پژوهش‌های مجلس پیشنهاد می‌دهد از طریق اصلاح و بازتنظیم روابط دولت و شهرداری، دامنه اختیار و ابزارهای موردنیاز شهرداری، با هدف ایجاد شفافیت مالی، جداسازی منابع ناسالم از بودجه شهرداری‌ها و دوری از مسیر منتهی به بحران مالی غیرقابل کنترل، متنوع شود.

در هر شهر تعیین بهای خدمات شهری به پیشنهاد شهردار و تصویب شورای شهر صورت می‌گیرد و فرمانداری و شورای رقابت در تصویب نرخ‌ها دخالتی نخواهند کرد. در زمینه تعیین عوارض شهری نیز سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور موظف به تهیه لایحه اصلاح قانون نوسازی به منظور افزایش درآمد شهرداری‌ها خواهد بود و پس از تصویب این لایحه، عوارض محلی که براساس مصوبات شورای شهر تحت عنوان عوارض تراکم، تغییر کاربری و پذیره وضع و وصول می‌شود، لغو خواهد شد. تعیین مالیات‌های مشترک و اختصاص برخی مالیات‌ها به شهرداری‌های کشور نیز دومین مسیری است که برای تنظیم روابط مالی دولت و شهرداری‌ها پیشنهاد شده است. علاوه بر این شهرداری‌ها می‌توانند برای کاهش هزینه‌های استقراض از بازار مالی مشترک اقدام به انتشار اوراق مشارکت کنند. در این جعبه ابزار اگرچه استفاده گسترده شهرداری‌ها از بازارهای مالی مجاز شناخته شده اما در عین حال شهرداری‌ها قبل و بعد از استقراض از سیستم بانکی و بازارهای مالی ملزم به انتشار عمومی اطلاعات مالی خود در جهت شفاف‌سازی شده‌اند و تاکید شده است سقف بدهی شهرداری‌ها باید چنان باشد که تعهدات بازپرداخت اصل و سود بدهی‌های شهرداری‌ها، در هیچ سال مالی از ۲۰ درصد مجموع درآمدهای آن در آن سال مالی تجاوز نکند.

به گفته کارشناسان شهری با اجرای این مدل مدیریت شهری، امکان بروز فساد در امور مدیریت شهری کاهش می‌یابد و به نوعی اهرم بازدارنده برای مدیریت شهری جهت اجرای پروژه‌های شهری غیرضرور خواهد بود. در بخش پایانی این مطالعات نیز با اشاره به الگوی تجربه شده در ۷ کشور مورد بررسی تاکید شده که در نظام جدید مدیریت شهری که روابط مالی دولت و شهرداری بازتنظیم می‌شود و شهرداری‌ها به استفاده از منابع مالی جدید مجهز می‌شوند، در هر شرایطی ارائه حداقل خدمات شهرداری‌ها شامل جمع‌آوری زباله، تنظیف معابر، خدمات مترو و اتوبوسرانی و نگهداری فضای سبز باید تضمین شود و محدودیت‌های مالی اعمال شده بر شهرداری نباید مانع از ارائه این خدمات شود.

مهندس علی اصغر جلال زاده در گفت و گو با پیام آبادگران :

در مهندسی ارزش صرفه جویی با بهبود کیفیت اتفاق می افتد

بود که سال ۱۳۴۲ به دعوت استاد حامی کار عمرانی را آغاز کردم و ۴ سال یعنی تا سال ۱۳۴۶ در خدمت ایشان بودم. در طی این مدت که با ایشان همکاری کردم در رسیدگی به وضعیت آسفالت های شهر تهران، طراحی و نظارت به ساخت کارخانه خاور در جاده ساوه، و... فعالیت کردم. بعد طراحی سازه یک کار را که به شکل طرح و ساخت به پیمانکار واگذار شده بود برای شرکت ملی ذوب آهن انجام دادم که متعاقب آن شرکت ملی ذوب آهن از من برای همکاری دعوت کرد و من با موافقت استاد حامی به شرکت ملی ذوب آهن واحد طراحی شهرسازی رفتم و از سال ۱۳۴۶ تا سال ۱۳۵۴ در واحد طراحی شهرسازی شرکت ملی ذوب آهن ایران، سرپرست گروه طراحی ساختمان بودم که در همین دوره شهرها و شهرک هایی مثل فولادشهر در اصفهان، زیرآب در مازندران و شهرهای مربوط به معادن در کرمان طراحی و اجرا شد.

با وجود پیشنهاد کار در ذوب آهن، آیا تصمیم به قطع همکاری با استاد کار دشواری نبود؟
استاد حامی که الگوی وطن دوستی و آرزومند توسعه و آبادانی ایران بودند و صنعت

آقای مهندس ضمن تشکر از زمانی که در اختیار ماهنامه پیام آبادگران قرار دادید درباره آغاز فعالیت خود در حوزه عمرانی توضیح دهید؟
استاد حامی در دانشکده فنی دانشگاه تهران در درس های «مصالح ساختمان و روسازی راه» استاد من بودند. یک روز مرا در دانشکده فنی دیدند و دعوت به کار کردند. بدینگونه

در مهندسی ارزش فقط هزینه مهم نیست و شاخص ارزش یعنی مجموع ارزش ها و هزینه ها مدنظر قرار می گیرد. مثلاً در مورد خودرو، ایمنی، راحتی، هزینه های دوره بهره برداری و نگهداری، خدمات پس از فروش، دوام و آثار زیست محیطی جزو ارزش های مدنظر است. ارزش ها شامل منافع و خواسته ها است و هزینه ها نیز شامل هزینه طول عمر (هزینه خرید و بهره برداری و نگهداری در طول عمر)، زیان ها و ریسک (تهدید) ها است. ریسک منفی یا تهدید (هزینه های بیمه) هم جزو هزینه ها محسوب می شود.

مهندس علی اصغر جلال زاده متولد ۱۳۱۹ شهر شیراز است. وی که به عنوان یکی از بنیانگذاران مهندسی ارزش ایران شناخته می شود، در حال حاضر رئیس هیات مدیره انجمن مهندسی ارزش ایران و مشاور عالی مدیرعامل و مدیر دفتر مدیریت پروژه و مهندسی ارزش شرکت مهندسی مشاور مهتاب قدس است. مهندس جلال زاده دانش آموخته عمران دانشکده فنی دانشگاه تهران (۱۳۴۲) است که در سال های نخستین فعالیت حرفه ای خود در دفتر استاد احمد حامی مشغول به کار بود (۱۳۴۲ تا ۱۳۴۶) و در طراحی، نظارت و مدیریت پروژه کارخانه «خاور» ایفای نقش کرد. مدتی هم سرپرست گروه طراحی ساختمان در واحد طراحی شهرسازی شرکت ملی ذوب آهن ایران، دفتر مهندسی سازه جلال زاده و همکاران و معاون فنی و مدیرعامل شرکت خانه سازی ایران بود.
برای آگاهی از دیدگاه های این چهره فرهیخته و آشنایی با مفهوم مهندسی ارزش، با ایشان درباره دانش و تجربیات شان در حوزه عمرانی و مهندسی ارزش گفت و گو کرده ایم که از نظر خوانندگان محترم ماهنامه می گذرد.

پیام آبادگران
تیرماه ۱۳۹۶
شماره ۳۵۶

فولاد را برای توسعه و صنعتی شدن کشور لازم می‌دانستند، با همکاری من با شرکت ملی ذوب آهن ایران پس از تماس مرحوم مهندس بصیر رئیس اداره کل ساختمان شرکت ملی ذوب آهن با ایشان موافقت کردند و مرا در این باره تشویق کردند.

جناب عالی را به عنوان یکی از بنیانگذاران مهندسی ارزش ایران می‌شناسند، شما چه تعریفی از مهندسی ارزش ارائه می‌دهید؟

تاکنون تعریف‌های مختلفی از روش‌شناسی ارزش (Value methodology) ارائه شده است. اما در مجموع تحلیل ارزش (Value analysis)، مهندسی ارزش (Value engineering) و مدیریت ارزش (Value management) رویکردی کارکردگرا، خلاق، گروهی و نظام‌مند (سیستماتیک) است که موجب ارتقای ارزش‌ها و کاهش هزینه‌ها و بهبود عملکرد در پروژه‌های مهندسی، صنعت، کشاورزی، خدمات و امور اداری و مدیریتی می‌شود.

تحلیل ارزش در سال‌های پایانی دهه ۱۹۴۰ توسط آقای مایلز (Lawrence Miles) که مهندس ارشد شرکت جنرال الکتریک در ایالات متحده بود شکل گرفت. در اواخر جنگ جهانی دوم، بازار با کمبود برخی قطعات و مواد مواجه شده بود که می‌توانست تولید را با خطر مواجه کند. به آقای مایلز دستور داده شد راه حلی برای این امر پیدا کند که ایشان ۵ پرسش مهم در این باره مطرح کرد که هنوز هم قابل طرح است. این پرسش‌ها که: این قطعه چه کاری انجام می‌دهد؟ چرا به آن نیاز داریم؟ چه هزینه‌ای دارد؟ آیا چیز دیگری هم می‌تواند همین کار را انجام دهد؟ هزینه قطعه جایگزین چقدر است؟ و به این ترتیب قطعات با همان کارکرد و با هزینه کمتر و کیفیت برابر یا بهتر که امکان جایگزینی آنها وجود داشت جایگزین می‌شد. همین پرسش‌ها باعث شد وی راه حلی برای جایگزینی مواد و قطعاتی که به سبب کمبود، تولید را دچار مشکل می‌کرد پیدا کند. او دریافت که در مواردی با تغییر و جایگزینی برخی مواد و قطعات بدون اینکه کیفیت کاهش یابد می‌توان کیفیت آن را بهبود بخشید و هزینه تولید را کاهش داد. در واقع آقای مایلز روش تحلیل ارزش را ابداع کرد.

چون شرکت جنرال الکتریک پیمانکار ارتش ایالات متحده بود، در ساخت موشک‌های

پولاریس از آقای مایلز دعوت شد تا در گروه مهندسی ارتش از این روش برای کاهش زمان و هزینه استفاده شود که آن گروه مهندسی این روش‌شناسی را مهندسی ارزش نام گذاشت. با گسترش استفاده از این روش‌شناسی متوجه شدند در برنامه‌ریزی و فرایندها هم می‌توان هزینه و زمان تولید را کم کرد، از آنجایی که این امر در زمینه مدیریت محقق می‌شد استفاده از آن در مدیریت، مدیریت ارزش نام گرفت. یعنی در تکامل مهندسی ارزش به مدیریت ارزش رسیدند که در بهبود ساختار سازمانی، فرایندها، روان‌سازی گردش کار و مدیریت پروژه مورد استفاده قرار می‌گیرد.

به نظر می‌رسد مفهوم مهندسی ارزش به مفهوم بهره‌وری شبیه است؟

بهره‌وری کارکردگرا نیست ولی مهندسی ارزش دنبال تحلیل کارکرد در هر بخش است. هسته مرکزی مهندسی ارزش کارکردی است. هیچ راه حل دیگر بهینه‌سازی از جمله بهره‌وری کارکردگرا نیست. در این روش گفته می‌شود پول برای کارکرد پرداخت می‌شود. کارکرد هم با دو کلمه تعریف می‌شود، یعنی با یک فعل معلوم و یک اسم قابل اندازه‌گیری. بعدا دیدند این تعریف محدودیت ایجاد می‌کند و اجازه دادند یک صفت برای اسم و یک قید برای فعل انتخاب شود. البته برای کارکرد باید معیارهای ارزشی تعریف شود مثلا برای کارکرد

مهندسی ارزش را نباید با تحلیل‌های متعارف مربوط به کاهش هزینه اشتباه گرفت. زیرا روشی کارکردگرا، خلاق، براساس خرد جمعی، نظام‌مند، جامع و پویا است و براساس تحلیل کارکردها به بررسی جز به جز و خلاقانه در مقاطع مختلف از تعیین هدف‌ها و برنامه‌ریزی طرح تا دوره بهره‌برداری و نگهداری می‌پردازد و موجب کاهش هزینه طول عمر طرح (هزینه‌های اجرا، بهره‌برداری و نگهداری در طول عمر طرح) و زمان اجرا و حل مسائل پیش‌بینی نشده طرح در طول عمر آن می‌شود.

"نشستن روی صندلی" معیار راحت بودن، پایدار بودن و ... تعریف می‌شود. در واقع مهندسی ارزش را نباید با تحلیل‌های متعارف مربوط به کاهش هزینه اشتباه گرفت. زیرا روشی کارکردگرا، خلاق، براساس خرد جمعی، نظام‌مند، جامع و پویا است و براساس تحلیل کارکردها به بررسی جز به جز و خلاقانه در مقاطع مختلف از تعیین هدف‌ها و برنامه‌ریزی طرح تا دوره بهره‌برداری و نگهداری می‌پردازد و موجب کاهش هزینه طول عمر طرح (هزینه‌های اجرا، بهره‌برداری و نگهداری در طول عمر طرح) و زمان اجرا و حل مسائل پیش‌بینی نشده طرح در طول عمر آن می‌شود.

آقای مهندس جلال زاده، هدف در مهندسی ارزش صرفا صرفه‌جویی است؟

در مهندسی ارزش صرفه‌جویی با حفظ یا بهبود کیفیت اتفاق می‌افتد. در مهندسی ارزش فقط هزینه مهم نیست و شاخص ارزش یعنی مجموع ارزش‌ها و هزینه‌ها مدنظر قرار می‌گیرد. مثلا در مورد خودرو، ایمنی، راحتی، هزینه‌های دوره بهره‌برداری و نگهداری، خدمات پس از فروش، دوام و آثار زیست محیطی جزو ارزش‌های مدنظر است. ارزش‌ها شامل منافع و خواسته‌ها است و هزینه‌ها نیز شامل هزینه طول عمر (هزینه خرید و بهره‌برداری و نگهداری در طول عمر)، زیان‌ها و ریسک (تهدید)‌ها است. ریسک منفی یا تهدید (هزینه‌های بیمه) هم جزو هزینه‌ها محسوب می‌شود.

مهندسی ارزش فقط در آمریکا و اروپا مورد توجه است یا در کشورهای خاورمیانه هم به کار گرفته شده است؟

مهندسی ارزش در اغلب کشورهای حاشیه خلیج فارس، هند، چین و کشورهای اروپایی بطور گسترده استفاده می‌شود. در هند برای توسعه صادرات صنایع دستی و حتی کاهش هزینه جراحی آب مروارید چشم مطالعه مدیریت ارزش شده است. در عربستان میزان صرفه‌جویی‌های مالی ناشی از به کارگیری مهندسی ارزش بسیار جالب توجه است. رئیس سابق انجمن مهندسی ارزش عربستان در سمیناری اعلام کرد طی سالهای ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۰ میلادی، در عربستان

۳۰۰ پروژه را مهندسی ارزش کرده‌اند و این کار ۱/۵ میلیارد دلار صرفه‌جویی داشته است. در این صورت متوسط صرفه‌جویی برای هر سال بالغ بر ۱۵۰ میلیون دلار است.

ژاپنی‌ها از ۷۰ مترمربع سطح زیربنا محل مناسبی برای زندگی خود درست می‌کنند و از فضای خانه هم حداکثر استفاده را به عمل می‌آورند. شیوه استقرار تختخواب در دیوارهای منازل در ژاپن مصداق بارز این موضوع است. در حالی که ما چندان به مهندسی ارزش در ساخت خانه‌های خود توجه نداریم و با وجود صرف هزینه قابل توجه در زمان ساخت، به رفاه لازم و کمینه کردن هزینه‌های دوره بهره‌برداری و نگهداری در اغلب موارد توجه لازم نمی‌شود.

در بسیاری از کشورها از جمله در چین روی ساخت صنایع دستی، مهندسی ارزش صورت می‌گیرد و اقداماتی انجام می‌دهند که ارزش‌های مورد نظر مشتری را بالا ببرند و هزینه ساخت را کاهش بدهند و بتوانند به بازارهای جهانی راه پیدا کنند و بعد ما با تعجب می‌گوییم چرا کالاهای چینی به بازارهای جهانی راه یافته‌اند. واقعیت این است که آنها به مهندسی و مدیریت ارزش روی آورده‌اند. به کارگیری مدیریت ارزش موجب روان‌سازی گردش کارها و امور اداری هم می‌شود.

مفهوم مهندسی ارزش چگونه وارد ایران شد و

اکنون تا چه حدی برای اذهان عمومی شناخته شده است؟

اولین کتاب در این زمینه در شرکت مه‌باب قدس و با ترجمه مقالاتی در این باره منتشر شد. در دانشگاه خواجه‌نصیرالدین طوسی جلسه مجمع انجمن مهندسیین عمران برپا بود که انتقادهایی از مهندسان شد که من در پاسخ اعلام کردم این امر تقصیر مهندسان نیست و ما در انتخاب راه حل بهینه مشکل داریم. در دنیا فهمیده‌اند با مهندسی ارزش است که می‌توان بهترین کیفیت را با کمترین زمان و هزینه به دست آورد و گرنه مهندسان گناهی ندارند چرا که بهترین تصمیم را بر اساس خرد فردی گرفته‌اند در حالی که همیشه خرد جمعی از خرد فردی برتر است و این امر با رویکرد کارکردگرایی خلاق مهندسی ارزش محقق خواهد شد.

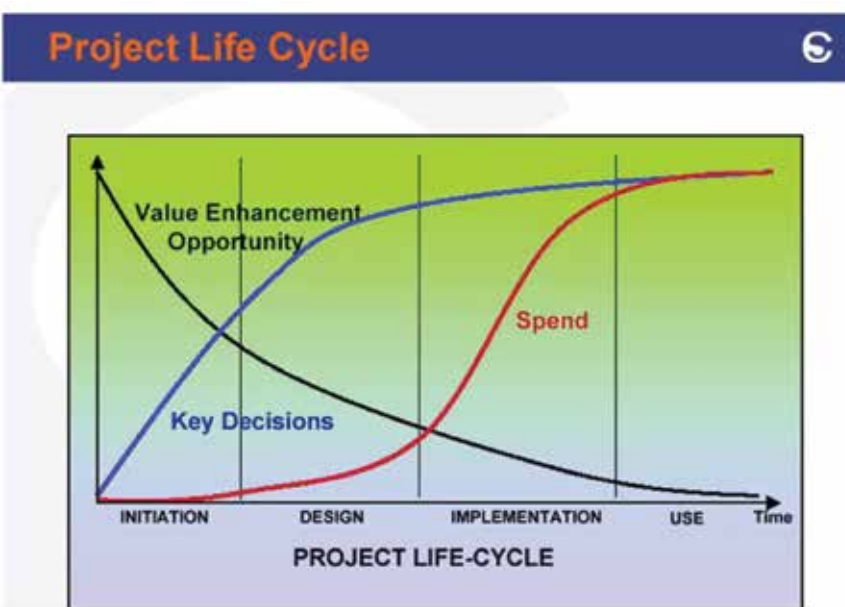
مرحوم آقای مهندس ادب بعد از این جلسه از سازمان برنامه و بودجه جویای مفهوم مهندسی ارزش شده بودند که سازمان برنامه پیگیر این مسئله شد. در نهایت کتابهایی منتشر شد و کاربرد مهندسی ارزش برای مصرف‌بهینه منابع کشور در مجلس شورای اسلامی تبدیل به قانون شد. در برنامه سوم توسعه، مهندسی ارزش اجباری شد و در برنامه چهارم و پنجم نیز به آن پرداخته شد. در حال حاضر سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی با تهیه و تدوین بخشنامه و دستورالعمل

مطالعات مهندسی ارزش پیش از اجرا به شماره ۱۰۰/۲۱۵۹۱۹/۱۴/۱۳۸۴ از نوع گروه اول (لازم‌الاجرا) و بخشنامه و دستورالعمل مهندسی ارزش در دوره ساخت به شماره ۱۰۱/۱۳۷۹۳۲ به تاریخ ۱۳۸۳/۷/۲۹- نشریه ۲۹۰ از نوع گروه اول (لازم‌الاجرا) که در آن پرداخت درصدی از صرفه‌جویی به پیمانکاران به عنوان مشوق برای استفاده از تجربه آنها در ارائه پیشنهاد منظور شده است، درصد ترویج مدیریت و مهندسی ارزش است و به تدریج سطح آگاهی کارفرمایان، مهندسان مشاور و پیمانکاران کشور نسبت به اهمیت استفاده از این روش ارتقا پیدا کرده است.

انجمن مهندسی ارزش نیز در اردیبهشت ۱۳۸۱ شکل گرفت. در چارچوب فعالیت‌هایی که انجمن مهندسی ارزش ایران انجام می‌دهد، برگزاری دوره‌های آموزشی و صدور گواهینامه صلاحیت آموزش و مطالعه مهندسی ارزش است که طی چهار سال گذشته حدود ۴۰ طرح و پروژه مهندسی ارزش شده و بیش از ۱۳۰ میلیارد تومان صرفه‌جویی به عمل آمده که با صرفه‌جویی حاصل از استفاده از نتایج کسب شده در طرح‌های مشابه، صرفه‌جویی حاصل شده صدها میلیارد تومان می‌باشد. ضمناً کنفرانس‌ها و کارگاه‌های آموزشی مختلفی در همین زمینه برای توسعه فرهنگ ارزش در کشور برگزار شده است.

مهندسی ارزش در پروژه‌های عمرانی چه جایگاهی دارد؟ و پروسه استفاده از مهندسی ارزش برای شرکت‌های پیمانکار ما چگونه است؟

مهندسی ارزش به سازمان‌های تولیدی، خدماتی و عمرانی کمک می‌کند تا به طور مؤثرتری با دستیابی به اهدافی مانند کاهش هزینه‌ها، بهبود کیفیت، صرفه‌جویی در زمان، استفاده بهینه از منابع، و حل مسائل پیش‌بینی نشده، مزیت‌های رقابتی خود را بهبود داده و در بازارهای ملی و بین‌المللی رقابت کنند. مهندسی ارزش در بسیاری از موارد از جمله در پروژه‌ها می‌تواند تا ۳۰ درصد صرفه‌جویی در هزینه برآورد شده برای اجرای طرح را به دنبال داشته باشد. براساس محاسبات انجام شده، به هر اندازه که کارگاه مهندسی ارزش در مراحل اولیه طول عمر

اجرای طرح برگزار شود، میزان صرفه جویی هم بیشتر خواهد شد. بیشترین صرفه جویی هنگام تعیین استانداردها و تعیین خط مشی ها و مرحله های ابتدای برنامه ریزی و طراحی است.

در سد رئیس علی دلواری که طرح آن را فرانسوی ها داده بودند بعد از حفاری، پیمانکار متوجه شد تکیه گاه ها ضعیف هستند و قدرت تحمل بار سد را ندارد که در مهتاب قدس به درخواست کارفرما مطالعه مهندسی ارزش شد و محور سد جا به جا شد و نزدیک ۱۰۰ هزار مترمکعب حجم بتن کاهش یافت. در همان سد پیمانکار با مطالعه مهندسی ارزش سازمان و روش اجرا حدود ۵۰۰ میلیون تومان در هزینه های تجهیز کارگاه و اجرا صرفه جویی شد. یعنی پیمانکارها می توانند برنامه، سازمان و روش اجرا و تجهیز کارگاه را با مطالعه مدیریت ریسک و ارزش بهینه سازی کنند. در این طرح با توجه به تأخیر در اجرا (به سبب مشکلات مالی)، برای جبران تأخیر، مطالعه مدیریت ریسک و ارزش شد و در نتیجه آبیگری سد یک سال زودتر انجام شد و موجب تولید بیشتر کشاورزان و کشور در آن سال زراعی گردید.

در سایت انجمن مهندسی ارزش ایران شرکت هایی که گواهی صلاحیت برای انجام مهندسی ارزش دارند معرفی شده اند. پیمانکاران می توانند با پرداخت هزینه بسیار کمی که کمتر از یک دهم صرفه جویی در هزینه است از این خدمات استفاده کنند. در آمریکا مطابق بخشنامه A-۱۳۱ اداره مدیریت و بودجه ایالات متحده، کاربرد مهندسی ارزش در کلیه طرح های با برآورد بیش از یک میلیون دلار ضروری است. و اگر شرکت ها نخواهند این کار را انجام دهند باید گزارش توجیهی ارائه دهند که به چه دلیل این کار را انجام نداده اند. باید سالانه گزارش مهندسی ارزش های انجام شده و برنامه سال آینده را برای اداره مدیریت و بودجه ایالات متحده بفرستند تا بتوانند برای سال آینده بودجه بگیرند. در کشور ما طرح های بالای ۱۰ میلیارد تومان طبق قانون باید مهندسی ارزش شوند ولی متأسفانه در این باره ضمانت اجرایی و نظارت وجود ندارد در حالی که سازمان برنامه که بودجه طرح های عمرانی را اختصاص می دهد باید بر هزینه کرد بهینه این بودجه ها نظارت کند. در کشورهای

دیگر به بهترین مورد صرفه جویی جوایی اعطا می شود. حتی ۲۰-۴۰ درصد صرفه جویی انجام شده به خود پیمانکار تعلق می گیرد که البته این روش در کشور ما هم بر اساس بخشنامه شماره ۱۰۱/۱۳۷۹۳۲ به تاریخ ۱۳۸۳/۷/۲۹ (نشریه ۲۹۰) که از نوع اول و لازم الاجرا است، در حال شکل گیری و ابلاغ شده است و پیمانکارانی هم از مزایای این بخشنامه به سود کشور و خودشان استفاده کرده اند.

آیا ارتباطی بین مفهوم مدیریت ریسک و مهندسی ارزش دیده می شود؟

مهندسی ارزش از دهه ۱۹۴۰ استفاده شده ولی از سال ۲۰۰۰ به این نتیجه رسیدند که در مهندسی ارزش با خرد جمعی بهترین تصمیمات گرفته می شود اما در مرحله اجرا با عدم قطعیت هایی مواجه هستیم که نتیجه را تحت تأثیر قرار می دهد. ریسک ها چند نوع هستند از جمله ریسک های شناخته شده که مقادیر آن متغیر است و ریسک های شناخته نشده که در مناقصات رقیمی برای آن در نظر گرفته می شود که عموماً در کار پیمانکاری ۲-۴ درصد است. در کارگاه های مهندسی ارزش ریسک ها هم دیده می شود. بین دو گزینه پیشنهادی با شاخص ارزش برابر، ما گزینه ای را که ریسک منفی (تهدید) کمتری دارد انتخاب می کنیم تا با اطمینان بیشتری طرح های خود را پیش ببریم. در تعیین شاخص ارزش گزینه ها معایب هر گزینه و ریسک های منفی در هزینه منظور

می شوند. مدیریت ریسک در همه جای دنیا جزو بخش های اجتناب ناپذیر مدیریت است. بیمه کردن کارگاه های ساختمانی یا بیمه آتش سوزی در ساختمان ها هم مدیریت ریسک است. مثلاً در سد سفیدرود، برای جلوگیری از احتمال آسیب سیل، به علت اینکه باید به ترک ها رزین تزریق می کردیم و سطح آب بالا را باید در محدوده زیر ترک نگه می داشتیم، در میانه ایستگاه هشدار دهنده گذاشتیم که اگر سطح آب از حدی بالاتر آمد نشان داده شود سیل با چه سطحی می آید و حجم آب سد را چقدر بالا می برد تا در پیچه ها را باز کنیم. در واقع ما مدیریت ریسک کردیم. البته باید اشاره ای هم به مدیریت بحران کنیم. مدیریت ریسک مدیریت پیشگیری و مدیریت بحران مدیریت درمان است. اما نه به معنای اینکه بعد از اتفاق در پی چاره جویی باشیم بلکه باید قبل از وقوع اتفاق احتمال آن را بررسی و برای کنترل آن برنامه ریزی کنیم. مفهومی که به طور مثال در مورد سیل مطرح می شود آن است که در صورت وقوع سیل چگونه به محض آغاز جریان در بالادست از آن آگاه شوند و بعد از آگاهی کدام نیروها با چه ترتیب و وظایفی وارد صحنه کنترل و مدیریت بحران شوند. بنابراین لازم است برنامه مدیریت ریسک برای همه حادثه های مطلوب (فرصت یا ریسک مثبت) و نامطلوب (تهدید یا ریسک منفی) تهیه شود تا از فرصت ها استفاده بهینه شود و خسارت های حادثه های نامطلوب پیشگیری یا کمینه شوند.

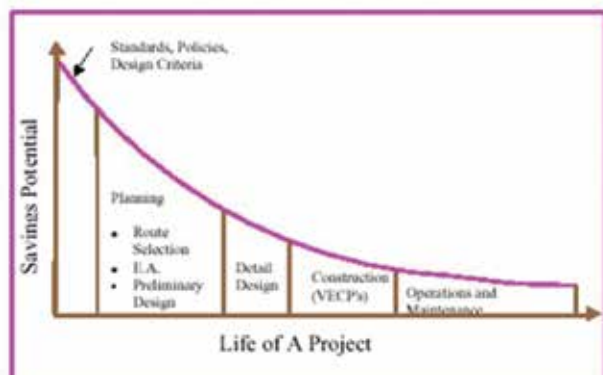
صرفه جویی بالقوه با انجام مهندسی ارزش

در مراحل طول عمر طرح

Highway
Design
Office

ONTARIO

STUDY TIMING

آغاز گسترش حاکمیت است

برگزاری سومین میزگرد کنفرانس ایمن سازی شهرها و مدیریت ریسک با حضور صاحب نظران

ندارند و بنابراین هیچ مسئولیتی در برابر آن نیز احساس نمی کنند. وقتی از این مسائل صحبت می کنیم فرق نمی کند که اسم این شهر چه باشد هویت و نماد شهرها هم کم کم دارند از پیکره شهرها زدوده می شوند» وی عنوان کرد: اکثر ما پایداری شهری و شاخصه های آن را می شناسیم. آسیب های اجتماعی تهران را به خوبی می شناسیم. هم اینک تهران جزو ۵ شهر خطرناک جهان شناخته شده است. هر لحظه در تهران ۴ میلیون موتور سیکلت دودزا در جهت خلاف شما و فرزندان شما به سمت عابری می آید که این عرف رانندگی شده و عادی تلقی می شود. این شهر زبان بسته برای وسعت ۲۵۰ کیلومترمربع طراحی شده است با ۳ میلیون جمعیت اما امروز ۷۷۰ کیلومترمربع با ۱۱ میلیون جمعیت ثابت و متحرک دارد. اینها جمعیت شهرنشین و خوش نشینی هستند که شهروند تهران نیستند. به نظر می رسد در کنار برنامه ریزی ناپایدار و مدیریت ناکارآمد و اولویت سلیقه ای در کشور، عامل بازدارنده ناشناخته ای به اسم

مقابل ما اطلاعات کمی درباره مسائل مبتلابه صنعت احداث ندارد و باید دید با همه دانایی و اشراف چرا مسائل به سمت دیگری می رود. ایشان در تلگرام خود نوشته است: «واقعیت این است که شمار زیادی از شهرها و کلانشهرهای ایران با تعداد زیادی ناکارآمدی روبرو است. در خصوص ناپایداری های فعلی شهرهای بزرگ که بسیار با بحث امروز غلبه خودرئوسمحوری، موتورمحوری در شهرها، رشد بی رویه فیزیکی، نوع زندگی شهری ارائه داده است که انسان ها در آن نقش ثانویه دارند. نارسایی های خفه کننده که توانایی حرکت و سطح زندگی را کاهش داده و به شکل ترافیک و اتلاف وقت و انرژی و هزینه مردم و به طبع آن آلودگی کشنده محیط زیست به ویژه آلودگی هوا، زمین و آب، کیفیت نازل زندگی و مسائلی از این دست را نه در تهران بلکه در بیشتر کلانشهرها و شهرها و حتی روستاهای ایران می توان دید. ما دیگر در شهرها شهروند نداریم بلکه شهرنشینانی هستند که هیچ آشنایی و قرابتی با دیگر شهرنشینان محیط زیست خود و هیچ احساس آرامش و راحتی

سومین میزگرد مربوط به کنفرانس ایمن سازی شهرها و مدیریت ریسک روز دوشنبه ۱۱ تیر با حضور جمع کثیری از نمایندگان ۱۸ تشکل صنعت احداث در سندیکا برگزار شد تا درباره سرفصل های پیشنهادی و مراحل اجرایی کنفرانس توافق نهایی حاصل شود. در این دیدار مهندس احمد آل یاسین با تاکید روی این نکته که آغاز گسترش حاکمیت است عنوان کرد تقویت نهادهای مدنی برای وادار کردن حاکمیت به آغاز توسعه ضروری است.

■ در ابتدای این نشست مهندس محمد غنی زاده قائم مقام دبیر سندیکا ضمن خوش آمدگویی به حاضران، عنوان کرد: با برگزاری چندین جلسه با حضور شورای سیاست گذاری و کمیته های مختلف و با تلاش برای پرهیز از دوباره کاری سعی کردیم قدمی را با تکیه بر خرد جمعی و در راستای منافع بخش خصوصی و دولت در حوزه ایمنی برداریم. وی افزود: دکتر آخوندی در هفته های اخیر سخنانی گفته اند که نشان می دهد طرف

پیام آبادگران
تیرماه ۱۳۹۶
شماره ۳۵۶

نارسایی فرهنگی وجود دارد. نبودن فرهنگ شهرنشینی و نابرابری اجتماعی، عدم احساس نیاز و قناعت که این موارد تا کنون چندان شناخته شده نبوده است.

وی افزود: چند روز قبل در جلسه شورای شهر جدید با شهردار، نصیحتی توسط شهردار به شورای شهر عنوان شد به این مضمون که «به هوش باشید که برای آلودگی هوادست شورای شهر بسته است». ببینید چه رهنمودی می‌تواند در این جمله باشد. به هر حال، ما بازه زمانی فعلی را برای کنفرانس انتخاب کرده‌ایم چون دولت در دوره اول نمودهایی از خود نشان داده و از سال ۱۳۹۶ هم برنامه ششم توسعه و بودجه را ارائه کرده و شورای شهرها در حال تشکیل است و ما فکر کردیم بهترین شرایط است که نظرات خود را اعلام و ظرفیت‌های برنامه‌های مختلف از جمله برنامه ششم را یادآوری کنیم و درباره آن نظر دهیم.

■ **در ادامه آقای تیمور هنربخش نماینده جامعه مهندسان مشاور ایران نیز عنوان کرد:** بعد از اجرای پلاسکو سندیکا پیشقدم شد تا NGOها در کنار هم برای ایمنی و افزایش آن قدمی بردارند. ما قصد نسخه پیچیدن برای دولت را نداریم چون دولت توان رفع مشکلات در زمینه‌های مختلف را ندارد. ما سعی داریم با همکاری جامعه و شرکت‌ها، فعالیتی را به پیش ببریم که دست روی دوش خودمان بگذاریم و از دولت چیزی نخواهیم. با احترام به دکتر آخوندی، بحث ایمنی فردمحور نیست و باید NGOها وارد میدان شوند. باید بیشترین تلاش را برای تعامل با دولت و شورای شهر جدید نشان دهیم و شعارها را در حدی هر چند کوچک به عمل تبدیل کنیم. ما بیشتر علاقمندیم برای NGOها دستورالعمل‌هایی در مورد ایمنی تهیه شود. در واقع کنفرانس حاضر نباید فردمحور باشد و باید NGO محور باشد.

■ **مهندس احمد آل یاسین نیز عنوان کرد:** سندیکا همیشه منشا خیر و برکت و ایجاد تحول از لحاظ معنوی و فیزیکی بوده است. فرمایشات آقای غنی‌زاده دارای یک نکته اساسی بود و آن اینکه ما در کشورمان

متولی توسعه و چشم‌انداز توسعه نداریم. همه کارشناسان بخشی و تجویدی و انتزاعی به قضایا نگاه می‌کنند در حالی که مسائل ما متعدد و ابعاد بحران‌ها سنگین شده و حل و فصل بحران‌های کنونی از عهده هر دولتی از جمله دولت دوازدهم خارج است. پیکره پهن و فرم پرهزینه دولت کنونی قادر به نوسازی، بازسازی و ایجاد تغییر و تحول نیست. مهندس هنربخش به نکته‌ای اشاره کردند که مطلوب نظر من نیز هست و آن اینکه ما در کشور خود حزب و بنگاه‌های اقتصادی نداریم و بخش خصوصی که باید از بنیادهای مقتدر در برابر دولت باشد توان ایستادگی در برابر دولت را ندارد. به یاد دارم در دوره برنامه ۷ ساله دوم وقتی من از دانشکده فنی

بزرگ ما به ما یاد داد دلی که برای ایران نتپد همان بهتر که هرگز نتپد.

وی تصریح کرد: سندیکا با پرچمداری مهندس عطاردیان و با تشکیل صنعت احداث و نهادهای متمرکز سعی دارد قدرت مدنی به وجود آورد. ما به این قدرت مدنی اکتفا نمی‌کنیم و قدرتهای مشابه نیاز داریم که آنقدر مقتدر شوند که با دولت تعامل کنند. شنیدم آقای بروجردی رئیس کمیسیون امنیت ملی، وضعیت آب را بحرانی اعلام کرده است. ۱۴ سال قبل اولین کتاب بحران آب منتشر شد اما این کتاب و همه بیانیه‌ها به بایگانی رفت تا امروز بحران آب، بخواهد کشور ما را به سمت زوال و فرسودگی ببرد. بخشی‌نگری ما کافی نیست. کنفرانس نباید

فارغ‌التحصیل شدم و به فرایند توسعه کشور پیوستم ابوالحسن ابتهاج جمله‌ای با گلایه گفته بود مبنی بر اینکه «من می‌خواهم سد بسازم ولی یک مهندس ندارم.»

وی افزود: امروز ما ۱۹۰ نهاد علمی و تخصصی و ۲۲۰ دانشگاه و پژوهشکده و ۶۵ هزار استاد و ۴/۵ میلیون دانشجو و هزاران متخصص داریم ولی روزگار ما از آن دوران بدتر شده است. پس نقش این دانشمندان و تحصیل‌کرده‌ها چیست؟ آیا دولت مقصر است که اینها وارد عرصه نمی‌شوند یا خود آنها هستند که به علت کم‌کاری و عدم تجمع و مشارکت نمی‌گذارند کشور به جایی برسد. امروز از دولت قطع امید کامل شده است. دانشگاهیان باید از فارغ‌التحصیل کردن دست بردارند و انسان توسعه‌گرتربیت کنند که دلش برای ایران بسوزد همانطور که معلم

تجربیدی باشد، باید همراه با چشم‌انداز و آمایش سرزمین باشد. امیدوارم دانشگاهیان ما به خود آیند و به طور فعال وارد عرصه شوند و به کمک نخبه‌ها نهادهای مدنی را تربیت و با تعامل، به کمک دولت بروند.

■ **محمود جام‌ساز، اقتصاددان حاضر در این جلسه نیز عنوان کرد:** کنفرانس‌ها، سمینارها و گردهمایی‌های مختلف که در زمینه‌های مختلف از جانب دولت و نهادهای خصوصی برپا شده، فی‌الواقع به بیانیه ختم شده که در آرشيوها قرار گرفته و از اندیشه به حوزه عمل وارد نشده است. صحبت‌های آقای آخوندی، مرا یاد مسئله‌ای در اتاق بازرگانی تبریز انداخت. در جلسه‌ای آقای وزیر صحبت کردند و تمام مسائل و مشکلات بخش خصوصی را بهتر از بخش

خصوصی مطرح کردند. و بعد بدون نتیجه درصدد خداحافظی بودند که یکی از اعضای پانل گفت کجا می‌روید، مردم از شما سؤال دارند. با شروع سؤال‌ها من گفتم آقای وزیر یک لحظه در پشت میز بنشینید و مسائل را از دید وزیر ببینید نه از دید کارآفرین و بخش خصوصی، و راهکار ارائه دهید. بخش خصوصی در همه زمینه‌ها حاضر به همکاری با شما است.

وی افزود: متأسفانه ساختار اقتصادی ما یک ساختار اقتصادی دولتی، نفتی، رانتی، سرمایه‌داری و ایدئولوژیک است. این نظام هیچ وقت بر اساس اصول علمی و دانش بنیان در زمینه اقتصاد حرکت نکرده و همواره هسته‌های قدرتی وجود داشته‌اند و رانت‌ها به قدرت مرکزی متصل بودند که

مسئله ایمن‌سازی در ریسک مطرح نیست در همه جنبه‌های اقتصادی مطرح است. در زمانی که انقلاب صنعتی شروع شد و ماشین وارد چرخه حیات مردم شد، وجود ماشین علاوه بر این که باعث تسریع پیشرفت انسان‌ها در زمینه‌های مختلف شد باعث به وجود آمدن فضایی شد که اکوسیستم جهان را تغییر داد. از همان زمان به فکر پیشگیری افتادند که چگونه رابطه بین ساخت و ساز و ایمنی و اکوسیستم فراهم کنند. در اقتصاد سیستمی عرضه شده به نام HSE (سلامت، امنیت، محیط زیست، البته کیفیت و انصاف‌گرایی هم بعداً اضافه شد) که مطالعه موارد آن مطالعه جامعی است و با بررسی ارتباط عوامل می‌توان بهترین نتیجه را در ساخت و ساز و اقتصاد کسب کرد. در

ایران به این مسئله توجه نشده هرچند در سال ۹۸ وزارت تعاون و کار و امور اجتماعی مدیریت کلی برای عهده‌داری مسئله ایمنی کار و محیط زیست تشکیل داد که متولی باشد. در ایران حوادث ناشی از کار حدود ۵۰ درصد بالاتر از حوادث ناشی از کار در کل کشورها است. طبق آمار وزارت کار ۳۵ درصد حوادث ناشی از کارهای ساختمانی است و ۲۰ هزار نفر در اثر حوادث از بین می‌روند که ۱۵ هزار نفر مربوط به امور ساختمان هستند که دلایل زیادی دارد اما به طور کلی مسئله ایمن‌سازی و محیط زیست و مدیریت ریسک باید سرلوحه فعالیت شرکت‌های ساختمانی و تاسیساتی و صنعتی و NGOها باشد. به دولت امیدی نیست و دولت آنقدر مشکل و تضاد دارد که حل تضادهای درون خود آن هنری است. ضمن اینکه از لحاظ شرایط مالی ما در وضعیت بدی قرار گرفته‌ایم. درآمدهای ارزی ما کاهش یافته و دولت بسیار حجیم شده و حدود ۳/۵ میلیون نفر کارمند دارد و تقریباً تمام بودجه عمومی صرف پرداخت حقوق این خانواده بزرگ می‌شود. در حالی که ۱۰ هزار میلیارد برای بودجه عمرانی گذاشته شده است. جالب اینکه حوادث ناشی از کار حدود ۳۰ هزار میلیارد تومان هزینه روی دست دولت و جامعه می‌گذارد.

وی تأکید کرد: چقدر باید کار کنیم که محیط ساخت و ساز بر اساس یک روش علمی پیش ببریم که به محیط زیست لطمه وارد نشود، و ایمنی کارکنان و ایمنی بعد از ساخت حفظ شود. در ایران مسائل معضل‌آفرین زیادی از جمله وجود ساختمان‌های نایمن داریم. باید جامعه مدنی تقویت شود. تا زمانیکه جامعه مدنی از حیث قدرت با دولت متعادل نشود دموکراسی در این کشور رشد نمی‌یابد. باید تقویت جامعه مدنی سرلوحه فعالیت بخش خصوصی باشد.

■ **مهندس سعید کیانی** نیز عنوان کرد: با این تفاسیر باید دید نقطه آغاز کجاست؟ می‌توان بحث ایمنی را به شکل کلان با متغیرهایی مثل اقتصاد، فرهنگ و... بررسی کرد. بدون برطرف شدن نیازهای اولیه صحبت کردن درباره ایمنی و امنیت، کار سختی است، باید اساتیدی بنشینند و ببینید چه متغیرهایی

مهندس احمد آل یاسین:
همه کارشناسان بخشی و تجوییدی و انتزاعی به قضایا نگاه می‌کنند در حالی که مسائل ما متعدد و ابعاد بحران‌ها سنگین شده و حل و فصل بحران‌های کنونی از عهده هر دولتی از جمله دولت دوازدهم خارج است. بیکره پهن و فرم پرهزینه دولت کنونی قادر به نوسازی، بازسازی و ایجاد تغییر و تحول نیست.

در توزیع و تخصیص منابع دخالت مستقیم و غیرمستقیم داشته‌اند. کشور ما سرشار از منابع مختلف است که اگر این منابع به صورت بهینه تخصیص شود و به دست توانای مدیران فهیم و با تجربه اداره شود و دولت هم نقش کلاسیک خود را بازی کند آن زمان می‌شود گفت که ما ساختاری خواهیم داشت که زیرقیومیت دولت نیست و رقابت‌پذیر است و می‌تواند خلاقیت‌ها در بخش خصوصی را شکوفا کند و در سیستم رقابتی قیمت‌های عادلانه به فعالان اقتصادی علامت درست دهد.

جامساز افزود: ما این چنین سازمان و سیستمی را نداریم و همین مسئله مشکلات عدیده را در همه ابعاد به وجود آورد. تنها

باید عوض گردد که به سمت ایمنی برویم. وی افزود: طبق آخرین گزارش دانشگاه کمبریج از ۲۳ تهدیدی که شامل ۵ دسته است، تهران از نظر تهدید زلزله بین ۳۰۰ شهر دنیا مقام دوم را دارد. در کشور ما بیش از ۴۰ نوع تهدید طبیعی وجود دارد به نظر من ما ضعف قوانین و مقررات داریم و باید دید جامعه مدنی بدون قانون چگونه پیش می‌رود. بعضی جاها قانون هست اما ضعف دارد و گاه قانون داریم اما طرح اجرایی ندارد. ما سند توسعه بالادست قدرتمندی نداریم. آمریکا در بحث ایمنی و امنیت دارای سند ملی است که مبنای همه صحبت‌ها است.

وی یادآوری کرد: سازمان‌های مردم نهاد عموماً در مسائل فرهنگی و اجتماعی تاثیر دارند تا مهندسی و می‌توانیم از آنها در مسائل فرهنگی کمک بگیریم. جایگاه نهادهای شهری هم مهم است ما سازمان مدیریت بحران شهرداری، پدافند غیرعامل، هلال احمر و... داریم که همه آنها در بحران‌ها وارد می‌شوند بدون آنکه نقش و جایگاه آنها مشخص باشد. بحث اندرکنش زیرساخت‌ها هم مهم است. به عنوان مثال هنگام قطع برق اهواز، تصفیه‌خانه شهر هم از کار افتاد. به مرور زمان در شهرها پیچیدگی زیاد شده است. موضوع روز دنیا اندرکنش زیرساخت‌ها است که باید جزو محورهای کنفرانس دیده شود.

■ در ادامه این جلسه **مهندس مهدی میرزایی به عنوان مهندس مشاور سمت با** سؤال در این باره که چرا بحث امنیت از این کنفرانس حذف شد، عنوان کرد: اکثر اساتید، نیمه خالی لیوان را دیدند. به نظر من ما باید آغازگر حرکت باشیم که قطعاً تاثیر می‌گذارد. ما در چند سال گذشته درباره ایمنی و مدیریت ریسک پیشرفت داشته‌ایم. متأسفانه صحبت از ایمنی همیشه با هزینه اقتصادی مترادف شده است در حالی که می‌توان با هزینه کم و استفاده بهینه از زیرساخت‌ها در زمان بحران موفق‌تر باشیم. بحث هزینه-فایده مهم است. ما حتی می‌توانیم اماکن را برای استفاده چند منظوره‌سازی کنیم.

■ **مهندس غنی‌زاده** طی یک جمع‌بندی از گفتگوهای مطرح شده عنوان کرد: در سه مقطع مرداد، بهمن و مرداد سال آینده

کنفرانس برگزار خواهد شد و اولین مورد آن برای طرح موضوع است. برای حل نارسایی‌ها یکی از اهداف ما در کنفرانس تضارب آرا و توانمندسازی بخش خصوصی است. به نظر من نقطه آغاز ما در زمینه ایمنی برگزاری همین کنفرانس‌ها است. تهدیدهای خاص ایران نیز قابل بررسی است. متأسفانه ما متولی تعریف نکرده‌ایم، ظاهراً متولی‌ها گوناگونند اما هیچ کدام از آنها وظیفه خود را نمی‌دانند. رویکرد دولت به تمام این مسائل هزینه محور است و کمتر به فکر نتایج هستند. البته قابل ذکر است که ما بدون امنیت، ایمنی هم نخواهیم داشت ولی این موضوع در ابعاد کنفرانس فعلی نمی‌گنجد.

■ **مهندس آل یاسین** نیز عنوان کرد: درباره نقطه آغاز اقدام صحبت شد. سوابق تاریخی جهان نشان می‌دهد در هیچ کشوری توسعه اتفاقی نیست و اگر کشوری توسعه یافته بر اساس اراده حاکمیت بوده که با خرد جمعی و عقلانیت و حضور نخبه‌ها پشتیبانی شده است. به توسعه مالزی، سنگاپور و کره جنوبی -که از ما عقب بود- نگاه کنید. آغاز توسعه از حاکمیت است اما تقویت نهادهای مدنی برای وادار کردن حاکمیت برای پذیرفتن آغاز توسعه است. توسعه اراده قاهر حاکمیت می‌خواهد که در کشور ما وجود ندارد. متأسفانه ما قانون مدار و قاعده‌مند نیستیم. ما برای تمام کارها قانون داریم ولی آنها را اجرا نمی‌کنیم. پنج

مهندس عطاردیان:

در حال حاضر مسئله توسعه پایدار در دنیا مطرح است و سازمان ملل برای سال‌های ۲۰۱۵-۲۰۳۰ سندی را با ۱۷ بند تصویب کرده که همه بندها در جهت توسعه پایدار است. در این سند به بخش خصوصی هم اشاره شده است. به سهم خودمان تلاش زیادی برای قدرتمند کردن بخش خصوصی مخصوصاً از لحاظ اقتصادی کرده‌ایم اما برخی نمی‌گذارند بخش خصوصی فعال شود

برنامه توسعه تصویب شده که هیچ کدام از آنها اجرا نشده و موفق نبوده است. امسال بدترین برنامه توسعه به نام برنامه ششم به مجلس رفته است. من ۵۰ سال است برنامه‌های توسعه را رصد می‌کنم و متأسفم که برنامه توسعه ششم بدترین برنامه توسعه است.

■ در ادامه **مهندس عطاردیان** نیز عنوان کرد: نمی‌دانم نقطه آغاز کجاست چون چیزهایی می‌بینم که مرا از فکر کردن به نقطه آغاز باز می‌دارد. در شرایطی که کشورهای منطقه ناامن هستند قدم اول این است که جلوی تبدیل شدن ایران به سوریه را بگیریم و در این شرایط بحث ایمنی اولویت ندارد. مردم ما به دیوان سالاری عادت کرده‌اند و با وجود هزینه فراوان برای انقلاب دوباره به سمت دیوان سالاری رفتند. در این وضعیت برپایی کنفرانس یا برپانکردن آن هر کدام مزایا و معایبی دارد. به عنوان مثال بدون برگزاری این کنفرانس‌ها چگونه صدای خود را به گوش دیگران برسانیم.

وی افزود: در حال حاضر مسئله توسعه پایدار در دنیا مطرح است و سازمان ملل برای سال‌های ۲۰۱۵-۲۰۳۰ سندی را با ۱۷ بند تصویب کرده که همه بندها در جهت توسعه پایدار است. در این سند به بخش خصوصی هم اشاره شده است. به سهم خودمان تلاش زیادی برای قدرتمند کردن بخش خصوصی مخصوصاً از لحاظ اقتصادی کرده‌ایم اما برخی نمی‌گذارند بخش خصوصی فعال شود در حالی که چاره‌ای جز فعال کردن بخش خصوصی وجود ندارد.

وی در ادامه با تشریح اهداف و نحوه شکل‌گیری گروه بین‌المللی اقتصادی کارآفرینان سهامی عام و اقدامات بخش خصوصی درباره مذاکره با دولت در باب مسائل مهمی چون امنیت منطقه‌ای، حاشیه‌نشینی‌ها و نقش آفرینی بخش خصوصی در برطرف کردن مسائل و مشکلات اقتصادی عنوان کرد: در شرایط کنونی که هزینه زیادی برای حفظ امنیت می‌شود و دست دولت را در ایفای نقش اقتصادی خود بسته است می‌توان از بخش خصوصی برای فعال کردن اقتصاد کشور سود جست.

■ **خانم دکتر سپیده شفايي عضو انجمن**

صنفي مهندسان مشاور معمار و شهرساز
نيز عنوان کرد: در واقع نقطه آغاز مهم نیست بلکه اهمیت اصلی در این است که ما از کجا شروع کنیم. اقدام یا کوتاه مدت است یا بلند مدت. فرهنگ سازی و تشکیل جامعه مدنی و پایداری اقدامات بلند مدت است. تاب آوری و ایمن سازی کوتاه مدت هستند. البته اجرایی شدن این اقدامات بحث جداگانه‌ای است. به نظر من کارهای زیادی در حوزه ایمنی صورت گرفته اما باید باید آسیب شناسی شود که چرا همه چیز وجود دارد و در عین حال هیچ چیز وجود ندارد. آیا اطلاعات انباشته، و یکسان سازی شده است؟ تا اطلاعات جامع نداشته باشیم نمی‌توانیم راهکار ارائه دهیم.

مشکل نداشتن سند یا قانون نیست بلکه عملکرد است. به نظر من نقطه آغاز ایجاد قانونمندی و قاعده مندی است. اگر سندها به اجرا نمی‌رسند به دلیل بروکرات بودن ما و نداشتن سیستم مدیریت پایداری است. اگر سیستم به جای فرد کار کند ما نمی‌توانیم فرمایشی و سلیقه‌ای کار کنیم. یک طرح عمرانی نشان دهید که از دل مردم یا طرح تفصیلی بیرون آمده باشد، طرحها همه تحکمی بوده‌اند. گفته شد ساختارها وجود دارند اما ساختارها بی‌خاصیت شده‌اند و فقط شکل ظاهری دارند. در کشوری که آشفتگی زیاد شده، باید کار بلند مدت صورت گیرد. ما حزب نداریم و راه چاره در نهادهای مدنی

است که باید گردهم آیند، و این کار را بارها و بارها تکرار کنند تا به نتیجه مطلوب برسند.

■ **مهندس اصغر جلال زاده** رئیس انجمن مهندسی ارزش ایران نیز عنوان کرد: متأسفانه امروز جان‌ها بی‌ارزش شده‌اند و خردورزی بسیار کند شده و خردورزان در تصمیم‌ها نقش کم‌رنگی دارند. امیدواریم نقطه آغاز، ایجاد حساسیت و حرکت خردورزانه باشد و NGOها فعال شوند و ما جامعه‌ای خوشبخت با مردمی حساس داشته باشیم. با مردمی که خصلت مرده‌ها را داشته باشند و فاقد حرکت باشند توسعه محقق نمی‌شود. کنفرانس باید بتواند در NGOها و توده مردم ایجاد حرکت کند.

وی افزود: درباره عنوان کنفرانس باید دید شهرهای ما را چه ریسک‌ها، تهدیدها و آفت‌هایی را در بر گرفته است و چه فرصت‌هایی در آنها وجود دارد که مورد غفلت واقع شده است. در حالی که سیل و زلزله در هر سال چند ده هزار نفر را از بین می‌برد ما حساسیت بیشتری روی آتش‌سوزی نشان می‌دهیم. در ایران سدهای زیادی با دوره بازگشت سیل هزار ساله وجود دارد در حالی که از ۱۹۸۰ دنیا به این نتیجه رسیده که دوره بازگشت سیل باید ۱۰ هزار ساله باشد. در کالیفرنیا سدها را برای زلزله و سیل بهسازی می‌کنند و سدی با دوره بازگشت سیل هزار ساله را تخریب و از نو طراحی می‌کنند.

وی افزود: آتش‌سوزی‌ها در تمام طول تاریخ به اندازه یک زلزله ویرانگر تلفات نداشته است. این در حالی است که با وقوع یک زلزله در تهران تمام راه‌های فرار ما مسدود می‌شود و ما در این باره مدیریت ریسک (پیشگیری) و مدیریت بحران (علاج بخشی) نداشته‌ایم.

وی در پایان تأکید کرد باید از همه پیمانکاران بخواهیم تجربه خود را درباره مدیریت ریسک در کارگاه‌ها مستندسازی کنند. ما مستندسازی مطلوبی برای برنامه‌ریزی و اولویت‌بندی مخاطرات نداریم. مهندسی ارزش هم به این نکته اشاره دارد یعنی اهم فی‌الاهم.

■ **محمود جامساز** نیز تأکید کرد: مدیریت

محمود جامساز:

مدیریت ریسک بخشی از دانش پروژه است یعنی اگر پروژه‌ای را بدون مطالعه ریسک انجام دهید با شکست مواجه می‌شوید. همواره مطالعه ریسک و تعیین نرخ آن از مراحل اصلی انجام پروژه است، امری که متأسفانه در شهرداری‌ها رعایت نمی‌شود و خود شهرداری‌ها به عدم امنیت شهرها دامن می‌زنند.

ما و دولت دچار پراکنده کاری هستیم. آقای دکتر آخوندی حرف‌های درستی می‌زند اما به تهنایی قادر به ایجاد تغییر نیست چرا که در بدنه سیستم قرار دارد.

وی افزود: حدود ۲۳۹ نفر شهرداری پاریس را اداره می‌کنند و ۷۵ هزار نفر شهرداری تهران را، آن وقت ما از چابک‌سازی دولت و نهادها و تولی‌گری و تصدی‌گری حرف می‌زنیم. همه ما حرف‌های خوبی بلدیم اما حتی استفاده از ظرفیت‌های قانونی و دفاع از حقوق خود را نمی‌دانیم. آنچه فعلاً وظیفه ما است آسیب‌شناسی این مسائل است.

■ **مهندس آل یاسین** نیز عنوان کرد: به سند پدافند ملی اشاره شد ما ۵۳ فقره سند از این دست داریم که هیچ کدام اجرا نشده‌اند.

ریسک دو عنصر اصلی دارد شامل تخمین (شامل شناسایی و ارزیابی و اولویت بندی) و کنترل (شامل برنامه ریزی ریسک، انجام و نظارت بر آن). مدیریت ریسک اصولاً مدیریت نااطمینانی است. مدیریت ریسک بخشی از دانش پروژه است یعنی اگر پروژه‌ای را بدون مطالعه ریسک انجام دهید با شکست مواجه می‌شوید. همواره مطالعه ریسک و تعیین نرخ آن از مراحل اصلی انجام پروژه است، امری که متأسفانه در شهرداری‌ها رعایت نمی‌شود و خود شهرداری‌ها به عدم امنیت شهرها دامن می‌زنند.

■ بعد از تاکید مهندس هنربخش بر این نکته که ما نمی‌توانیم به آیندگان بگوییم ما گفتیم و دولت اجرا نکرد چرا که آنها از ما می‌پرسند شما چه کردید؟

دکتر مرتضی زاهدی عضو هیات موسس انجمن مهندسان محاسب ایران نیز تاکید کرد: نمی‌توان دولت را تنها گذاشت. NGOها باید با تکرار مداوم مطالبات خود را پیگیری کنند. باید آگاهی و مطالبه‌گری در مردم ایجاد شود. و حتی می‌توان نظارت بر ایمنی شهرها را به NGOها سپرد.

■ پس از پایان بخش اول میزگرد، بخش بعدی میزگرد با عنوان نهایی نمودن سرفصل‌ها آغاز گشت که پیش از تعیین نهایی آنها خانم دکتر شفایی، آقای مهندس جلال زاده، آقای مهندس حاجی اشرفی، مهندس نادرزاده به بیان نظرات خود پرداختند که شامل مباحث مختلفی از جمله تاکید روی لزوم فرهنگ سازی در رابطه با ایمنی و پایداری در درازمدت با تشکیل کمپین‌های مردمی و کمک نهادهای مدنی، بررسی شرایط تاب‌آوری و ایمن‌سازی شهری که در شرایط موجود و پیشنهاد شرایط مطلوب با رویکردهای مختلف بود، لزوم استفاده از ظرفیت‌های قانونی و تهیه گزارشات و اتاقهای فکر، اضافه کردن خردورزی به کنفرانس با مبانی علمی و تکرار خروجی شامل انجمن‌های دانش محور، نهادهای تصمیم‌ساز و تصمیم‌گیر، نهادهای اجرایی، لزوم حساس کردن مردم به موضوع ایمنی

و تاب‌آوری با تفهیم وضع موجود و وضع مطلوب و مباحث تاب‌آوری و پایداری شهرها، لزوم مستندسازی ریسک‌هایی که در کارگاه‌های بزرگ رخ داده است با استعلام از بنگاه‌ها و شرکت‌های اجرائی و تشکل‌ها، اولویت بندی مخاطرات، عدم اطمینان، ریسک و... آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و غیرکلاسیک برای توسعه فرهنگی و استفاده از رسانه‌های دولتی و خصوصی محلی و سراسری، پیشنهاد وجود یک پانل ویژه برای پلاسکو در صورتیکه زلزله، سیل، ترافیک، هوا و... بود.

پس از بحث و تبادل نظر بین حاضرین، تصمیماتی اتخاذ شد از جمله اینکه، عنوان قبلی کنفرانس «ایمن سازی و

مدیریت ریسک» تثبیت گشت. عنوان شد کنفرانس باید هدفمند، کاربردی و کمیته‌های پیگیری بعدی را به همراه داشته باشد. کنفرانس‌های سه‌گانه اهداف مشخص و پیوسته داشته باشند. در زمینه بسترسازی، کنفرانس نتیجه در workshop‌های زیادی باشد. اهداف کنفرانس نیز جذب مخاطبان مردمی و تشریح اهمیت موضوع برای مردم باشد. پانل‌های پیشنهادی کنفرانس شامل وضع موجود کلانشهرها و ابر شهر تهران، مدیریت، زیرساخت‌ها، قانون، مردم و شهرنشینان، وضع مطلوب شهری (نگاهی به تجربه پلاسکو)، الزامات قانون و مدیریت ریسک، شناخت ساختار کارا

باشد. سرفصل‌های کنفرانس شامل بررسی شرایط تاب‌آوری شهری و ایمنی با تحلیل وضعیت موجود و وضعیت مطلوب (مربوط به پانل ۱)، برنامه‌های توسعه‌ای مدیریت ریسک در پایداری شهرها (مربوط به پانل ۴) ساختار کارا در مدیریت ریسک و مدیریت بحران (مربوط به پانل ۴)، نقش تشکل‌های جامعه مدنی و مشارکت عمومی در ایمن‌سازی (مربوط به پانل ۲)، تدابیر زیست محیطی در شهرها (مربوط به پانل ۳)، نقش بیمه و سیاست‌های اقتصادی در مدیریت ریسک (مربوط به پانل ۴)، الزامات قانونی نظیر مقررات ملی ساختمان در تاب‌آوری شهرها و ایمن‌سازی ساختمان‌ها و چگونگی اجرای آن (مربوط به پانل ۳) باشد.

مهندس هنربخش:
ما نمی‌توانیم به آیندگان
بگوییم ما گفتیم
و دولت اجرا نکرد چرا که
آنها از ما می‌پرسند
شما چه کردید؟

دکتر مرتضی زاهدی:
نمی‌توان دولت را تنها گذاشت
NGOها باید مطالبات خود را
پیگیری کنند.
باید آگاهی و مطالبه‌گری
در مردم ایجاد شود.

موافقت نامه همکاری کانون عالی انجمن های صنفی کارفرمایی ایران با وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

در اجرای سیاست های وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مبنی بر ترویج، توسعه و تقویت تشکل های کارفرمایی و کارگری و همچنین به منظور هم افزایی توانمندی های تشکل های صنفی کارفرمایی در جهت رفع مشکلات صنفی مرتبط با حوزه روابط کار و همکاری گسترده تر این تشکل ها با یکدیگر این توافق نامه منعقد شده مابین معاونت محترم روابط کار و کانون عالی انجمن های صنفی کارفرمایی ایران در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۴ به امضای طرفین رسیده است که جهت اطلاع در ادامه، تصویر آن تقدیم می شود:

شماره: ۴۲۳۴۱
تاریخ: ۱۳۹۵/۱۲/۰۹
پرست:

بسمتعالی
جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
معاونت روابط کار

ایران کل محترم تعاون، کار و رفاه اجتماعی سراسر کشور
سلام علیکم

احتراماً، به پیوست توافق نامه منعقد شده مابین معاون محترم روابط کار و کانون عالی انجمن های صنفی کارفرمایی ایران که در تاریخ ۹۵/۱۲/۴ به امضای طرفین رسیده است، جهت اطلاع و اقدام لازم ارسال می گردد.

فرزاد گرامی
مدیرکل سلسله انجمن های کارگری و کارفرمایان

رونوشت:

- برادر گرامی جناب آقای مهندس مشیریان مقام محترم معاونت روابط کار جهت استحضار
برادر گرامی جناب آقای مهندس خلیلی عرقی رئیس محترم هیات مدیره کانون عالی انجمن های صنفی کارفرمایی ایران جهت استحضار

تهران - خیابان آزادی - جنبش بهبودی - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی - کمپوست ۱ ۱۳۵۷۹۹۶۸۶۱
Website : www.mcls.gov.ir Email : info@mcls.gov.ir

توافق نامه

۲۳۴۱۰۲
۳۵.۷۳۰۴

۱- مقدمه:

در اجرای سیاست های وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مبنی بر ترویج، توسعه و تقویت تشکلات های کارفرمایی و کارگری و همچنین به منظور هم افزایی توانمندی های تشکلات های صنفی کارفرمایی در رفع مشکلات صنفی مرتبط با " حوزه روابط کار" و همکاری گسترده تر این تشکلات ها با یکدیگر این تفاهم نامه بین معاونت روابط کار وزارت و کانون عالی منعمه می گردد.

۲- موضوع:

نظارت کانون عالی انجمن های صنفی کارفرمایی ایران بر کلیه مراحل تشکیل و برگزاری مجامع عمومی موسس، عادی و فوق العاده انجمن های صنفی کارفرمایی و کانون های مربوط با رعایت ماده (۱۳) قانون کار، آیین نامه و دستورالعمل های مربوط.

نوعه مجامع منظور از نظارت، همکاری و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در برگزاری اینگونه مجامع خواهد بود. در عین حال این نظارت، مانع از نظارت عالی وزارت بر کلیه مراحل تشکیل انجمن های صنفی و کانون های مربوط نخواهد بود.

۳- تعاریف:

الف) وزارت: منظور وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است.

ب) اداره کل: منظور اداره کل سازمانهای کارگری و کارفرمایی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی می باشد.

ج) اداره کل اجرایی: منظور اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان محل تشکیل تشکلات موضوع نظارت می باشد.

د) کانون عالی: منظور کانون عالی انجمن های صنفی کارفرمایی ایران است.

و) کانون استانی: منظور کانون انجمن های صنفی کارفرمایی استان است.

ه) دوره همکاری: منظور مدت زمان اعتبار این توافق نامه است.

۴- اداره کل و ادارات کل اجرایی در چارچوب توافق نامه همکاری لازم را با کانون عالی در استان ها معمول می نمایند لیکن اجرای موضوع توافق نامه توسط کانون عالی در استانها مانع نظارت اداره کل و ادارات کل اجرایی نبوده و ادارات کل اجرایی می توانند به منظور نظارت عالی بر حسن جریان امور در هر مورد که تشخیص دهند به مجامع عمومی مورد اشاره در این توافق نامه نمایند اجراء نمایند.

۳- کانون عالی و کانون کارفرمایی استانی موافقت پس از برگزاری مجامع عمومی مورد اشاره در این توافق نامه، مدارک لازم را جهت ثبت مصوبات مجمع عمومی حسب مورد به اداره کل یا ادارات کل اجرایی ارسال نمایند.

۴- کانون عالی به منظور اتخاذ رویه یکسان در خصوص اجرای موضوع توافق نامه، فرایند زمانبندی شده چگونگی نظارت بر انجام مجامع و انتخابات موضوع توافق نامه را به صورت یک دستورالعمل تهیه و پس از تایید اداره کل به تشکلات های موضوع ماده ۳ این توافق نامه اعلام می نماید.

۵- پس از اتمام و ابلاغ این توافق نامه، کانون عالی، فهرستی مکتوب از تشکلات های موضوع این توافق نامه را برای اجرا به تدریج به اداره کل و ادارات کل اجرایی اعلام خواهد کرد لیکن تا زمان اعلام فهرست کامل آنها، ادارات کل اجرایی به شکل سابق، مستقیماً وظایف مرتبط را خدشه دار نخواهند بود.

۵- نسخ توافق نامه:

۶- در صورت اثبات تخلف عملکرد کانون های استانی در خصوص موضوع توافق نامه، کانون عالی حداکثر ظرف ۳۰ روز نسبت به رفع مشکلات اقدام لازم را خواهد نمود.

ماده ۷- نظارت بر اجرای توافقنامه با اداره کل است که با هماهنگی کانون عالی انجام می گیرد. چنانچه عملکرد کانون عالی در اجرای موضوع توافق نامه حسب مقررات قانونی و آیین نامه های ذی ربط به درستی انجام نشده باشد یا به دلایل قانونی منجر به تحقق اهداف توافق نامه نگردد، اداره کل ضمن اخطار کتبی به کانون عالی مراتب را به معاونت روابط کار اعلام می نماید. معاونت روابط نیز می تواند پس از بررسی، اذیت و تأیید، نسبت به نسخ توافق نامه اقدام لازم معمول نماید.

۲- نحوه اجرای توافق نامه:

۲۳۴۱۰۲
۳۵.۷۳۰۴

ماده ۱- به موجب این توافق نامه، وزارت و آیین نامه های مربوطه، انجام اقدامات موضوع بند ۲ توافق نامه را به کانون عالی واگذار می نماید.

نوعه ۱- کانون عالی اقدامات موضوع توافق نامه را در سطوح کانون های کارفرمایی استان، کانون های حرفه یا صنعت خاص استانی یا سراسری و انجمن های صنفی یا حوزه فعالیت سراسر کشور را رأساً انجام می دهد و در خصوص سایر تشکلات های کارفرمایی استانی، مورد مورد نظر را به کانون های استانی تفویض می نماید.

نوعه ۲- کانون عالی موظف است برای تأسیس انجمن های صنفی و کانون های مربوط که قبلاً در وزارت به ثبت نرسیده است، قبل از هر اقدامی، نظر وزارت را مبنی بر بلا مانع بودن تأسیس آن انجمن به صورت مکتوب دریافت نموده و سپس نسبت به انجام تشریفات قانونی برای تشکیل، اقدام و نتیجه را به وزارت برای ایت منعکس نماید.

نوعه ۳- متقاضیان تأسیس این تشکلات ها حسب مورد، درخواست خود را برای تشکیل انجمن صنفی یا کانون های مربوط تسلیم کانون عالی یا کانون های استانی می نمایند. در هر حال تشکلات های متقاضی باید تصویر نامه خود را به وزارت نیز ارسال نمایند.

نوعه ۴- به منظور جلب همکاری تشکلهای کارفرمایی استان در اجرای موضوع توافق نامه، ادارات کل اجرایی بنا به درخواست کانون های استان همکاری لازم در راستای اطلاع رسانی (نوآورد مذکور) می نمایند.

نوعه ۵- کانون عالی و کانون های استانی موظف به پاسخگویی به تقاضای تأسیس و برگزاری مجامع عمومی بوده و نمی توانند به صورت سلیبه ای از تشکیل تشکلات یا برگزاری مجامع عمومی آنان جلوگیری نمایند.

نوعه ۶- کانون عالی ضمن پذیرش مسئولیت خود و کانون های استانی، بر انجام تعهدات قانونی کانون های استانی در راستای اجرای دقیق قانون و مقررات مربوط به موضوع توافق نامه نظارت کرده و پاسخگو خواهد بود.

۶- سایر مقررات:

ماده ۸- کانون عالی و کانون های استانی در اجرای این توافقنامه و در ازای خدماتی که ارائه می دهند، هیچگونه وجهی دریافت نمی نمایند.

ماده ۹- اداره کل و کانون عالی بطور مشترک برنامه ریزی جامع در خصوص ترویج و آموزش تشکلات های کارفرمایی و همچنین تسهیل در فرآیند گفتگوهای اجتماعی مربوط را بعمل می آورند.

ماده ۱۰- نظارت بر انجام و تشکیل مجامع کانون عالی با اداره کل می باشد.

ماده ۱۱- نماینده معرفی شده از سوی کانون عالی، برای نظارت بر برگزاری مجامع عمومی تشکلات های کارفرمایی نباید عضو تشکلات مورد نظارت باشد.

ماده ۱۲- در صورت بروز اختلاف در اجرای مفاد این توافق نامه بین کانون عالی و اداره کل اجرایی، نظر اداره کل و در صورت بروز اختلاف بین اداره کل و کانون عالی، نظر معاونت روابط کار ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۱۳- در صورت بروز اختلاف بین تشکلهای استانی و کانون استانی در مورد اجرای این توافق نامه، مرجع رسیدگی اداره کل اجرایی می باشد و در صورت اختلاف بین کانون عالی و کانون های استانی و کانون های سراسری حرفه یا صنعت خاص و انجمن های صنفی یا حوزه فعالیت سراسر کشور مرجع رسیدگی اداره کل می باشد.

۷- مدت توافق نامه:

مدت اعتبار و اجرای این توافقنامه سه سال شمسی از تاریخ امضاء می باشد و با توافق طرفین قابل تمدید است.

رئیس هیات مدیره کانون عالی انجمن های صنفی کارفرمایی
رئیس هیات مدیره کانون عالی انجمن های صنفی کارفرمایی

Date: ۹۵/۱۲/۱
No: ۹۵/۱۲۰۷۷
Att: ۳/۳

شرکت ساختمانی توان شرق

TAVAN SHARGH CO.

انجمن شرکتهای ساختمانی

دبیر محترم - جناب آقای مهندس دادمان

موضوع: طبقه بندی زمین

با احترام، عطف به نامه شماره ۴۷۲۸۶-۹۲ مورخ ۹۲/۵/۱ آن انجمن محترم (تصویر به پیوست تقدیم میباشد) متأسفانه کارفرما و مشاور پروژه اصرار بر سخت بودن زمین داشته و درخواست های مکرر این شرکت جهت ارجاع مورد اختلاف با استناد به ماده ۵۳ شرایط عمومی پیمان به کارشناس مرضی الطرفین بدون اقدام از سوی کارفرما باقی مانده است.

در نهایت مشاور پروژه از سازمان مدیریت استعلامی اخذ نموده که نظر کلی ایشان در بند یک نامه شماره ۵۸۸۷۴۲ مورخ ۹۵/۴/۶ درج گردیده است.

حال سوال اینجاست:

- ۱- آیا بدون در نظر گرفتن راندمان نفرات و ماشین آلات و با توجه به اینکه زمین با آب گرفتن و استفاده از چکش برقی سنگین به صورت دستی برداشت گردیده چگونه میتوان طبقه بندی سخت برای آن در نظر گرفت؟
- ۲- در صورت مثبت بودن جواب بند یک پس تفاوت همین زمین قبل از کوبیده شدن با تراکم ۹۵٪ با اکنون که با تراکم ۹۵٪ ماشینی (غلطک ۱۰۰ تن) کوبیده شده چیست؟
- ۳- در صورتیکه حقی شامل این شرکت میباشد راهکار احقاق حق با توجه به استنکاف کارفرما چیست؟

با تشکر

شرکت ساختمانی توان شرق

سعید اعتباریان - مدیر عامل

سندیکاى شرتسای ساختمانی ایران

تاسیس: ۱۳۲۶

تاریخ: ۹۵/۱۲/۱۶

شماره: ۹۵-۵۵۲۲۵

شماره ثبت: ۹۴

«به نام خدا»

جناب آقای مهندس غلامحسین حمزه مصطفوی
ریاست محترم امور نظام فنی اجرائی - سازمان برنامه و بودجه
موضوع: طبقه بندی نوع زمین

پس از سلام

به پیوست تصویر نامه شماره ۹۵/۱۲۰۷۷ مورخ ۹۵/۱۲/۱ شرکت ساختمانی توان شرق درارتباط با تعیین طبقه بندی نوع زمین در پروژه تکمیل عملیات اجرائی پروژه محوطه سازی مرکز فرهنگی دفاع مقدس سمنان ارسال و به استحضار

می رساند،

شرکت ساختمانی توان شرق اظهار می دارد:

۱- جهت تعیین طبقه بندی نوع زمین در پروژه آن شرکت به لحاظ وجود اختلاف نظر، درخواست ارجاع مورد اختلاف به استناد ماده ۵۳ شرایط عمومی پیمان به کارشناس مرضی الطرفین از طرف مشاور و کارفرما بدون اقدام باقی مانده است.

۲- در خاکبرداری انجام شده، بدون توجه به راندمان نفرات و ماشین آلات و با توجه به اینکه زمین با آب گرفتن و استفاده از چکش برقی سنگین به صورت دستی برداشت گردیده است منظور نمودن طبقه بندی سخت مطابق شرایط واقعی زمین نیست.

با بررسی بعمل آمده، به نظر این سندیکا طبقه بندی زمین با توجه به توضیحات مندرج در بندهای ۴ و ۵ مقدمه فصل های دوم و سوم فهرست بها به تناسب انجام عملیات خاکی بادست و ماشین و راندمان نفرات و ماشین آلات باتأیید مهندس مشاور و تصویب کارفرما انجام می شود.

در صورت عدم حصول به توافق، اقدام از طریق ماده ۵۳ شرایط عمومی پیمان راهکار قراردادی است. تقاضا دارد مقرر فرمایند در صورت تأیید، مراتب را جهت ابلاغ به شرکت ساختمانی توان شرق به این سندیکا اعلام نمایند.

با تقدیم احترام
بهمن دادمانی
دبیر

پیام آبادگران
تیر ماه ۱۳۹۶
شماره ۳۵۶

«بنام خدا»

**حضور گرامی جناب آقای دکتر محمد باقر نوبخت
ریاست محترم سازمان برنامه و بودجه کشور
موضوع: عدم رعایت قوانین جاری توسط مدیران اجرایی کشور**

پس از سلام

با استحضار می‌رساند، برخی از اعضای این سندیکا گزارش‌هایی در خصوص عدم رعایت قوانین جاری به توسط مدیران اجرایی کشور و در ارتباط با قراردادهای در دست انجام خود در طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای را به این سندیکا ارسال و با بیان برخی نارسائی و معضلات مطرح در قراردادهای خود درخواست و تأکید می‌نماید که تمهیداتی بعمل آید که قوانین و بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های صادره از سوی مراجع ذیربط به طور کامل رعایت شود تا روح عدالت در جامعه جاری گردد و با اشاره به این موضوع که تغییر در قوانین به توسط مجریان در مواقعی ایجاد نابسامانی و نارسائی در شرایط قراردادهای منعقد شده و نتایج مورد انتظار را دچار دگرگونی مینماید که بعضاً خسارت ناشی از آن برای طرفین قرارداد جبران‌ناپذیر می‌گردد، بدین منظور درخواست انجام اقدامات قانونی و قراردادی را می‌نمایند.

برخی موارد مطروحه در گزارش‌های دریافتی را به استحضار می‌رساند:

- ۱- بند "الف" ماده ۹ و ماده ۱۰ قانون برگزاری مناقصات که اصلی‌ترین ماده قانونی این بخشنامه است، کارفرما را مکلف می‌نماید، زمانی، طرحی را به مناقصه بگذارد که منابع مالی آن تأمین شده باشد. چگونه است پیمانکاران بخش خصوصی می‌بایست سالهای متممادی بابت مطالبات مسجل شده مربوط به کارهای انجام شده و در حال بهره‌برداری خود منتظر بمانند و در مقابل بابت بدهی‌های خود به بانکها و اشخاص حقیقی و حقوقی ناشی از اجرای همان پروژه بهره‌های آنچنانی پرداخت نمایند و پس از تحمل تبعات ناشی از اینگونه اقدامات که دارای خسارت‌های سنگین و غیرقابل پیش‌بینی است، راضی به دریافت اوراق وعده‌ای با تنزیل ۱۵٪ شده و در هیچ مرجعی نتوانند مظلومیت خود را مطرح و احقاق حق نمایند.
- ۲- ماده ۲۸ شرایط عمومی پیمان صراحت دارد که کارفرما متعهد است کارگاه را بلاعوض و بدون معارض تحویل نماید، لیکن کم نیست پروژه‌هایی که زمینهای معارض‌دار به پیمانکاران تحویل گردیده و رفع معارض آنها را به پیمانکار واگذار نمودند و برای صرف زمانهای از دست‌رفته و هزینه‌های جانبی تحمیل شده منبع پرداخت پیش‌بینی نگردیده است.
- ۳- ماده ۳۷ شرایط عمومی پیمان، مدت زمان لازم برای رسیدگی و پرداخت صورت‌وضعیت‌های موقت را مشخص نموده است در حالیکه در هیچ یک از پروژه‌های کشور این زمان‌بندی رعایت نشده و معمولاً در صورت وجود منابع مالی پرداختها با تأخیر انجام می‌گردد که نتیجه آن افزایش هزینه‌های بالاسری پروژه بوده که جبران آن در جایی پیش‌بینی نشده است. تنها دست‌آورد پیمانکار از این رهگذر اخذ تاییدیه تأخیرات مجاز می‌باشد که خاصیتی جز جلوگیری از جرایم تأخیر ندارد.

۴- ماده ۴۰ شرایط عمومی پیمان مدت زمان لازم جهت تهیه صورت وضعیت قطعی توسط پیمانکار، تأیید آن توسط مهندسین مشاور و پرداخت آن توسط کارفرما را حداکثر شش ماه تعیین نموده است در صورتیکه کمتر پروژه‌ای را می‌توان یافت صورت وضعیت قطعی آنها سالها در پیچ و خم اداری سازمانها سرگردان نباشد و کارفرماها به میل خود هر زمان که مصلحت بدانند به حسابها رسیدگی نموده و پیمانکار نیز راهی برای احقاق حق خود پیدا نکرده جز اینکه صبر ایوب پیشه نماید.

۵- ماده ۴۱ شرایط عمومی پیمان نحوه تحویل قطعی پروژه‌ها را تعیین و تبصره ۳ ذیل این ماده نیز تکلیف عدم اقدام به موقع کارفرما را مشخص نموده است لیکن این ماده قانونی نیز همانند مواد دیگر شرایط پیمان ضمانت اجرایی نداشته و تا زمانی که کارفرما تصمیم به صدور گواهی تحویل قطعی نگیرد دست پیمانکار به جایی بند نخواهد بود.

۶- قانون مالیات بر ارزش افزوده که سالهاست عملیاتی گردیده است به تعداد ماهها و شاید روزهای اجرایی، پیمانکاران و دیگر تولیدکنندگان کشور را دچار بحران نموده و با وجود اعتراضهای بیشمار گوش هیچ مسئولی بدهکار موضوع نگردید و کماکان تبعات خسارت الزام به پرداخت بدهی مالیاتی قبل از دریافت مطالبات بر دوش خدمت‌گذاران کشور سنگینی می‌نماید.

قابل ذکر است شکوه‌های فوق بخشی از مشکلات عدیده سازندگان کشور بوده و معضلاتی از این دست که بخش عمده آنها ناشی از عدم اجرای صحیح قوانین جاری از سوی مجریان محترم می‌باشد و به وفور یافت می‌شود.

پیشنهاد می‌گردد نهاد تعامل به استناد قانون اساسی کشور مبنی بر لزوم عادلانه بودن قوانین و با استفاده از قانون رفع موانع تولید و اشتغال با نمایندگان تأثیرگذار مجلس، وزرای دخیل در امور اجرایی و سازمان برنامه و بودجه کشور تشکیل جلسه داده و سمت و سوی خطوط کلی قوانین را با نگاهی کارشناسانه به قوانین بالا دستی از جمله بندهای " و " و "ک" ماده ۲۲۴ قانون برنامه پنجم توسعه مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵، ماده ۲۸ فصل هشتم قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۱، ماده ۸۵ قانون محاسبات عمومی، قانون برگزاری مناقصات مصوب سوم بهمن ۱۳۸۳ و قوانین بودجه سنواتی مشخص و در راستای آن حرکت نمایند.

قبلاً از اقدامی که در این مورد بعمل می‌آورند کمال تشکر را دارد.

با تقدیم احترام
ایرج کلاننجی
دبیر

رونوشت: جناب آقای مهندس شافعی معاون محترم فنی و توسعه امور زیربنائی سازمان برنامه و بودجه جهت استحضار و صدور دستور اقدامات لازم.

تصویب دستورالعمل استقرار و توسعه مرکز ملی پایش محیط کسب و کار کشور

معاون اول رییس جمهور و رییس ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی دو مصوبه جلسه اخیر ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی مورخ ۱۳۹۶،۴،۲۶ را به وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی، ارتباطات و فناوری اطلاعات و تعاون، کار و رفاه اجتماعی ابلاغ کرد. متن کامل این مصوبات به شرح ذیل است:

معاون اول	 جمهوری اسلامی ایران ریاست جمهوری	شماره ... ۵۰۴۲۲ تاریخ ... ۳۹۹/۴/۲۱ پست
باسمه تعالی		
تصویبنامه ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی		
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی		
<p>«ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی» در جلسه سی و نهم مورخ ۱۳۹۶/۴/۲۶ به استناد مفاد مصوبه شماره ۵۰۴۲۲/ت/۸۵۰۰۱ مورخ ۱۳۹۶/۴/۲۱ هیئت محترم وزیران و در راستای اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، به منظور رفع مشکلات فعالان اقتصادی بخش خصوصی با سازمان تأمین اجتماعی و مساعدت در جهت بهبود فضای کسب و کار، امنیت سرمایه‌گذاری و ایجاد اشتغال، در اجرای مواد ۲۹ و ۱۰۱ قانون تأمین اجتماعی مصوب نموده:</p> <p>۱- سازمان تأمین اجتماعی مکلف است لیست حقوق و دستمزد ارسالی کارفرمایان را حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ دریافت، مورد رسیدگی قرار داده و در صورتی که از لحاظ تعداد بیمه‌شدگان یا میزان دستمزد یا حقوق یا کار (مدت اشتغال) نقص یا اختلافی مشاهده نماید، مراتب را به کارفرما ابلاغ و مابه‌التفاوت را وصول نماید. رسیدگی و بازرسی از دفاتر و مدارک کارفرمایان صرفاً محدود به آن بخش از دفاتر می‌باشد که مرتبط با حقوق و مزایای کارکنان و بیمان‌ها است.</p> <p>۲- سازمان تأمین اجتماعی مکلف است در صورت شکایت هر یک از کارکنان کارگاه مبنی بر عدم پرداخت حق بیمه در مدت اشتغال یا استناد به ماده ۴۷ قانون تأمین اجتماعی و نظیر بازرسی یا مندرجات دفاتر قانونی، حق بیمه فرد یا افراد شاکی را مورد مطالبه قرار دهد.</p> <p>۳- در موارد عدم ارایه بیمان‌ها توسط کارفرما یا رعایت مفاد ماده ۲۸ قانون تأمین اجتماعی، بازرسی مندرجات دفاتر قانونی توسط بازرسی ملاک مطالبات سازمان تأمین اجتماعی خواهد بود.</p> <p>۴- بازرسی مندرجات دفاتر قانونی صرفاً در بازه یکسال قبل از ارایه آخرین لیست ارسالی کارفرمایان مجاز است.</p> <p>۵- سازمان تأمین اجتماعی مکلف است لیست بیمه‌شدگان را به تفکیک کارگاه‌های محل اشتغال در یک سامانه الکترونیک نگهداری نماید. تمامی طرف‌های قرارداد مکلفند لیست بیمه‌شدگان و بیمان‌های خود را در سامانه مزبور ثبت نمایند.</p> <p>بدین وسیله مراتب فوق برای اجرا ابلاغ می‌شود.</p>		
 اسحاق جهانگیری		
<p>رونوشت:</p> <ul style="list-style-type: none">- دفتر مقام معظم رهبری (مدخله‌دار)- دفتر رییس جمهور محترم- دفتر رییس محترم مجلس شورای اسلامی- معاونین محترم هیئت دولت و کلیه دستگاه‌های اجرایی- جناب آقای دکتر خزینه دبیر محترم ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی جهت اطلاع و اقدام لازم		

بسم خدا

جناب آقای مهندس جهانگیر
مدیر عامل محترم شرکت پیمان ساخت
موضوع: تأخیر در پیمانهای متر مربعی

پس از سلام

به بیوست تصویر جوابیه شماره ۱۲۴۱۱۷۴ مورخ ۹۶/۱۴ دفتر نظام فنی اجرایی سازمان برنامه و بودجه در ارتباط با نامه شماره ۸۱/۹۵/۰۲۷۹ پ مورخ ۹۵/۵۴ ان شرکت (تأخیر در پرداخت پیمان های متر مربعی) به ضمیمه تصویر اظهار نظر شماره ۹۵-۵۲۲۵ مورخ ۹۵/۱۲ این سندیکا جهت اقدامات مقتضی ارسال می گردد.

با تقدیم احترام
ابرج کلابونجی

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور

شماره: ۱۲۳۶۴۴۵
تاریخ: ۱۳۹۶/۰۲/۰۳
پرست: ندارد

بسمتعالی

جناب آقای مهندس دادمان
دبیر محترم سندیکای شرکتهای ساختمانی ایران
موضوع: اختلاف در طبقه بندی زمین

باسلام و احترام

بازگشت به نامه شماره ۹۵-۵۵۲۲۵ مورخ ۹۵/۱۲/۱۶ منضم به تصویر نامه شماره ۹۵/۱۲/۰۷ مورخ ۹۵/۱۲/۰۱ شرکت ساختمانی توان شرق به آگاهی می رساند، همانطور که قبلا طی نامه شماره ۵۸۸۷۲۲ مورخ ۱۳۹۵/۰۴/۰۶ در پاسخ به مشاور پروژه محوطه سازی مرکز فرهنگی دفاع مقدس سمنان اعلام گردید؛ طبقه بندی زمین با توجه به توضیحات مندرج در بندهای ۴ و ۵ مقدمه فصل های دوم و سوم فهرست بهای ابنیه سال ۱۳۸۸ (به تناسب انجام عملیات خاکی با دست یا ماشین)، با تأیید مهندس مشاور و تصویب کارفرما انجام شده و از ردیف متناسب با آن پرداخت می گردد.
همچنین طبق بند ۴ کلیات فهرست بهای فوق، قیمت های این فهرست بهاء قیمت های کاملی برای انجام کار، طبق نقشه و مشخصات فنی است. هیچ گونه اضافه بهایی بابت سختی زمین، عمق یا ارتفاع، تعبیه سوراخ، بارگیری، حمل، باراندازی و موارد دیگر که اجرای کار را مشکل تر یا مخصوص کند، جز آنچه به صراحت در این فهرست بهاء برای آن بهاء یا اضافه بهاء پیش بینی شده است، قابل پرداخت نیست. لیکن برای حل اختلاف نظر پیش آمده می توان موضوع را از طریق دیگر مراجع ذیصلاح ذکر شده در ماده ۵۳ شرایط عمومی پیمان پیگیری نمود.

غلامحسین حمزه مسطفوی
رئیس امور نظام فنی و اجرایی

۱۵ پیش‌بینی بیل گیتس که درست از آب درآمد

شرکت آمازون و گوگل هوم نیز امروزه قابلیت خواندن ایمیل‌ها و انجام دستورالعمل‌های صوتی اشخاص را دارا هستند.

۵. نظارت خانگی آنلاین

بیل گیتس گفته بود که سیستم نظارت آنلاین خانه رواج خواهد یافت و شما می‌توانید به راحتی ببینید هنگامی که خانه نیستید چه کسی به دیدار شما می‌آید. چیزی که امروز شاهد آن هستیم؛ گوگل شرکت نظارت خانگی "Dropcam" را در سال ۲۰۱۴ به ارزش ۵۵۵ میلیون دلار خرید و با این کار وارد عرصه فناوری نظارت خانگی شد. اکنون با تعبیه دوربین‌های کوچکی روی در ورودی خانه‌ها می‌توان به راحتی افراد پشت در را دید. حتی دوربین‌هایی موسوم به "مکعب حیوانات خانگی" تولید شده است که حیوانات خانگی را در حالی که صاحبشان در خانه نیست، با لیزر سرگرم می‌کند.

۶. شبکه‌های اجتماعی

بیل گیتس پیش‌بینی کرده بود که محفل‌های خصوصی آنلاین در بستر شبکه‌های اجتماعی رواج خواهد یافت و گفت‌وگو و برنامه‌ریزی برای قرارهای حضوری را ممکن می‌سازد. همانطور که می‌دانید این پیش‌بینی امروزه به واقعیت پیوسته است و اکنون ۲ میلیارد نفر تنها در فیسبوک عضو هستند. شبکه‌های مختلفی مانند اینستاگرام، واتساپ و چندین شبکه دیگر تعداد زیادی از مردم دنیا را عضو خود می‌بینند.

۷. پیشنهادات تبلیغاتی خودکار

پیش‌بینی گیتس این بود که روزی در آینده نزدیک هوش مصنوعی قادر خواهد بود تا سلیق و علایق هر فرد را شناخته و براساس آن کالاها و فعالیت‌های مختلف را پیشنهاد دهد. امروزه سایت‌های مسافرتی نظیر "Expedia" و "Kayak" پیشنهاداتی را به صورت خودکار مبتنی بر علایق و خریدهای

۳. پرداخت مستقیم، فعالیت‌های مالی آنلاین

و مراقبت‌های بهداشتی بهتر از طریق وب

گیتس پیش‌بینی کرده بود که مردم به زودی قبض‌هایشان را مستقیماً و آنلاین پرداخت خواهند کرد، حساب‌های خود را مدیریت می‌کنند و از طریق اینترنت با پزشکان خود در ارتباط مستقیم خواهند بود.

چیزی که امروز شاهد آن هستیم؛ فناوری هنوز به اندازه‌ای که به عنوان مثال "اوبر" در سیستم حمل و نقل موثر بوده است، نتوانسته در عرصه بهداشت و سلامت تحول ایجاد کند، اما سایت‌هایی مانند "ZocDoc" به دنبال فراهم کردن دسترسی آسان به پزشک و برنامه‌ریزی آسان‌تر هستند. همچنین در زمینه پرداخت آنلاین امروزه می‌توان از طریق برنامه‌هایی نظیر "PayPal" و "Venmo" به صورت لحظه‌ای و مستقیم پرداخت انجام داد و حتی به صورت آنلاین از سایت‌هایی مثل "Lending Club" پول قرض کرد.

۴. دستیاران شخصی و اینترنت اشیا

بیل گیتس پیش‌بینی کرده بود که دستگاه‌های همراه شخصی توسعه می‌یابند و به همه دستگاه‌های دیگر اشخاص چه در خانه باشد و چه در دفتر کار، متصل خواهند شد و به تبادل اطلاعات می‌پردازد. همچنین اغلب کارهای شخصی از قبیل بازبینی ایمیل، خرید مایحتاج روزمره و بسیاری از کارهای دیگر از هر نقطه امکان‌پذیر خواهد بود.

حالا این پیش‌بینی به مانند دیگر پیش‌بینی‌های محیرالعقول بیل گیتس به واقعیت پیوسته و گوگل یک دستیار شخصی بر روی تلفن‌های همراه ارائه کرده است که دقیقاً همه پیش‌بینی‌های بیل گیتس را جامه عمل پوشانده است. همچنین دستگاه‌های هوشمندی مانند "Nest" ابداع شده‌اند که دمای خانه را با توجه به فعالیت‌های روزمره و وضعیت جسمی فرد تنظیم می‌کند. دستیاران صوتی مانند اکوی

تحقق ۱۵ پیش‌بینی بیل گیتس در کتاب "کسب و کار بر بال اندیشه" که در سال ۱۹۹۹ منتشر شد، شگفت‌انگیز است.

بیل گیتس در کتاب "کسب و کار بر بال اندیشه" ۱۵ پیش‌بینی جسورانه را عنوان کرد که امکان تحقق این پیش‌بینی‌ها در آن زمان عجیب به نظر می‌رسید. در ذیل به شرح پیش‌بینی‌های قریب به ۲۰ سال گذشته بیل گیتس و چیزی که الان شاهدش هستیم می‌پردازیم:

۱. سایت‌های مقایسه قیمت

پیش‌بینی گیتس این بود که سرویس‌های خودکار مقایسه قیمت توسعه خواهد یافت و مردم را قادر می‌سازد تا قیمت هر کالا را در چند سایت مختلف به طور همزمان ببینند و بدین ترتیب به صرفه‌ترین قیمت را انتخاب کنند.

و چیزی که امروز با آن مواجه هستیم این است که به راحتی می‌توانیم با جستجوی یک کالا در گوگل یا آمازون قیمت‌های مختلف آن کالا را مشاهده کنیم. سایت‌هایی نظیر نکست تگ (Next Tag) و "PriceGrabber" نیز به طور اختصاصی برای مقایسه قیمت‌ها طراحی شده‌اند.

۲. دستگاه‌های تلفن همراه

گیتس در سال ۱۹۹۹ گفته بود مردم در آینده‌ای نزدیک دستگاه‌های کوچکی را با خود حمل خواهند کرد که آنها را در هر لحظه در دسترس قرار داده و می‌توانند کارهای مختلف‌شان را در هر جایی که هستند از طریق الکترونیکی انجام دهند. اخبار را پیگیری کنند، بلیط هواپیما رزرو کنند، از بازار بورس و اقتصادی با خبر شوند و بسیاری کارهای دیگر را انجام دهند.

اکنون گوشی‌های هوشمند و ساعت‌های هوشمند قادرند همه این کارها را انجام دهند.

قبلی مشتریان خود به آنها پیشنهاد می‌دهند. گوگل و فیسبوک نیز تبلیغات خود را بر اساس مکان و علایق هر کاربر به آنها نمایش می‌دهند.

۸. سایت‌های گفت‌وگوی زنده ورزشی

پیش‌بینی بیل گیتس: زمانی که در حال تماشای یک رقابت ورزشی به صورت زنده از تلویزیون هستید، سرویس‌هایی خواهند آمد که با استفاده از آنها می‌توانید درباره وقایع در همان لحظه به بحث و تبادل نظر بپردازید و برنده مسابقه را حدس بزنید. اکنون چندین شبکه اجتماعی با همین موضوعیت، پیش‌بینی بیل گیتس را تحقق بخشیده‌اند. توییت‌ر بزرگ‌ترین رهبر این جریان است.

۹. تبلیغات هوشمند

گیتس گفته بود که دستگاه‌های الکترونیکی به تبلیغات هوشمند مجهز خواهند شد. آنها روند خریدهای شما را شناخته و پیگیری می‌کنند و تبلیغاتی را برای شما نمایش خواهند داد که مبتنی بر علایق و سوابق شما است.

حالا کافی است تا شما به تبلیغاتی که در گوگل و فیسبوک برای شما به نمایش می‌آیند نگاه کنید تا متوجه این فناوری شوید. این تبلیغات بر اساس تاریخچه کلیک‌های کاربر، علایق، سلیق و الگوهای خرید کاربر ظاهر می‌شوند.

۱۰. پیوند به سایت‌های مرتبط در طول پخش

زنده تلویزیونی

بیل گیتس خاطر نشان کرده بود؛ پخش زنده تلویزیونی شامل پیوندهایی به سایت‌های مرتبط با محتوای مورد مشاهده و مکمل آن محتوا خواهد بود. اما تقریباً هر آگهی بازرگانی که امروزه پخش می‌شود، بیننده را به وبسایت یا حساب توییت‌راه‌نمایی می‌کند یا با درخواست اسکن QR code بیننده را به یکی از شبکه‌های اجتماعی ارجاع می‌دهد.

۱۱. تالار گفتمان آنلاین

پیش‌بینی بیل گیتس این بود که مسئولان مملکتی قادر خواهند تا در بستر اینترنت با مردم به صحبت بپردازند و از مشکلات و برنامه‌های در حال اجرای خود سخن بگویند. مردم نیز حرفشان را به صورت

مستقیم با آنها در میان بگذارند. امروزه اغلب خبرگزاری‌ها در انتهای هر خبر بخشی برای ابراز نظرات کاربران اختصاص داده‌اند و سایت‌هایی هم توسط ایجاد تالارهای گفتگو امکان مباحثه مستقیم مردم و مسئولان را فراهم کرده‌اند. شبکه‌های اجتماعی توییت‌رو فیسبوک نقش سیاسی موثری در جهان ایفا می‌کنند. به عنوان مثال انقلاب سیاسی در لیبی، مصر و تونس متأثر از فعالیت کاربران در این شبکه‌ها بود.

۱۲. سایت‌های اینترنتی مبتنی بر علاقه

بیل گیتس: جوامع آنلاین دیگر متاثر از مکان زندگی شما نخواهند بود، بلکه با توجه به علاقه شخصی شما شکل خواهند گرفت. اکنون بسیاری از سایت‌های خبری گسترش پیدا کرده‌اند تا مباحث و زمینه‌های مختلفی را پوشش دهند و نگاه عمیق‌تری به موضوعات خاص داشته باشند. وبسایت "Reddit" نمونه خوبی از یک وبسایت است که به زیرگروه‌های مختلفی تقسیم‌بندی شده که فارغ از مکان زندگی کاربر به علایق وی توجه دارد.

۱۳. نرم‌افزار مدیریت پروژه

بیل گیتس پیش‌بینی کرده بود که مدیران پروژه با استفاده از نرم‌افزارها خواهند توانست گروه خود را به صورت آنلاین کنار هم داشته باشند و پروژه مورد نظر خود را به بهترین نحو پیش ببرند. صدها نرم‌افزار در فضای سازمانی نحوه استخدام، شکل‌گیری گروه‌ها و اختصاص کار به هر فرد را متحول کرده‌اند.

۱۴. استخدام آنلاین

گیتس گفته بود: متقاضیان شغل خواهند توانست فرصت‌های شغلی مناسب را با مشخص کردن علایق، نیازمندی‌ها و مهارت‌های فردی به صورت آنلاین بیابند. امروزه سایت‌هایی نظیر "LinkedIn" امکان بارگذاری رزومه و یافتن

شغل را طبق علایق و نیازهای فرد فراهم ساخته است و به استخدام‌کنندگان نیز این امکان را می‌دهد که کارمندان خود را بر اساس جستجوی مهارت‌های فردی‌شان انتخاب نمایند.

۱۵. نرم‌افزار جامعه تجاری

بیل گیتس: شرکت‌ها قادر خواهند بود تا مشاغل مختلفی را در زمینه متفاوت مانند پروژه‌های ساختمانی، تولید فیلم یا تبلیغات و امثالهم پیشنهاد دهند. این نرم‌افزارها این امکان را به دو شرکت بزرگ که ممکن است در یک مکان نباشند و با هم رو به نشوند، می‌دهد که کسب و کارهای مختلفی را با کمک هم به پیش ببرند. اکنون نرم‌افزارهای تجاری زیادی بر روی جنبه‌های اجتماعی متمرکز شده‌اند، بنابراین کاربران به راحتی می‌توانند با به اشتراک گذاشتن تجربیات و صحبت پیرامون فعالیت‌های تجاری‌شان کسب و کار خود را با همکاری دیگران توسعه بخشند.

منبع: ایسنا به نقل از ایندپیندنت

بیمه شخص ثالث ماشین آلات پیمانکاری

شرکت کارگزاری بیمه پارس همگام

Date: ۳۵/۱۷/۱۲ تاریخ: ۱۲/۱۷/۳۵
Ref No: ۹۵-۸۳۴۷ شماره: ۷۴۳۸-۵۹ شماره
Enclosure: - پیوست: -

پارس همگام
شرکت کارگزاری بیمه پارس همگام
PARSHAMGAM Insurance Brokers
دارنده مجوز نامه شماره ۳۰۰۰-۹۰۰۱ ISO

جناب آقای دکتر همی
ریاست کل محترم بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران

با احترام

نظر به پرسش به عمل آمده از اداره حقوقی آن شرکت و با راهنمایی کسب شده از مسئولان اداره مذکور، پرسش‌های مندرج در زیر را به منظور کسب پاسخ، به استحضار می‌رساند تا حسب نظر آن مقام محترم، پس از دریافت پاسخ از ادارات ذیربط دستور فرمایند نتیجه حاصله را به اطلاع این کارگزاری برسانند.

پرسش اول:

در بند ۳ از ماده اول "قانون بیمه اجباری خسارات وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسیله نقلیه" چنین قید گردیده است:

"ت- وسیله نقلیه: وسایل نقلیه موتوری زمینی و ریلی شهری و بین شهری و واکن متصل یا غیر متصل به آن و یدک و کفی (تریلر) متصل به آن ها"

بنا به استنباط این کارگزاری نظر به این که در بند یاد شده گفته می‌شود "وسایل نقلیه موتوری زمینی و ریلی شهری و بین شهری" پس ماشین آلاتی نظیر: غلطک- بولدزر- گریدر- اسکرپور و امثال آن که به عنوان وسیله اجرای کار در پروژه‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند و در شهرها و یا بین شهرها به عنوان وسایل نقلیه از آن‌ها استفاده نمی‌شود از شمول این قانون خارج می‌باشند.

خواهشمند است در صورت تایید استنباط این کارگزاری مراتب را تصدیق فرمایند.

توضیحات:

۱- در متن قانون یاد شده به تعداد ۵۹ بار در مواد گوناگون از عبارت "وسایل نقلیه" استفاده شده و تعداد ۶ بار نیز از عبارت "وسایل نقلیه موتوری زمینی" استفاده گردیده است.

۲- در "قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث" مصوب ۱۳۳۷/۰۹/۲۶ چنین قید گردیده است: "ماده ۱- کلیه دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی و انواع یدک و تریلر متصل به وسایل مزبور و قطارهای راه آهن اعم از ..."

خوابان آیت (ع) طالقانی - بین خیابان فرصت و ایرانشهر - شماره ۱۸۳ - طبقه ۲ و ۳
تلفن: ۸۸۸۱۱۳۵ - ۸۸۸۱۱۳۴ - ۸۸۸۲۳۰۱ - ۸۸۸۲۳۰۲ - ۸۸۸۲۳۰۳ - ۸۸۸۲۳۰۴ - ۸۸۸۲۳۰۵
کدپستی: ۱۵۴۳۳۸۷۱۹
Email: info@parshamgam.com www.parshamgam.com ۸۸۲۱۷۳۴-۳-۴

تصویب هر قانون می‌تواند سازمان‌ها، نهادها یا جوامع مختلف را تحت تاثیر قرار دهد.

قانون بیمه، نیز از شمول این موضوع خارج نیست. بررسی مفاد این قانون نشان می‌دهد که قانونگذار در تأمین و تضمین منافع آحاد جامعه به ویژه آسیب دیدگان از حوادث مرتبط با وسایل نقلیه سعی تمام نموده است. یک مطالعه ساده نیز بسیاری از موارد مرتبط با این موضوع را نشان می‌دهد ولی در عین حال نکات قابل توجهی نیز وجود دارد که شناخت آن سعی و دقت بیشتری را می‌طلبد. برای روشن شدن موضوع اجازه دهید سوال کنیم که آیا شما ماشین آلات سنگین خود نظیر بلدوزر، گریدر، اسکرپور، غلتک و نظیر آن‌ها را بیمه کرده‌اید؟ اگر با یک نماینده یا کارشناس بیمه در مورد بیمه ماشین آلات مذکور صحبت کرده باشید حتماً به شما توصیه کرده‌اند که در جهت رعایت قانون بیمه شخص ثالث نسبت به خرید بیمه نامه برای ماشین‌های یادشده اقدام کنید، بگذارید سوال دیگری بکنیم، آیا تاکنون یک ماشین سنگین خود را فروخته یا برعکس خریداری کرده‌اید؟ حتماً در طی مراحل انجام این کار از شما درخواست بیمه نامه شخص ثالث ماشین نیز شده است، چه بسا که اگر ماشین مذکور بیمه شخص ثالث نداشته است ناچار شده‌اید، که بیمه نامه‌ای برای آن خریداری کنید تا معامله به انجام برسد و شاید که جریمه‌ای برای بیمه نبودن سال قبل آن نیز علاوه بر حق بیمه پرداخته‌اید. این موضوع در قانون جدید چطور دیده شده است؟! برای پاسخ به این سوال به مفاد نامه‌ای که در ادامه می‌آید توجه فرمایید:

در این نامه به دو نکته قابل توجه اشاره شده است.

پاسخ نظر مسئولان در شماره‌های آینده به چاپ خواهد رسید.

شرکت کارگزاری بیمه پارسیان
PARS HAMGAM Insurance Brokers
پایه کورس شماره ۲۰۰۰ - ۹۰۰۱

تاریخ: _____
شماره: _____
پوسته: _____

۳- در ماده ۲- "این نامه اجرائی قانون بیمه اجباری مسئولیت منتهی داندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث" مصوب ۱۳۳۷/۱۲/۲۸ نیز چنین نقل گردیده است: "ماده ۲- منظور از وسیله نقلیه موتوری زمینی هر نوع وسیله ای است که با قدرت موتور روی زمین یا ریل حرکت نماید".

و به موجب ماده ۱۶- ترفه ۷ این آیین نامه در مورد حق بیمه گفته شده است:

"حق بیمه- انواع وسایل نقلیه کشاورزی و راهسازی و ساختمانی - ۵۰٪ حق بیمه اتومبیل های مشابه می باشد.

۴- در ماده اول "قانون اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت منتهی داندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث (مصوب ۱۳۸۷/۰۴/۱۶) قید گردیده است: " کلیه داندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی اعم از ..."

پوشش دوم:

در تبصره ۳ از ماده ۸ " قانون بیمه اجباری خسارت وارد شده به شخص ثالث در اثر حوادث ناشی از وسایل نقلیه " قید گردیده است:

"تبصره ۳- خسارت مالی ناشی از حوادث رانندگی صرفاً تا میزان خسارت متناظر وارده به گرانترین خودروی متعارف از طریق بیمه نامه شخص ثالث و یا مقصور حادثه فلان جبران خواهد بود"

توضیحات:

۱- جهت سهولت دسترسی به استحضار می رسد؛ منظور از "خودروی متعارف در تبصره ۳ این ماده بدین شرح قید گردیده است:

تبصره ۴- منظور از "خودروی متعارف" خودرویی است که قیمت آن کمتر از پنجاه درصد (۵۰٪) سقف تعهدات بدنی که در ابتدای هر سال مشخص می شود (در حال حاضر ۱/۲۶۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال) باشد."

۲- به موجب تبصره ۵ از همین ماده قانونگذار تکلیف نموده است که: "گزینه خسارت موضوع ماده ۳۹ و کارشناسان ارزیاب خسارت شرکت های بیمه و کارشناسان رسمی دادگستری در هنگام برخورد خسارت موظفند مطابق این ماده اعلام نظر کنند"

خیابان آیت الله طالقانی - بین خیابان فرصت و ایرانشهر - شماره ۱۸۳ - طبقه ۲ و ۳
تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۲۳۲۱ - ۸۸۸۲۳۲۰ - ۸۸۸۲۳۲۱ - ۸۸۸۲۳۲۱ - ۸۸۸۲۳۲۱ - ۸۸۸۱۳۳۳ - ۸۸۸۱۳۳۳ - ۸۸۸۱۳۳۳
فکس: ۰۲۱-۸۸۳۱۳۳۳ - ۸۸۳۱۳۳۳
www.parshamgam.com

شرکت کارگزاری بیمه پارسیان
PARS HAMGAM Insurance Brokers
پایه کورس شماره ۲۰۰۰ - ۹۰۰۱

تاریخ: _____
شماره: _____
پوسته: _____

۳- لازم به تذکر است که در ماده ۸ مذکور "حداقل مبلغ بیمه ای موضوع این قانون در بخش خسارت مالی معادل دو و نیم درصد (۲/۵٪) تعهدات بدنی (در حال حاضر حدود ۶۲/۳۳۵/۰۰۰ ریال) تعیین گردیده است. که بسیار کمتر از رقم مربوط به تبصره ۳ این ماده (یعنی ۱/۲۶۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال) می باشد. و شس در عین حال این ماده بیان می دارد که: "بیمه گذار می تواند برای جبران خسارت های مالی بیش از حداقل مزبور. در زمان صدور بیمه نامه یا پس از آن، بیمه تکمیلی تحصیل کند" و قانونگذار به موجب تبصره یک همین ماده "بیمه گر را مکلف به انعقاد قرارداد بیمه تکمیلی با بیمه گذار" نموده است. لذا در صورت درخواست بیمه گذار پوشش مورد نظر افزایش یابد. با توجه به مفاد این ماده و تبصره های مربوطه از جمله تبصره ۳ به نظر می رسد که به نظر قانونگذار در حال حاضر اخذ پوشش بیمه ای به مبلغ (۱/۲۶۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال) برای تامین نظر وی کافی است.

استنباط این کارگزاری:

به نظر این کارگزاری با توجه به موارد یاد شده و با عنایت به متن تبصره ۳ از ماده ۸ مذکور، چنین استنباط می شود که قانونگذار علاوه بر این که حداکثر تعهد یک رشته ملصق حادثه در جبران خسارت های مالی از طریق بیمه نامه اجباری شخص ثالث را ۵۰٪ سقف تعهدات بدنی مربوط به این ماده (و در حال حاضر ۱/۲۶۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال) تعیین نموده است. حداکثر تعهد قانونی "ملصق حادثه ای" که دارای پوشش بیمه ای شخص ثالث نمی باشد را نیز به همین اندازه تعیین نموده است.

خواهشمند است در صورت قبول و تایید نظر این کارگزاری مراتب را تصدیق و اعلام فرمایند.

با تشکر و تجدید احترام
شرکت کارگزاری بیمه پارسیان

پارسیان
پارسیان
پارسیان
PARSHAMGAM CO

خیابان آیت الله طالقانی - بین خیابان فرصت و ایرانشهر - شماره ۱۸۳ - طبقه ۲ و ۳
تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۲۳۲۱ - ۸۸۸۲۳۲۰ - ۸۸۸۲۳۲۱ - ۸۸۸۲۳۲۱ - ۸۸۸۲۳۲۱ - ۸۸۸۱۳۳۳ - ۸۸۸۱۳۳۳ - ۸۸۸۱۳۳۳
فکس: ۰۲۱-۸۸۳۱۳۳۳ - ۸۸۳۱۳۳۳
Email: info@parshamgam.com www.parshamgam.com

پیام آبادگران
شماره ۱۳۹۶
شماره ۳۵۶

پارس، همگام مشاور مشاوران خرید بیمه نامه و همراه شما به جهت دریافت خسارت